

Περὶ τῆς Γραίας, μετὰ τῆς ὁποίας ἐπόρνευεν ὁ ἀκάθαρτος δαίμων.

Εἰς τὸν οἶκον ἐκείνον, τοῦ φιλοξένου, ἀγαθοῦ καὶ εὐσεβοῦς Χριστιανοῦ, Βενεδίκτου, εὐρίσκειτο μία γραία, Ἐλισάβετ, καλουμένη, ἥτις ἀπὸ παιδιῶθεν ἐπλανήθη ἀπὸ ἑνα ἀκάθαρτον δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον μετεμορφώτο ὡσάν ἕνας νέος ἄνδρας ὁ παμμίαιος, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτήν, τὴν ἐρέθειζε καὶ τὴν διήγειρε καὶ μετ' εὐχαριστή-
μιαρος, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτήν, τὴν ἐρέθειζε καὶ τὴν διήγειρε καὶ μετ' εὐχαριστή-
σεως τῆς, ἂν καὶ δὲν ἤθελεν αὐτό, ἀνέβαινεν εἰς τὴν κλίνην τῆς, καὶ ἠσέγγει-
κατὰ τὸ φαινόμενον φαντάζοντας εἰς αὐτήν, ὅτι τὴν ἠγάπα ὡς ἄνδρας, ἔκαμνε
τὴν ἐρωτικὴν ἁμαρτίαν μετ' αὐτήν, ὁ αἰμοβόρος καὶ σκυλώδης, ὁ φίλος τῆς κοριάζας,
καὶ τῆς βρωμομανίας, ὅστις ἄφησε τὰ οὐράνια, καὶ δια τὰ ἐκεῖσε ἀγαθὰ, ἔδωκε εἶχε,
καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἠγάπησε τὴν φθοράν, καὶ εἰς τὴν βρώμην τῆς ἁμαρτίας
ἠτοίμασεν τὴν ἀνάπαισίν του.

Διὰ τοῦτο κάμνει τοὺς ἀνθρώπους, ὁ ἐπικατάρατος σατανᾶς, νὰ πορνεύσῃ, νὰ
μοιχεύσῃ, καὶ μετ' εὐνοῦχος καὶ ἀρσενικὰ παιδιά νὰ κάμνωσιν τὴν φλογερὰν ἁμαρ-
τίαν τοῦ σώματος, διὰ νὰ διώξῃ ἀπ' αὐτοὺς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἔλαβον ἐν
τῇ κολυμβήθρᾳ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, διὰ νὰ κατοικῇ αὐτοὺς εἰς αὐτοὺς, καὶ νὰ
ἀναπαύεται εἰς τὰς καρδίας των, καθὼς θέλει ὡς φονεὺς καὶ μισάνθρωπος. Ἡ ἀξιο-
λύπητος γυνή, εἰς οὐδένα ἐνεπιστεύθη τὸ βάσανόν τῆς. Τίς θὰ τὴν ἐπίστευεν ἢ θὰ
τὴν ἔσωζεν ἀπὸ τοῦ βδελυροῦ δαιμόνου;

Καὶ λοιπὸν, ὡς εὐρίσκειτο ἐκεῖ, φιλοξενούμενος ὁ μακάριος Γρηγόριος, καὶ
ἐβγῆκεν ἡ φήμη του πῶς ἦτο δούλος ἐν ἀγιότητι τοῦ Χριστοῦ, καταναυχθεῖσα ἡ
γυνὴ ἐκείνη, ἦλθεν εἰς αὐτόν, καὶ τὸν εὐρήκε μόνον. Προσέπεσεν εἰς αὐτόν καὶ
τοῦ ἐξωμολογήθη τὴν ὑπόθεσίν τῆς, χωρὶς νὰ κρύψῃ τίποτε. Τὸν παρεκάλεσε νὰ
τὴν βοηθήσῃ ὅσον ἠδύνατο διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ διαβόλου.
Ὁ δὲ Γρηγόριος, εἶπεν εἰς αὐτήν: «Συγχώρησον κυρία καὶ ἀδελφὴ μου, ἔαν
σε λυπήσω. Γνωρίζω ὅτι ὁ Θεὸς ἁμαρτωλῶν δέησιν δὲν ἀκούει, ὅμως, διὰ τὴν πίστιν
σου, θέλει κάμει ὁ Θεὸς τὸ ἔλεός Του, ὡς στοργικὸς πατήρ».

Καὶ εὐθύς, μὴ ἀμελήσας, λαβὼν χαρτίον καὶ καλαμάριον ἔγραψε:
«Πονηρὸ δαίμων, σατρὲ καὶ ἀκάθατε, μηκέτι προσεγγίσης τῷδε τῷ γυναικί.
Ἰησοῦς γὰρ ὁ Χριστὸς σὲ διώκει, ἀποδίδρασκε ὡ ταλαίπωρε!»
Ταῦτα, λοιπὸν, γράψας, καὶ ἐπιδοὺς αὐτὸ τῇ γυναικί, μετ' εὐνοῦχος τὴν
νὰ τὸ φορῇ εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς
διὰ τὸ ἐξορκιστικὸν σημεῖωμα, τὴν ἀπέλυσε, μετ' εὐνοῦχος τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ
εἰς κανένα παντελῶς εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς
εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς

τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, θὰ νικηθῇ τὸ ἐνοχλοῦν δαιμόνιον. Ὁ δὲ
ἐκείνην, λοιπὸν, τὴν ἔσπεραν, ἐπῆγε νὰ κοιμηθῇ εἰς τὴν κλίνην τῆς. Ὁ δὲ
μιαρὸς δαίμων ἐκείνος, θέλων νὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν συνθήειάν του, νὰ τελέσῃ τὴν
ἁκαθάρσιαν του μαζί τῆς, σταθεὶς ἀπὸ μακρόθεν, δὲν ἠδύνατο νὰ πλησιάσῃ, ὁ κακο-
ποιός. Ἀντελήφθη, ὅτι ἀπεύλετο εἰς τὴν ἀόρατον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ἥτις τὸν ἐδίωκε,
διότι τὸ ἔγγραφο τοῦ μακαρίου Γρηγορίου, τὸ ὁποῖον ἐφόρει ἡ γυνή, ἦτο ἀκατα-
νίκητον. Διότι, μετ' εὐνοῦχος τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς
εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς

Καὶ ὁλολύξας πικρῶς, ὁ δαίμων ἐφώνησεν: «ὦ ἀπὸ τὸν πλάνητα καὶ λάτρεν
Γρηγόριον! Καὶ τί ζημίαν μοῦ ἔκαμνε! Ἔστησε φραγμὸν ἀναμεταξὺ ἐμοῦ καὶ
ἀμνάδος μου! Τόσους χρόνους, ἔχω τὴν συμβίαν μου, μετ' εὐνοῦχος τὴν προσέταξε
ἐχαιρόμην καὶ εὐφραίνονην, μετ' εὐνοῦχος τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα
παντελῶς εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς
εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς

καὶ ξένος, παρανομῶν, ἠνόμησεν εἰς ἐμὲ καὶ μετ' εὐνοῦχος τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ
εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς

Αὐτὰ καὶ ἄλλα θρηνησάντων, ὁ παμμίαιος, διότι ἀπώλεσε τὸ θῆμά του, ἐπῆγεν
εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον καὶ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, μὴ τοιμήσας πλέον νὰ πλη-
σιάζῃ, παντελῶς.

Αὕτη ἐλυτρώθη πλέον, ἀπὸ τὴν χαλεπὴν τυρανίαν τοῦ δαιμόνου, καὶ ἔζησε
ψυχικῶς ἡ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τῆς, νεκρωμένη τῷ Πνεύματι. Ἡ γυνή, εὐγνω-
μονοῦσα καὶ ἐν ὄψῃ εὐρίσκειτο ἐκεῖ ὁ μακάριος Γρηγόριος, δὲν ἔπαυε, προσπίπτουσα
καὶ εὐχαριστοῦσα αὐτὸν εὐσεβάτως.

Μίαν ἡμέραν ὁ ἅγιος, ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ πιστοῦ Βενεδίκτου καὶ ἐπῆγεν
εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Βονιφατίου, νὰ προσευχηθῇ. Εὐρίσκειτο οὗτος ὁ ναὸς μακρὰν
ἀπὸ τὴν Ρώμην, ἔξω τοῦ κάστρου. Περιπατῶν δὲ ἀπὸ τὴν κεντρικὴν ὁδὸν τῆς
πόλεως βλέπει κάποιον ἀνθρώπον παραφρονούντα, μακρόθεν εἰς ἕνα κήπον, Ἰωάν-
νην καλούμενον, ἰστάμενον ὑποκάτω μιᾶς καρυᾶς, ἀνεπιμέλητος, καὶ λαμβάνων τὴν
κατάλληλον θέσιν καὶ στάσιν, ἐλιθοβόλει, κατὰ ἀραιὸν χρόνον καὶ ὄχι συνεχῶς,
τοὺς διαβαίνοντας ἀπὸ τὴν ὁδὸν ἐκείνην.

Καὶ μερικὰ παιδιά, ἰστάμενα μακρόθεν, τὸν ἐλιθοβόλουν ραγδαίως καὶ αὐτὰ!
Πλήν, ὅμως, ὁ ἅγιος Γρηγόριος, παρετήρησεν, ὅτι ὁ παράφρων Ἰωάννης ἐφαινετο
ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸς μὲν λιθάζων, ἐν τούτοις, ἐπρόσεχε καὶ δὲν ἐκτίμα οὐδένα, μόνον
προσεποιεῖτο καὶ ἔριπτε τὸν λίθον χωρὶς νὰ βλάβῃ τοὺς περιπατοῦντας.

Ὡς δὲ ὁ μακάριος Γρηγόριος ἔστρεψε τὴν κατεύθυνσίν του εἰς αὐτόν, τοῦ ἐφώ-
ναζον τὰ παιδιά καὶ οἱ παρεστῶτες λέγοντες: «Μὴ πλησιάσῃς, ἀδελφέ, εἰς αὐτόν
τὸν δαιμονιζόμενον, μήπως καὶ σὲ πληγώσῃ».

Ὅμως, ὁ Γρηγόριος, μὴ ὑπακούσας τοῖς λόγοις ἐκείνων καὶ περιπατῶν εἰς
αὐτόν, τὸν ἐσίμωσε, καὶ τὸν εἶδεν, ὅτι εἶχε πολὺ γεμάτον τὸν κόλπον του μετ' εὐνοῦχος
καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ἀρχίσῃ πάλιν νὰ ρίπτῃ εἰς τοὺς διαβάτας. Τοῦ εἶπε, λοιπὸν, ὁ
δικαίος:

«Χαῖρε, ἀδελφέ, ἐν Κυρίῳ».

Ὁ τρελλὸς Ἰωάννης, ὡς τὸν εἶδεν, ἔρριπεν εὐθύς τοὺς λίθους, τοὺς ὁποίους
ἐκράτε: καὶ κλίνας τὰ γόνατα εὐμενῶς, τὸν προσεκίνησε καὶ ἀναστὰς τὸν ἐνηγ-
καλίσθη, λέγων: «Ἴδε ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ, Γρηγόριος, ὅστις κατεδέχθη νὰ ἔλθῃ
πρὸς ἐμὲ. Χαίρω διὰ τὴν γνωριμίαν σου καὶ σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὸν ἐρχομὸν σου. Πῶς
ἔχεις, ἀγαπητὴ τοῦ Χριστοῦ; Πῶς ὑγαίνεις ἀξιοθαύμαστε; Πῶς ἐπέρασες τὴν ὁδοι-
πορίαν σου ἐν Κυρίῳ, τὴν ὁποῖαν ἀκόμη ἔχει νὰ περιπατήσῃς; Διὰ ταύτην, ὅμως,
εὐχαριστῶ τὸν Χριστόν καὶ Θεὸν ἡμῶν, διότι μοῦ ἔδειξε σήμερον, ἕνα τῶν κληρο-
νόμων τῆς ἐπουρανίου Αὐτοῦ Βασιλείας!»

Ἐνῷ ἔλεγεν αὐτὰ, ὁ ἀνθρώπος ἐκείνος, εὐφραίνετο ἡ ψυχὴ τοῦ Γρηγορίου,
ἐπειδὴ ἔβλεπε τὸν Ἰωάννην ἅγιον, λογικώτατον καὶ ὄχι τρελλόν, δι' αὐτὸ καὶ τὸν
εθαύμαζε. Μετ' εὐνοῦχος τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς
εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς
εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς

Ἐπειδὴ τὸν ἔβλεπε, πῶς ἦτο καταπεποιημένος ἀπὸ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν
καὶ κακουχίαν καὶ οὔτε σακκούλαν εἶχεν, οὔτε κλίνην, οὔτε καλύβην, οὔτε ἄλλην τινα
παρηγορίαν. Διότι πάντες τὸν ἀπεστρέφοντο, τὸν εἰσχαίνοντο καὶ τὸν περιεφρό-
νον ἡ τὸν ἐφοβοῦντο ὡς δαιμονιζόμενον.

Ὁ ψευδοπαράφρων Ἰωάννης, ἀποκριθεὶς, εἶπεν:

«Ἕμουν, ἀρχύτερα, ὁ ἀγαπητὴ μου, εἰς Μοναστήριον, δουλεύων τὸν Κύριον,
ἐπειδὴ, ὅμως, μετ' εὐνοῦχος τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς
εἰς τὸν λαμόν τῆς, τὴν προσέταξε νὰ μὴ φανερώσῃ εἰς κανένα παντελῶς

δράκοντος τῆς υπερφαναίας, ἐνθυμούμενος και τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅπου λέγει: «Τὰ μαρῶν τοῦ Θεοῦ, σφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν και διὰ τοῦτο ἔκρινα νὰ διαλέξω αὐτὴν τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν βλέπετε νὰ διάγω, μόνον και μόνον, διὰ νὰ μὴ ξεπέσω ἀπὸ τὸν Θεόν. Διότι ἤξευρε ἡ ἀγία σου ψυχή, πῶς εἰς τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, δὲν μᾶς ὠφελεῖ τίποτε, οὔτε κανένας δύναιται νὰ μᾶς βοηθήσῃ, ἐκτὸς μόνον, διὰ νὰ σωθῆ, ὅταν τελειώσῃ τις τὴν ζωὴν του δι' ἀσθενείας πνευματικῆς, δηλαδὴ, νὰ ζῆσῃ ὡς «πιτωχὸς τῷ πνεύματι», ὅπως τώρα ζῶ ἐγώ. Καὶ ἂν τυχὸν δυνηθῆ τίς, νὰ σταυρωθῆ ἀπὸ τὸν κόσμον, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, και νὰ εὐαρεστήσῃ τὸν Θεόν, ὁ τοιοῦτος εὐρίσκει ἕλεον και εὐμενῆ τὸν φιλόνητον Θεόν, εἰς τὰς ἁμαρτίας του».

«Διὰ τοῦτο, Κύριέ μου, ἀγαπητὲ και ἐκλεκτὲ ὑπηρέτα τοῦ Κυρίου, ἐδιάλεξα αὐτὴν τὴν στράταν, καθὼς βλέπετε, διὰ νὰ μὴ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον νὰ καταδικασθῶ αἰώνιος, εἰς τὸ σκότος τὸ κακὸν και τὸν ὀδυνηρὸν σκώληκα. Νὰ ἀποφύγω, ἀπὸ τὴν γένναν τοῦ πυρὸς και τὴν φοβερὰν κατάστασιν, τοῦ βρυγμοῦ τῶν ὀδόντων, ἀπὸ τῶν ἀφορητῶν δακρύων και τῆς διψῆς, τῆς ἐλεινῆς, ἀπὸ τοῦ πικροῦ καύσωνος ἐκείνου, τοῦ ἀνηλεοῦς, ὅστις μέλει νὰ φλογίξῃ τὴν γλώσσαν, καθὼς φλογίζει τοῦ σκληροῦ, ἀνελεήμονος, πλουσίου ἐκείνου τῆς κολάσεως και ἕτερα τρομερὰ, αἰώνια δεινὰ αὐτῆς, εἰς τὰ ὅποια μέλλουσι νὰ βασανίζονται πάντες οἱ κοιλιδούλοι, οἱ κακοποιοί, οἱ ἀσεβεῖς και ἄπειθεῖς και ἐν γένει οἱ παντὶς κακοῦ ἁμαρτωλοῖ, οἵτινες δὲν μετενόησαν ἐδῶ, διὰ νὰ εὐαρεστήσωσι τῷ Κυρίῳ».

Αὐτὰ λέγοντος τοῦ Ἰωάννου, κατενύχθη ὁ μακάριος Γρηγόριος, εἰς τὰ λόγια του, και ἴστατο τεταραγμένος, κλαίων και ἀποδυρόμενος, ὡσάν νὰ ἦτο ἐλεινὸς και ἁμαρτωλότατος, ἔλεγεν καθ' ἑαυτόν:

«Ὁ μυστήριον φοβερόν! Πῶς ἀντέχουσιν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ, νὰ περιπατῶσι ὁδὸν τόσοῦν ὑπερέτρωσ φρικτὴν και νὰ κρύπτανται ἀπὸ τὸν κόσμον, ὥστε μόνον τοῦ Θεοῦ νὰ θέλουν νὰ ἀρέσωσιν; Ἐνῶ ἐγώ, ὦ ταπεινὲ Γρηγόριε, οὔτε εἰς τὸ κρυπτόν, οὔτε εἰς τὸ φανερόν ἔκαμα κανένα καλόν, εἰς τὸν Κύριον, ἀμή, ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ τὸν δυστυχῆ, τὴν ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως!»

Ταῦτα εἰπὼν πρὸς τὸν ἑαυτόν του, προσέπεσεν εἰς τὸν ἅγιον ἄνθρωπον, τὸν δῆθεν τρελλόν, και τοῦ εἶπεν:

«Καλῶς κάμνεις, ὦ Κύριέ μου, μόνον παρακαλῶ, εὔχον ὑπὲρ ἐμοῦ, πρὸς τὸν Κύριον διότι και σοῦ εἶπα, ὅτι δὲν κάμνεις καλά, ὅμως, κακῶς σοῦ τὸ εἶπα, παραφρονῶν, ὡσάν ἕνας ἀνόητος. Συγχώρησόν μου!»

Ταῦτα εἰπὼν, ἠσπάσθη μετὰ σεβασμοῦ και ἀγάπης τὸν κύριον Ἰωάννην και ἐπεξῆμενοι ἀλλήλους, ὁ μακάριος Γρηγόριος ἐπήγαγε τὴν ὁδὸν του, λίαν συγκινημένος διὰ τὴν πίστιν, τὸ μαρτύριον και τὴν θεόπνευστον μαντικὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, αἰνῶν και εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ. Τὰ δὲ παιδία ἐκεῖνα, μετὰ τῶν διαβατῶν, ὅπου τοῦ ἔλεγον νὰ μὴ πλησιάσῃ εἰς τὸν Ἰωάννην, βλέποντα πῶς τοῦ ὠμίλησεν ἤρεμα ὁ, ὑπ' αὐτῶν νομιζόμενος, σαλός, ἐθαύμαζον και ἔλεγον ἀλλήλους:

«Αὐτὸς ὁ διάκονος, ἡ μάγος εἶναι, ἢ ἄγιος, ἢ ἄγριος αὐτὸς δαιμονιζόμενος τοῦ ἡμερώθη και τοῦ ὑπετάχθη». Ὁθεν ἐδοκίμαζαν και αὐτοὶ νὰ τοῦ πλησιάσουν, ἀνίσως και κατὰ ἀλήθειαν ἡμερώθη! Ὁμως, αὐτὸς, πάλιν συνάξας πέτρας πολλὰς ἔρριπτε κατ' αὐτῶν και ἔγιγεν ἀγριώτερος περισσύτερον, ἀπὸ ὅσον ἦτο πρῶτον, ἀλλὰ ὡς ἐνόμιζον, ἀδύνατος και ἀδέξις, δὲν κατώρθωνε νὰ κτυπήσῃ οὔτε ἕνα ἄνθρωπον, ἔστω και ἂν αὐτὸς ἐκτυπᾶτο!

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, φθάσας εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Βονιφατίου και προσευχθεὶς και ἀπολαύσας τὸν ἁγιασμόν, ἐκ τῶν τιμῶν Λευφάνων τοῦ μάρτυρος, ἔμεινε τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ κελλὶον τοῦ Ἱερῶς, Βασιλείου, ὑπηρετοῦντος τὸν ναὸν τοῦ μάρτυρος. Μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, (διότι νηστεύοντες ἐλειτούργουν τὸ ἑσπέρας τῆς Τετάρτης και Παρασκευῆς, ὡς γίνεται τὴν Μεγάλην Τεσσαρα-

κοστήν) ἐκάθησαν ὁμοῦ νὰ φάγωσιν ἄρτον, και συνωμίλουν τὰ πρὸς σωτηρίαν συμφέροντα.

Και ὁ μὲν Γρηγόριος τοῦ διηγήθη πολλὰ και ἐξαιρετα, ὅσα ἀπὸ πείραν και πληροφορίας εἶχε μάθει εἰς τοὺς τόπους, ὅπου περιεπάτησεν ἢ παρεμεινεν. Ὁ δὲ ἱερεὺς Βασιλείος, τοῦ εἶπεν, ὅτι εὐρίσκετο μακρόθεν τρία μίλια, ἕνας ἐγκλειστος ἅγιος ἄνθρωπος, μεθ' ἑνὸς ὑποτακτικοῦ, εἰς ἕνα χωράφιον, ὁ ὁποῖος μόνον εἰς τὸν Θεόν προσέχει, ὀνομαζόμενος Μιχαὴλ. Περὶ τοῦτου διηγήθη πολλὰ θαυμάσια και ἐξαιρία ἔργα.

Ἐξ αἰτίας τῆς διηγήσεως, ὁ μακάριος Γρηγόριος, μὴ ἀμελήσας τὴν προΐαν νὰ πληροφορηθῆ τὴν ὁδόν, ἀπὸ τὸν Ἱερέα, και ἀποχαιρετήσας αὐτόν, ἐπήγαγε πρὸς τὸν Ὅσιον διὰ νὰ διδαχθῆ και νὰ λάβῃ και παρ' ἐκείνου τὴν εὐλογία, διότι, ἐσέβητο και ἔτιμα πολὺ τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ. Προσεύμενος, λοιπὸν, και τὸ ἡμῶν τῆς ἀποστάσεως φθάσας, προσησθάνθη, ὁ Ὅσιος Μιχαὴλ, τὸν ἐρχομὸν τοῦ Γρηγορίου, και φωνήσας πρὸς τὸν μαθητὴν του, εἶπε:

«Τὴν σήμερον, τέκνον μου, πρέπει νὰ κάμωμεν κάποιαν διάκρισιν, πήγαμε, λοιπὸν, και συναξε λίγα χόρτα διὰ νὰ φάγωμεν, διότι ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Γρηγόριος, ὁ διάκονος, ἔλθων ἀπὸ χώραν, ἀπέχουσαν μακράν, ἀπὸ τὴν Ρώμην, ἔμεινε χθὲς εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Βονιφατίου, φιλοξενούμενος, και σήμερον, ὀδηγηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἱερέα, ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς».

Ἐπὶ αὐτῶν ὁ μαθητὴς, εἰς τὸν Γέροντά του εἶπε: «Νὰ εἶναι εὐλογημένος, Πάτερ μου και εὐθὺς, ἀπῆλθε, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπακοήν του. Μετὰ παρελευσιν ὀλίγης ὥρας κατέφθασεν ὁ ἅγιος Γρηγόριος, εἰς τὸν Ὅσιον, ὁ ὁποῖος φιλοφρόνως τὸν ὑπεδέχθη και ἐξέφρασε τὴν μεγάλην χαρὰν του, διὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Θεοσεβεστάτου ἐπισκέπτου του. Τὰ ἴδια αἰσθήματα ἠσθάνθη και ἐξεδήλωσε και ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Σωτήρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, Γρηγόριος. Ἐν ἐνὶ λόγῳ και οἱ δύο ἅγιοι, ἐκ τῆς γνωριμίας και τῆς ἀνταλλαγῆς γνωμῶν, ἐκ τοῦ διαλόγου των, ἠψφραίνοντο, διότι ἠσθάνοντο ἀμοιβαίαν ὠφέλειαν νὰ ἀπολαμβάνουν, ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Τοιοῦτον δὲ χάρισμα εἶχεν ὁ ἱερός ἐκείνος Γέρον, ὥστε και τὰ κρυπτὰ ἔργα τῶν προσερχομένων εἰς αὐτόν ἐγνώριζεν, ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα φωτισόμενος. Ὁθεν και τοῦ μακαρίου Γρηγορίου, ἤρχισεν ἐξ ἀρχῆς νὰ τοῦ τὰ λέγῃ ὅλα λεπτομερῶς, πῶς ἔγιγαν και ποῖσ ὅσα ἔπραξε: και ποίους τόπους περιεπάτησεν, μετὰ ποίων συναεστράφη. Ὡς δὲ ἤλθεν ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς, ἐσηκώθησαν και συναφαιητοῦ, ἠτοιμασμένου ἀπὸ τὸν εὐτακτον μαθητὴν τοῦ Ὀσίου.

Ἐνῶ δὲ ἔτρωγον, εἶπεν ὁ Γέρον τῷ μαθητῇ αὐτοῦ: «Δύο ἀδελφοὶ ἤλθον και ἴστανται εἰς τὴν θύραν. Πήγαμε, λοιπὸν, και εἰσηγάγέ τους». Πράγματι παρουσιάσθησαν δύο ἐπισκέπται, οἵτινες χαιρετήσαντες ὑπεκλίθησαν μετὰ σεβασμοῦ. Ὁ Ὅσιος τοὺς παρεκάλεσε νὰ φάγωσι μαζί των. Ὁμως, ἐκεῖνοι δὲν ὑπήκουσαν, μετὰ τὸ νὰ ἦσαν περιλυτοὶ διὰ κάποιον θλιβερόν συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη:

Εἰς ἀγαπητὸς φίλος των, ἐξ οικονομικῆς ἀνάγκης, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη: Ὁ Ὅσιος τοὺς παρεκάλεσε νὰ φάγωσι μαζί των. Ὁμως, ἐκεῖνοι δὲν ὑπήκουσαν, μετὰ τὸ νὰ ἦσαν περιλυτοὶ διὰ κάποιον θλιβερόν συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη: Ὁ Ὅσιος τοὺς παρεκάλεσε νὰ φάγωσι μαζί των. Ὁμως, ἐκεῖνοι δὲν ὑπήκουσαν, μετὰ τὸ νὰ ἦσαν περιλυτοὶ διὰ κάποιον θλιβερόν συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη:

Εἰς ἀγαπητὸς φίλος των, ἐξ οικονομικῆς ἀνάγκης, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη: Ὁ Ὅσιος τοὺς παρεκάλεσε νὰ φάγωσι μαζί των. Ὁμως, ἐκεῖνοι δὲν ὑπήκουσαν, μετὰ τὸ νὰ ἦσαν περιλυτοὶ διὰ κάποιον θλιβερόν συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη:

Εἰς ἀγαπητὸς φίλος των, ἐξ οικονομικῆς ἀνάγκης, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη: Ὁ Ὅσιος τοὺς παρεκάλεσε νὰ φάγωσι μαζί των. Ὁμως, ἐκεῖνοι δὲν ὑπήκουσαν, μετὰ τὸ νὰ ἦσαν περιλυτοὶ διὰ κάποιον θλιβερόν συμβεβηκός, τὸ ὁποῖον τοὺς συνέβη:

ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τοῦ ἤρρεσεν, τὸν ἀπωλέσαμεν. Ἀληθῶς, λοιπόν, ὦ τέκνα μου, τὸ ἠκούσατε, ὅτι ἀπέθανεν, ὅθεν πλέον δὲν τὸν βλέπομεν. Κύριος ὁ Θεός, παρακαλῶ νὰ γίνῃ οἰκτιρῶν, νὰ τὸν συγχώρησῃ καὶ ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του. Καὶ ἐγὼ καὶ ἑσεῖς, νὰ προσευχώμεθα ὑπὲρ αὐτοῦ.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ μακάριος Γέρον, ἐνῶ δάκρυα, ἐκ τῆς θλίψεως, ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του, διότι συνέβη προῶρως ἢ, ἐκ τῆς γῆς ταύτης, ἀποδημία τοῦ φίλου. Τέλος, κατώρθωσε νὰ συγκρατηθῇ, παύσαντα τὰ δάκρυα νὰ ἀναβλύωσιν, ἤρχισε νὰ λέγῃ, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἐπισκέπτας φίλους, λόγους παραμυθίας καὶ στηριξέως τῶν κατεβλημένων ψυχῶν των, διότι ἦσαν ἀπαρηγόρητοι. Ὁμως, παρηγόρησε καὶ τοὺς φίλους, καὶ τοὺς κατέπεισεν, ὅτι ἔπρεπε ὁπωσοῦν νὰ φάγωσιν.

Ὅταν δὲ οἱ φίλοι ἔφαγον ὀλίγον, ἠγαράστησαν καὶ ἀνεχώρησαν, τότε εἶπεν ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Μιχαὴλ, πρὸς τὸν Γρηγόριον:

«Τί νὰ ἀνταποδώσω, τῷ μακαρίῳ Γρηγορίῳ, διὰ τὸν κόπον ὅπου ἔκαμε καὶ ἤλθεν εἰς ἐμέ, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου; Εἰς ἐμέ ἦλθε, νὰ ἰδῇ ἄνθρωπον, ὅστις, αἰσχύνομαι πολὺ δι' αὐτό, ἐξώδευσε δὴν του τὴν ζωὴν εἰς ἀμαρτίας; Ἀληθῶς ποτήριον σωτηρίου λήψεσθαί, καθικετεῖω τὸν Κύριον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ εὐφροσύνη τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου καὶ τὸ ὄνομά Του ἐπικαλοῦμαι, διὰ σέ, διὰ νὰ εὐδοῶσῃ τὰ πρὸς Θεὸν σου διαθήματα ἀπροσκόπτως ἡμέρας καὶ νυκτός. Ὁμως, νὰ σὲ ἀποστεῖλω καὶ εἰς ἄλλον τίμιον καὶ οὐράνιον Γέροντα, διὰ νὰ κληρονομήσῃς καὶ ἐκεῖνον τὴν ἁγίαν του εὐχὴν, ἐν Κυρίῳ, ὡς γνήσιος υἱὸς καὶ γνήσιος, ἐκ πατέρων γνησίων, καὶ ὄλων πνευματικῶν. Διότι, ὅσους συνάπτει καὶ σμίγει εἰς εὐγένειαν, ἢ ἐὰν προτιμᾶς τὴν λέξιν, εἰς ἀριστοκρατίαν, ἢ ἀρετὴ τῆς θεοσεβείας καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ ὁ τρόπος τῆς χρηστότητος, οὗτοι ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὔας, τὴν σάρκα καὶ τὸ ἴδιον αἷμα, καθὼς καὶ ὁ Σῆθ, τυγχάνει νὰ κατάγονται».

Ἀφοῦ ταῦτα εἶπεν, ἐκάλεσε τὸν μαθητὴν του, δώσας τὴν ἐντολὴν ταύτην: «Παράλαβε τὸν κύριον Γρηγόριον, καὶ πῆγαιέ τον εἰς τὸ ὄρος τῆς Ξηραλμῆνης, καὶ δεῖξε του ἀπὸ μακρόθεν τὸ σπήλαιον τοῦ ἁγίου Γέροντος καὶ ἀναχώρησον».

Ἦτο δὲ τὸ ὄρος κατὰ τὴν ἄρκτον, μακρὰν μίλια ἕξ, ἕως τὸ ἀνέβασμα. Ὁμως, ἀπὸ κατάδασιν τοῦ ὄρους ἕως τὸ σπήλαιον τοῦ Ὁσίου, μίλια δέκα τρία. Ἦτο δὲ τὸ σπήλαιον, εἰς βάθος ἐνδότερον, καὶ ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους πολὺ ὑψηλὴ. Ὡστε, ἀπὸ αὐτὰ, εἶναι φανερόν, πόσον ἀπειχε μακρὰν τὸ σπήλαιον τοῦ Γέροντος.

Παίρνοντας, λοιπόν, τὸν Γρηγόριον, ὁ ὑποτακτικὸς, ἐπέγχε μὲ αὐτὸν ἕως τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους, καὶ τοῦ ἔδειξεν ἐκεῖ τὴν ἀνάβασιν, ἕως κορυφῆς τοῦ ὄρους, καὶ τὰ σημάδια τῆς ἀτραποῦ, τοῦ εἶπε διὰ νὰ ὑπάγῃ. Ὅθεν περιεπάτει χαίρων, ἐπικαλούμενος συχνάκις τὸν ἅγιον Θεόν, καὶ στιχολογῶν τὸ ψαλτήριον εἰς τὴν ἀτραπόν. Ἐνύκτωσε δὲ, ὅταν περιεπάτει τὸ ἐσώτατον τοῦ ὄρους, καὶ ἔμεινε εἰς κάποιον κατάλυμα, καὶ ἠσύχασεν ἕως τὸ πρῶν. Ἐγερθεὶς ἔνωρίς, ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ἐπειτα, ἤρχισε νὰ κατέρχεται... Πού ἦτο, ὅμως; Ἐδάδιεν...

Ὁμως, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν καὶ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Θεοῦ, ἔφθασεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ἐρευνήσας μὲ κόπον πολύν, δὲν εὗρῃκεν ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλον τινά, διότι ὁ Ὁσιος μόνος κατῴκει ἐκεῖ, μὲ τὰ ἄγρια θηρία, καθὼς ἡ πραγματικότης ἔδειξε.

Τότε εἶπεν εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὁ Γρηγόριος: «Ἄς μείνω ἐδῶ, ὅπου κι' ἂν εὐρίσκειται, πρέπει νὰ ἔλθῃ ἐξάπαντος». Ἐκεῖ ἀναμένων τὴν ἔλευσιν τοῦ ἐρημίτου ἀρκετὴν ὥραν, ἀναβλέψας πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ ὄρους, βλέπει σπήλιν πυρὸς, καιομένην, ἥτις ἐφθάνεν ἀπὸ τὴν γῆν, ἕως τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ! Ἐπὶ τῇ θεᾷ ταύτῃ, γενόμενος ἔντρομος καὶ θαυμάζων τὸ τί νὰ ἦτο, ἠγγέθη καὶ ἐπέγαινε νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ μυστήριον.

Ἀφοῦ ἐπλησίασε, βλέπων ἐκεῖσε, ἰδοὺ βλέπει τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν

γῆν, ὡσὰν νὰ ἀνεπαύετο εἰς βασιλικὴν κλίνην, ἐπάνω τοῦ ὁποῖου ἴστατο ὁ πύρινος στύλος. Ἐπειδὴ εἶχε συνθήειαν ὁ Ὁσιος ἐκεῖνος, νὰ ἀγρυπνῇ ἕλην τὴν νύκτα ἰσάμενος εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ τὸ πρῶν νὰ ἀναπαύεται, ὀλίγον κοιμώμενος..

Καὶ ἀκόμη, πλησιέστερον τῆς πυρίνης στήλης, ἐστοχάζετο καθαρώτερον τὴν ἀκτίνα τοῦ θεοῦ πρὸς ἐκεῖνον, ὅπου ἐφθάνεν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἕως ἐπάνω τοῦ ὄρους ἐφαπλουμένη. Ὁμως, οὔτε πῦρ ἦτο, οὔτε ἀκτὶς ἡλίου, οὔτε Ἴρις, ἥτις πολὺς φαίνεται εἰς τὰ σύννεφα ποικιλόχρους, ἀλλὰ ὡσὰν πυραμὶς ἐφαίετο μυριοπλασίαν λευκότητα ἔχουσα, ἢ ὁποῖα ἢ μία τῆς ἄλλης παρήλλασεν εἰς τὴν λάμψιν καὶ λευκότητα, ἀπαστράπτουσα θαυμασίως.

Στοχάζόμενος, λοιπόν, αὐτὰ, ἐπὶ πολλὴν ὥραν ὁ Γρηγόριος καὶ φοβηθεὶς πολὺ, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸ σπήλαιον. Διότι: ἐσκεφθῆ, ὅτι ἦτο προτιμότερον δι' ἑαυτὸν, νὰ περιμένῃ εἰς τὸ σπήλαιον τὸν ἀσκητὴν, ἕως νὰ ἔλθῃ. Καὶ πάλιν ἔλεγε: «Μήπως, ὅταν ἐξυπνήσῃ καὶ μὲ εὐρὴν ἐδῶ, τοῦ κακοφανῆ, καὶ γογγίσῃ κατ' ἐπάνω μου, καὶ ἀντὶ εὐλογίαν, νὰ λάβω κατάραν»; Καὶ ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ ἀνεπαύθη ὀλίγον, ἀναβλέψας, εἶδεν, ὅτι ἐφυγεν ὁ πολυειδὴς ἐκεῖνος στύλος, ὁ λαμπρὸς, ὅστις ἦτο ὡσὰν τὴν χιόνα, καὶ ποικιλόχρους πρὶν ἐστέκετο κατενώπιον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ! Καὶ ἐγνώρισεν ὁ Γρηγόριος, ὅτι ἐξύπνησεν ὁ Ὁσιος. Ἐπερίμενε...

Μετ' ὀλίγον βλέπει, ὅτι ἤρχετο ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου ἐκοιμᾶτο, πρὸς τὸ σπήλαιον. Καὶ ἐξεπλήσσετο ὁ ἅγιος Γρηγόριος, πῶς ὁ Ἀσκητὴς ἤρχετο! Θέλω νὰ εἶπῶ τὸ θαυμάσιον καὶ παράδοξον, καὶ πάσαν διάννοιαν καταπλήττων! Διότι, ἐρχόμενος ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, δὲν ἐπάτει ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ ἕως ἀπὸ δύο πηχεῖς ἐπάνω ὑψηλὰ σηκωνόμενος εἰς τὸν ἀέρα, περιεπάτει ἑλαφρά! Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἀνέβαινε γαλήνιος καὶ ἥρεμος.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, φοβηθεὶς κατὰ πολὺ, ἐκ τοῦ ὑπερφυσικοῦ γεγονότος, ἐσυλλογιζέτο μήπως καὶ ἦτο πνεῦμα καὶ τὸν ἐφάνταξεν. Ὅθεν γυρίσας κατὰ ἀνατολὰς, καὶ ἀπλώσας τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπεν εὐσεβάστως, τὴν προσευχὴν ταύτην:

«Ἡ φοβερὰ δύναμις, Κύριε, τὸ φρικτὸν καὶ ἰσχυρὸν κράτος τῆς παναρχήτου Τριᾶδος, ὁ κραταῖος ἐν πολέμοις ὁ ὢν Θεός, τὸ Μέγα Ὄνομα Τρισυπόστατος Εἰς καὶ μονᾶς, τῆς ἀρχήτου, καὶ ἀπορρήτου, καὶ ἀπροσίτου, καὶ ἀνερημνεύτου, καὶ ἀνεξιχνίαστου, καὶ μεγαλοδυναμίου Θεότητος, ὁ ὑψηλὸς βραχίων, ὁ πατάσων λεγεῶνας ἐναντίων, ὁ συντριβὼν πολεμίους ἐν ἰσχύϊ, Κύριος, ἔλθε ἢ δύναμις ἢ ὑψίστη, ἔλθε εἰς ἀντίληψιν, εἰς ὄπλον, εἰς σκέπην, εἰς καταφυγὴν τοῦ ἀχρείου ἱκέτου Σου Γρηγορίου, καὶ ἀποκάθαρόν μοι τὸ καθορώμενον, ὁποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι: ἢ ἰδικόν Σου, ἢ ἐκ τῆς ἐναντίας δυνάμεως τοῦ διαβόλου».

Ταῦτα εἶπὼν, καὶ ἐπιστραφεὶς κατέναντι αὐτοῦ, ἐσφράγισε τρεῖς φορὰς τὸν τύπον τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἐν πνευματικῇ εἰς τὸν ἀέρα, μὲ τρεῖς πρώτους δακτύλους τῆς δεξιᾶς χειρὸς του. Ὁ δὲ φαινόμενος ἀσκητὴς, δὲν ἤλλαξε τὸ παράδοξον ἐκεῖνο περιπάτημα, ἀλλὰ περιπατῶν εἰς τὸν ἀέρα ἤρχετο. Καὶ ὡς ἦλθε πλησίον τοῦ σπηλαιοῦ, κατέβη ἀπὸ τὸν ἀέρα μὲ πρασινοτάτους πόδας καὶ πατήσας εἰς τὴν γῆν, ἦλθεν εἰς τὸν μακάριον Γρηγόριον. Ἦτο δὲ ὁ ἐρημίτης ἅγιος φορεμένος δέσμα γούνα, καθὼς ὁ προφήτης Ἠλίας.

Ὁ δὲ Γρηγόριος προσδραμῶν, ἔρριψε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τοὺς τιμίους πόδας τοῦ Ὁσίου, λέγων: «Εὐλόγησιν, τίμιε Πάτερ, τὸν ἀμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον παῖδα σου». Ὁμως, ὁ ἅγιος Γέρον ἀνεσήκωσεν αὐτὸν λέγων: «Τέκνον Γρηγόριε, ἐπιθυμῶ ἔγερσιν».

Ὡς δὲ ἠγέρθη ἐκεῖνος μετὰ καταπλήξεως, διότι ὁ ἀσκητὴς τὸν κατωνόμασε, πορευθέντες ἐμπροσθεν τοῦ σπηλαιοῦ ἐκάθισαν, καὶ φιλοστόργως, τὸν ἠρώτησε: «Τίνος ἔνεκεν, σοῦ ἔδωκε κόπον, ὦ τέκνον, νὰ κάμῃς τόσην ὁδοπορίαν, νὰ ἰδῆς εὐτελεῖς καὶ παρηκμασμένον Γερόντιον;

εὐχὴν καὶ δέησιν, καὶ ὅλο παρετήρει τὴν καλὴν του διαγωγὴν, καὶ τὸν ἀγαποῦσε με ὅλην του τὴν ψυχὴν καὶ διάνοιαν, διότι καὶ ὁ κόσμος τὸν ἐτίμα. Καὶ ὅτι τοῦ εὐρίσκειτο, τοῦ τὸ ἔδιδεν ἐλεημοσύνην. Ὁ δὲ θεοφοβούμενος ἐκεῖνος Στέφανος, εὐρίσκειτο ἐκεῖ κάθε ἡμέραν, με σιωπῆν καὶ πραότητα, δι' αὐτὸ ἐξετιμήθη, ἐκ τῆς ἀρίστης διαγωγῆς του, ὑπὸ ἀπάντων.

Καὶ μίαν ἡμέραν, ὅπου συνωμίλει ὁ δίκαιος Γρηγόριος με κάποιον γνώριμον του, ἐλθόντος εἰς τὸν ναὸν καὶ τοῦ Στεφάνου, ἠρώτησε τὸν φίλον του λέγων: «Διὰ τὸν Κύριον, εἰπέ μοι, τίς καὶ πόθεν εἶναι οὗτος ὁ νεανίας; Διότι πολὺ τὸν ἀγαπᾷ ἡ ψυχὴ μου». Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν: «Αὐτός, Κύριέ μου, εἶναι ἕνας υἱὸς τῶν μεγιστάνων τῆς πόλεως ταύτης, μονογενῆς, καὶ εἶναι ὑπερπλούτος ὁ πατὴρ του, ἀπὸ κινήτα καὶ ἀκίνητα καὶ προσόδους, δούλους καὶ ἄλλα. Ὅμως, αὐτὸς, ὅλα αὐτὰ καταφρονησάς, περιπατεῖ, καθὼς τὸν βλέπεις, πτωχὸς καὶ ξένος».

Ἡσθάνθη ἐνδιαφέρον ὁ Γρηγόριος καὶ εἶπε: «Μοῦ διηγεῖσαι πρᾶγμα, ὦ ἀδελφέ, τὸ ὁποῖον οὔτε ὁ Ἀβραάμ ἠδυνήθη νὰ τὸ κατορθώσῃ. Ἀλλὰ, εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, ὁ πατέρας του δὲν τὸν ἐπιμελεῖται; Δὲν τὸν βιάζει νὰ τὸν πάσῃ μαζί του, μόνον τὸν ἀφήκε παντελῶς ἔρημον, καὶ δὲν τὸ ἔχει εἰς ἐντροπὴν του νὰ εἶναι ὁ υἱὸς του ζήτουλας;»

Ἀποκριθεὶς δὲ ἐκεῖνος, εἶπε πρὸς αὐτόν: «Μήπως μίαν, ἢ δύο, ἢ τρεῖς φορὰς, ἐκάκιζε τὴν διαγωγὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Στεφάνου καὶ τίποτε δὲν ἔκαμεν; Διότι ἀπὸ μικρόθεν, εὐρισκόμενος εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς του, ὅτι φαγητὸν καὶ δῶρας, ἢ χρυσί, εἶχεν εἰς τὰς χεῖράς του, τὰ ἔδιδε τῶν πτωχῶν, καὶ τὰ φορέματά του ἔβγαζε καὶ τὰ ἔδιδε τῶν πτωχῶν καὶ πάλιν τὸν ἐνέδυσον, καὶ αὐτὸς πάλιν τὰ ἔδιδεν ἄλλων, ἐχόντων ἀνάγκην, καὶ παρήγγελλον τὸν Ὡστηάριον (τὸν θυρωρὸν) νὰ φυλάττῃ τὴν θύραν τῆς οἰκίας καλῶς καὶ οἱ ὑπηρετεῖται νὰ προσέχωσι νὰ μὴ τὸν ἀφήνουν νὰ φεύγῃ ἔξω.

Ἐν τούτοις αὐτὸς, πάλιν ἀπὸ τὰ παράθυρα ἀνωθεν, ἐκδυόμενος, ἔδιδε τὰ φορέματά του εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τὰ ἔρριπτε κάτω καὶ ἔμενε γυμνός. Ἐπιτέλους οἱ γονεῖς του, βαρυνθέντες πλέον, τὸν ἀφῆσαν γυμνόν. Αὐτὸς δὲ παύοντος καὶ τὸ σκέπασμα ἢ προσκέφαλον, ὅπου εἶχε νὰ κοιμάται, τὰ ἔδιδε καὶ αὐτὰ τοῖς πτωχοῖς. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ὅτι εἶδος εὐρίσκει, τὸ ἔδιδε καὶ αὐτὸ.

Δι' ἅπαντα ταῦτα, καχίσαντες οἱ γονεῖς του, τὸν ἔκλεισαν εἰς ἓν δωμάτιον καὶ αὐτὸς ἐβγήκε κρυφίως ἀπὸ τὸν οἶκόν τους, καὶ διάγει καθὼς τὸν βλέπεις. Ὅμως, οἱ γονεῖς ἔχοντάς το διὰ ἐντροπὴν τους νὰ ζῆ, ἀπὸ τὸ κοινόν, δι' ἐλεημοσύνης ὁ υἱὸς τους, ἔστειλαν καὶ τὸν ἐπῆραν βιαίως, καὶ τὸν ἔλουσαν καὶ τοῦ ἐφόρεσαν ἱμάτια. Αὐτὸς πάλιν διαφυγὸν κρυφίως, ἔδωκε τὰ φορέματά του τοῖς πτωχοῖς.

Καὶ πάλιν, πέμψας ἀπεσταλμένους ὁ πατὴρ του, τὸν ἐνέδυσεν, καὶ αὐτὸς πάλιν τὰ ἴδια ποῖαν πολλάκις, παρέμεινε ἀδιώρθωτος. Ἐλπτήθησαν οἱ γονεῖς του βλέποντες, ὅτι δὲν ἀλλάσσει ἡ γνώμη του. Ὅθεν, καὶ μὴ βουλόμενοι νὰ βασανίζονται, βαρυνθέντες πλέον ἀπὸ αὐτὸν ὡς ἀδιώρθωτον, τὸν ἀφῆσαν νὰ ρυθμίσῃ τὴν ζωὴν του κατὰ τὴν γνώμην του, καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν του, καθὼς ἐπιποθεῖ. Ἀπὸ τότε, λοιπόν, νηστεύων, καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου παραρριπτόμενος, διήρχετο θεοπρεπῶς τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἐν χριστιανικῇ μελέτῃ, προσευχῇ καὶ βοηθείᾳ πρὸς τοὺς πτωχοὺς, κατὰ ὅποιονδήποτε τρόπον ἠδύνατο.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ μακάριος Γρηγόριος, κατενύχθη καὶ ἐδάκρυσε, καὶ στενάξας ἐκ βάθους καρδίας, εἶπε πρὸς Κύριον:

«Δόξα Σοι, ὁ μόνος Θεός, ὁ μόνος Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, τὸ τοῦ ἀπορρήτου γέννημα, ὅτι καὶ ἐν μέσῳ τῆς ματαιότητος τῶν ἀξιωματῶν καὶ τοῦ πλοῦτου τοῦ τοῦδε βίου, κέκτησαι τοὺς περηφανῶς εὐαρεστοῦντας Σοῦ.

Ἀπὸ τότε, λοιπόν, ὁποῖαν ἐτύχαινε νὰ εὐρῇ τὸν Στέφανον προσευχόμενον εἰς

κάποιον ναόν, ἐστέκετο μετὰ τὸ καυστικὸν φίλτρον τῆς χριστοποθῆτου ἀγάπης καὶ τὸν ἔστοχάζετο εὐμενῶς, μετὰ γελαστικὸν πρόσωπον καὶ μετὰ γλυκύτητα ψυχῆς ἀγαθνόμενος ἠψφραίνετο. Ἀλλὰ καὶ ὁ Στέφανος, μετὰ τὸ νὰ ἦτο καθαρὸς εἰς τὴν διάνοιαν, ἐννοοῦσε τὰ περὶ τὸν μακάριον Γρηγόριον, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦτο δούλος Χριστοῦ, καὶ κάποτε, πλησιάζων εἰς αὐτόν, εἶπε:

«Κύριέ μου, ἐγὼ ἤξεύρω καλῶς, ποῖος εἶσαι, δι' αὐτὸ σὲ παρακαλῶ καὶ ἐμὲ νὰ ἐνθυμῆσαι πάντοτε εἰς τὰς προσευχάς σου, πρὸς τὸν κοινὸν ἡμῶν Δεσπότην, νὰ μοῦ εὐοδώσῃ τὴν ὁδόν, τὴν ὁποῖαν ἤρχισα νὰ περιπατῶ, διὰ νὰ συγχωρηθῶσι τὰ ἄπειρα πελάγη τῶν ἁμαρτιῶν μου, ὥστε νὰ ἐπιτύχω τῆς χρηστότητος τὴν ἀμοιβήν, ἐκ τοῦ ἐλέους Αὐτοῦ».

Ἀλλὰ καὶ ὁ μακάριος Γρηγόριος ἔλεγεν εἰς αὐτόν: «Ἐσὺ, ὦ ἀγαπητέ μου Στέφανε, ἐν ὀνόματι Κυρίου καλῶς προσενήχθης, καὶ δὲν ἔχεις χρεῖαν ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μου εὐχὴν. Ὅμως, διὰ τὸν Κύριον, ἐστὶν περισσότερον νὰ μὴ παραλείπῃς νὰ εὐχῆσαι καὶ διὰ λόγον μου. Σὲ παρακαλῶ, ἀδελφέ. Εὐρισκομένου, λοιπόν τοῦ Γρηγορίου εἶτις εἰς τὴν Ρώμην, ὁ καλὸς ἐκεῖνος νεανίας Στέφανος, εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας ἀναστρεφόμενος, ὑπέστηθε τοῦ προσκαίρου βίου, ἀναπαυθεὶς ἐν Κυρίῳ, χωρὶς νὰ περιφέρῃται, χρόνους πολλοὺς εἰς τὴν ἔρημον, ὡς ἀσκητῆς, ἀλλ' ἐν μέσῳ πλούτῳ καὶ μυρίοις πειρασμοῖς, ζῶν ἐν ἀγιότητι, ὡς οἱ καταφυγόντες ἐξ Αἰγύπτου, δι' ἀπόκτησιν ἀπαθείας. Καθὼς καὶ ἡμεῖς, ὡς ζήσωμεν τοὺς χρόνους Μαθουσάλα, καθὼς εἶπε ἕνα: ἀπὸ τοὺς ἀγίους, καὶ δὲν περιπατήσωμεν τὴν ὁδὸν τῶν Ἁγίων τὴν φέρουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἰς τὴν ἔρημον τῶν παθῶν θὰ περιπλανώμεθα, καὶ ἐκεῖ θὰ παραμεινώσι τὰ κόκκαλά μας, ἐνῷ ἡ ψυχὴ μας θὰ εἶναι βουτηγμένη εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

Τελευτήσαντος λοιπόν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ προκειμένου τοῦ τιμίου αὐτοῦ λειψάνου νὰ γίνῃ ὁ ἐνταφιασμὸς ἔτρεξαν οἱ χριστιανοί. Ἦτο δὲ τὸ πρόσωπόν του φερούμενον ἀπὸ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν, καὶ αἰλουσίαν καὶ ἐφαίνετο ἀηδέστατον καὶ ἄσχημον. Ὅταν ὅμως τὸ ἔλουσαν κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τῶν χριστιανῶν ὅπου ἔχουν διὰ τὰ σῶματα τῶν κεκοιμημένων εὐσεβῶν, τῶν δὲ τότε Μοναχῶν μεσπόνγον ἐσφόγγιζαν, τότε, λέγω, ἀφοῦ ἔλουσαν τὸ τιμὸν του λειψάνου, ἔξαρνα ἤλλαξεν ἡ ὄψις τοῦ προσώπου του, καὶ ἐγένετο λευκὴ ὡς τῆς χιόνος. Καὶ ἀνεδίδετο ἕλωθρα ἀπὸ τὸ ἅγιον του λειψάνου, ὥστε ἅπαντες οἱ εὐρεθέντες ἐκεῖ, ὀσφράνθησαν ἀπὸ τὴν τοιαύτην εὐάρεστον ὁσμὴν. Ἐκ ταύτης ἀντελήφθησαν ὅτι ἦτο ἡγιασμένος καὶ θαυμάζοντες κατεπλήττοντο.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος ἐδόξασε καὶ ἠψχαρίστησε πάρα πολὺ τὸν ἅγιον Θεὸν δι' αὐτὸν τὸν Στέφανον, καθότι κατηξιώθη, καλῶς ἐπιτελέσαι τὸν βίον αὐτοῦ, ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πορευθῆναι συντόμως πρὸς Κύριον. Ἦτο δὲ ἡμέρα Κυριακῆ ὅπου ἐτελεύτησεν ὁ μακάριος Στέφανος καὶ ὁ δίκαιος Γρηγόριος ἐπήγε πολὺ πρῶτ' εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, Πατριαρχοῦντος τότε τῆς Ρώμης Φίλικος τοῦ ἀγνωστάτου Πάπα, καὶ ἐβλεπε τὴν τάξιν τοῦ Πάπα καὶ τοῦ κληρῶν αὐτοῦ, ὀρθοδοξούντων τότε, καὶ ἐθαύμαζεν ἐκπληττόμενος, δίδων αἶνον τῷ Θεῷ.

Ἐπειτα, ἀφοῦ ἐγένετο καὶ ἡ λειτουργία, καὶ ἐμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βενεδίκτου, ἰδοὺ, ἐφάνη ἐκεῖνος ὁ θαυμαστὸς ἄνθρωπος, ὁ Θεολόγος, λέγω, Ἰωάννης, ὅστις τοῦ εἶπεν: «Ἐτελειώσαμεν, ὦ τέκνον μου, καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διαγωγὴν μας, ἔλα λοιπόν νὰ πηγαίνομεν καὶ ἀπ' ἐδῶ». Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος εἶδεν αὐτὸν ἀνεπίστως, καὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου γινόμενος ἀπὸ τὴν χαρὰν του, λέγει πρὸς αὐτόν: «Καλῶς ἦλθες Κύριέ μου, ἃς ὑπάγωμεν ὅπου εὐδοκεῖς, διότι ἀπὸ πολλῶν χρόνων σὲ ἐπεθύμησεν ἡ ψυχὴ μου, ποθῶν νὰ εὐρισκῶμαι μαζί σου ἡμέραν καὶ νύκτα». Ὁ δὲ φοβερὸς εἰς θαυμάσια ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ ἀγαπητὸς καὶ ἐκλεκτὸς τοῦ Κυρίου, Ἰωάννης, μετὰ ἰαρόν πρόσωπον καὶ ἀκτινοδόλον, πιάσας αὐτὸν ἀπὸ τὸ χεῖρ ἐξήλθον ἀπὸ τὴν Ρώμην.

Μετά ἡμέρας τινὰς ἔφθασαν τὴν Αὐγουστόπολιν, καὶ ἐξενίσθησαν εἰς τὸν οἶκον μιᾶς θεοσεβοῦς γυναικός, χήρας οὖσης, ὀνόματι Εὐφρημίας, καὶ ἔμενον ξεχωριστὰ εἰς μικρὸν κελλὶον ἥσυχον. Καὶ ἐκεῖ τὸν ἐδίδασκεν ὁ θαυμαστός Θεολόγος, ἀπογυμνῶν τὰ μυστήρια τῆς Οὐρανόου Βασιλείας καὶ ἐπεξηγητῶν εἰς αὐτὸν ταῦτα, ὥστε νὰ τὰ συγκρατῇ εὐλόως καὶ νὰ τὰ κατέχη εἰς τὸν νοῦν καὶ νὰ τὰ ἐφαρμοζῇ κατὰ τὴν θεωρίαν καὶ ὡς πρᾶξι. Ὁ δὲ Γρηγόριος ἐπρόσεχεν εἰς αὐτὸν μὲ ὄλον τοῦ τὸν νοῦν, ὑποκλινῶν τὴν ἀκοήν καὶ τὰ λεγόμενα ἀσμένως δεχόμενος.

Τὴν διδασκαλίαν τοῦ οὐρανόου Θεολόγου διὰ σπόρον ἐδέχετο ὡς γῆ λιπαρὰ καὶ παχεῖα, καὶ βαθύγειος, ἐναποκλείουσα τὸν οὐράνιον σπόρον πάραυτα, καὶ τὴν βλάστησιν ἀτηρηγάζετο, καὶ μετέπειτα τὸν φιλτάτον στάχυν ὀρωμώτατον ἐκβλαστάνουσα. Μετὰ ἡμέρας τινὰς, ὁ φανεὶς θαυμαστός ἐκεῖνος ἀνὴρ, κατὰ τὴν συνήθειάν του, λαθῶν ἀτόφασιν, ἐμίσησε καὶ ἀφήκε μόνον τὸν Γρηγόριον, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς χήρας ὅστις κατεγίνετο εἰς τὴν προσευχὴν καὶ δέησιν, καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Πρὸς ἐκκλησιασμόν του, ἐπήγαιεν εἰς τὴν Μητρόπολιν, τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἢ ὅποια τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ διενευκτέρευεν εἰς αὐτὴν.

Κάποιος καλὸς ἄνθρωπος, εὐρισκόμενος ἐκεῖ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διέκρινε τὴν ἐξ ὕλης ψυχῆς καὶ διανοίας ἀφοσίωσιν τοῦ μακαρίου Γρηγορίου εἰς τὴν εὐλάβειαν, καὶ εἰς τὴν συνεχῆ ἀπασχόλησίν του εἰς τὰς προσευχάς. Δι' αὐτὸ, καὶ ἐξ ἀγάπης εἰς τοὺς ἐναρέτους δούλους τοῦ Χριστοῦ, ἤλθε μίαν ἡμέραν καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ εὐσεβεστάτου Γρηγορίου δεόμενος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκόν του ὁ ἅγιος διὰ νὰ τὸν φιλέσῃ καὶ νὰ εὐχηθῇ αὐτὸν καὶ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. «Διότι ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ δὲν κρύπτεται, τοῦ ἔλεγεν.

Ὁ δὲ ἅγιος ἐγένετο αὐτόν, τοῦ ἀτήντησε: «Μὴ κάμνεις ἔτσι, ἀδελφέ, προσπιπτόμενος, διότι καὶ ἡμεῖς ἄνθρωποι ἁμαρτωλοὶ εἴμεθα, ἔχοντες χρεῖαν ἀπὸ τοῦ ἔλεος τοῦ Κυρίου, καὶ σὺ, λοιπὸν, πρὸς Αὐτὸν ἔχε τὰς ἐλπίδας σου καὶ θὰ σοὺ εἶναι ἴσως. Ὁ φυλάσων πόλιν, ἢ ὁ οἰκοδομῶν οἶκον, ἀνευ τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ, ματαιῶς ἠγούρησεν ὡς φυλάσων, ἢ κτίξει ὁ οἰκοδομῶν. Καὶ Αὐτός, θέλει εὐλογῆσιν τὸν οἶκον σου, καὶ θὰ φυλάξῃ ὄλους τοὺς ἐν αὐτῷ ἀπὸ κάθε ἐπιβουλῆν τοῦ ἀντικειμένου».

Ὁ δὲ φιλόχριστος ἐκεῖνος ἀνὴρ, προσπεσὼν πάλιν εἰς αὐτόν, παρεκάλει νὰ μὴ ἀποδιώξῃ τὴν αἰτήσιν του. Ἡ ἐπίμονος παρακλήσις του ἐγένετο ἐπειδὴ εἶχεν παιδίον ἀρσενικόν, καὶ ἔμελλε νὰ κουρεύσῃ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καθὼς ὑπέρχε συνήθειά.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, ἀκούσας τὴν ὑπόθεσιν, εἶπε πρὸς αὐτόν: «Τοῦ παιδὸς σου, βούλεσαι νὰ βάλῃς ψαλίδιον εἰς τὰς τρίχας του τώρα, καὶ θέλεις νὰ βάλῃς ἀνάδοχον ξένον ἄνθρωπον, ἀγαπητέ, καὶ νὰ εἶναι πτωχός, ἀλλὰ τίμιος χριστιανός ὁ ἀνάδοχος».

Ταῦτα ἀκούσας ἐκεῖνος, καὶ θαυμάσας τὸ προορατικόν του, τὸν ἐβίαζε περισσύτερον νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτόν. Διότι, εἶχε συνήθειαν, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὰς ἀναδοχὰς τῶν τέκνων του, νὰ προσκαλῇ ὁσίους καὶ ἁγίους ἄνδρας νὰ τὰ ἀναδέχωνται καὶ οὐχὶ πλουσίους καὶ χλιαροὺς εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν!

Διότι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, εἶχον συνήθειαν νὰ ἐβάπτιζον ὅταν ἔφθανον τὰ παιδιὰ ἀρχετὴν ἡλικίαν. Ἄλλὰ, ὅταν ἦτο ἀκόμη μικρὸν τὸ παιδίον, ἐκλέγετο ὁ ἀνάδοχος καὶ εἰς ἡ δύο, καθὼς ἔγινε καὶ διὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον, διότι τὸν ἀνεδέχθησαν δύο προσδύτεροι. Τότε ἐγένετο μόνον ἡ κουρὰ τῶν τριχῶν, μετὰ εὐχῆς, καὶ ἐκάλουν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παιδὸς καὶ ἔπειτα, μετὰ χρόνους ἐβαπτίζετο, ἀναδεχόμενοι αὐτὸ οἱ αὐτοὶ ἀνάδοχοι. Καὶ ἀντὶ τοῦ χαρίωματος, ὅπου ἔδιδεν ὁ ἀνάδοχος, κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὰ πνευματικὰ τέκνα του, νὰ λαμβάνῃ μόνον τὰς τιμίας δεήσεις καὶ προσευχὰς τοῦ ἀναδόχου, τῶν συγγενῶν καὶ φίλων καὶ παντὸς χριστιανοῦ ὑπὲρ τῶν τέκνων του ὁ κατὰ σάρκα Πατὴρ τοῦ παιδός.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, ὡς μαθητῆς τῶν Ἀποστόλων, καὶ ὢν διδαγμένος ὑπὸ τοῦ Κυρίου τὴν θείαν ὑπακοήν, ὑπακούσας τὸν προσκαλοῦντα, τὸν ἠκολούθησε, δεχθεὶς νὰ γίνῃ ἀνάδοχος, εἰς τοῦτο τὸ θεῖον μυστήριον. Καὶ ἐλθόντες διοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τῆς θείας λειτουργίας τελεσθεῖσης, ὁ Γρηγόριος μὲ ἕτερον τινὰ ἔγιναν ἀνάδοχοι εἰς τὸ παιδίον, κουρευθέντων τῶν τριχῶν τοῦ παιδός. Μετὰ τὸ τέλος ὁ πατὴρ τοῦ τέκνου τοὺς ἐπῆρεν ἐν τῷ οἴκῳ του, εὐχαριστημένος καὶ χαίρων. Ἐν συνεχείᾳ, βαλὼν τράπεζαν, πρὸς φίλους καὶ συγγενεῖς τοὺς ἐφίλευσε.

Εὐφρανθέντες λοιπὸν εἰς τὰς δωρεὰς τοῦ Πανοικτιζόμενος Θεοῦ, ὁ Ἱερεὺς, ὅστις ἐκούρεισε τὸ παιδίον, ἔσθιον καὶ αὐτὸς διοῦ μὲ αὐτούς, καὶ μαθὼν παρὰ τοῦ φιλοχρίστου ἐκεῖνου ἀνδρός, τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ὅτι δηλαδὴ ἦτο ἐκλεκτός ὁπλοῦς τοῦ Θεοῦ, τὸν παρεκίλει νὰ εἴπῃ λόγον ψυχραφελῆ δι' ὠφέλειαν τῶν παρευρεθέντων. Ὁ δὲ εὐσεβεστάτος Γρηγόριος ταπεινούμενος δὲν ἤθελεν.

Ὅσοσον ὁ Ἱερεὺς ὠμίλησεν διὰ μερικίας περιζοπίας καὶ παραβολὰς ἀπὸ τῆν Γραφῆν, καὶ ἀκούοντες ὠφελοῦντο. Ἀκολουθῶς παρεκίνησε καὶ τοῦ Ὁσίου νὰ εἴπῃ καὶ αὐτὸς λόγον τινὲς πρὸς ὠφέλειαν τῶν παρευρεθέντων. Τότε ὁ Ὁσιος ὑπακούσας, ἤρχισε λόγια ἀπλᾶ, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἀκροαταὶ δὲν ἦσαν σοφοί, πολιτικοί, φιλόλογοι ἢ μαθηματικοί, ὅπου νὰ γυμνώσῃ τὴν σοφίαν του καὶ εἶπε ταῦτα τὰ καταννητὰ εἰς τοὺς ἀπλοὺς ἀνθρώπους:

«Ὅταν εὐρισκόμενον εἰς τὴν πόλιν τῶν Μεδιολάνων, κάποιον ἄνθρωπον ἀσθενήσαντα βαρῶς, οἱ ἱατροὶ τὸν ἀπεφάσιον διὰ θάνατον. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἔπνεεν τὰ ὀλοίσθια ὁ ἀσθενής, οἱ δαίμονες ἤλθον πλήθος ἄπειρον μὲ τὸν ἀρχιδιάβολον εἰς τὸν οἶκον ὅπου ἐκεῖτο οὗτος καὶ ἔσφιπτον πέτρας ἡμέρας καὶ νύκτας εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον διὰ τοῦ ἀέρος. Καὶ ὅσους περιεπάτου εἰσερχομένους ἢ ἐξερχομένους, δι' ὑπηρεσίαν εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον τοὺς ἐπλήγωναν ἀπ' ἔξωθεν. Ὅσους δὲ εὐρισκόντο μέσα τοὺς ἐτρομοκράτησαν καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐξέλθωσι διόλου. Καὶ ἦτο ἐλεεινὸν τὸ γενόμενον καὶ ὅσοι ἤκουον, ἔφευγον ἀπ' ἐκεῖ πάραυτα.

Ἐνας δὲ ἐνάρετος ἄνθρωπος, περνώντας ἀπ' ἐκεῖ, ἤκουσεν αὐτὰ ὅπου ἐγίνοντο ἀπὸ μερικῶν ὅπου τὰ διηγούντο, καὶ ἀντὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ, ἀπεναντίας ταχῶς ἀνέβη πρὸς τὸν ἀσθενῆ, καὶ οἱ λίθοι ἔσφιπτοντο σφοδρῶς, ἀπὸ τὸν ἀέρα κατερχόμενοι, καὶ ὅσα εὐρισκόντο μέσα εἰς τὴν οἰκίαν τὰ συνέτριβον καὶ τὰ ἔκαμαν συντρίμματα.

Ἐμβὰς λοιπὸν ἐκεῖνος ὁ ἐνάρετος ἄνθρωπος μέσα εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν, εὐρῆξε τὸν ἀσθενῆ φθάσαντα εἰς τὰ ἔσχατα, ὅμως, ἀναπνέοντα ἀκόμη. Ὡμιλοῦσε ἀδύνατο τινὰ λόγια πρὸς τοὺς παρευρισκόμενους ἐκεῖ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ δίκαιος ἄνθρωπος:

«Ἐξωμολογήθῃς ποτὲ τὰς ἁμαρτίας σου ἢ ὄχι»;

Ὁ δὲ ἀσθενής μόλις τοῦ ἀπεκριθῆ, ἐκ τῆς ἐξαντλήσεώς του, ὅτι ποτὲ του δὲν ἐξωμολογήθη.

Πάλιν ἠρώτησε τὸν βαρῶς ἀσθενοῦντα ὁ δίκαιος ἄνθρωπος:

«Ἄρά γε γινώσκεις, ταλαίπωρε, πὼς εὐρίσκεισαι εἰς τὰ τέλη τοῦ θανάτου σου; Καὶ ἐκεῖνος, τοῦ εἶπε: «Ναί, Κύριέ μου, οὕτως ἔχει». Τοῦ εἶπεν ὁ δίκαιος: «Λοιπὸν, λέγε τὰ ὅσα γινώσκεις καὶ ἐπραξας ἀνομήματα, νῦν, εἰς ταύτην τὴν ὥραν, καὶ λέγετα ὅλα ἄφοβα καὶ χωρὶς ἐντροπῆν. Διότι βλέπεις ταλαίπωρε πὼς ἐπανεστήσαν κατεπάνω σου ὄλοι οἱ ἐχθροί, καὶ φοβερῶς ἀραματώθησαν, κατὰ τὸ εἰρημένον: «Δι' ἀγγέλων πονηρῶν ὁδοποιῆσαι τρίβον τῆ ὁργῆ Κυρίου τῆ δικαίαν», λέγε λοιπὸν ταλαίπωρε, διότι μετ' ὀλίγων σὲ θανατώνουν καὶ ποῖος νὰ διηγηθῇ τὰ μετὰ ταῦτα κατὰ ὅπου σὲ περιμένουσιν»;

Τότε ὁ ἀσθενής, καταβάλλων προσπάθειαν καὶ ὀλίγον ἀναλαβῶν, ἤρχισεν ἔμπροσθεν πάντων ἐξωμολογούμενος.

Ὅταν δὲ αὐτὸς ἐξωμολογεῖτο, ἔξω οἱ λίθοι περισσότερον ἔπιπτον ὑπὲρ τὴν

χάλαζαν. Κατ' ἀρχὴν ἐξωμολογήθη ὅλα τὰ μικρὰ ἁμαρτήματα: ἦγον ψεύματα, ὄρκους, δόλους, ἀδικίας, πλεονεξίας, ἀρπαγὰς, κλοπὰς, μίσους, ξηρίδας, φθόνους, θυμόν, ὀργήν, ὕβρεις, λοιδορίας, καταλαλίαις, καὶ τὰ παρόμοια, ἕως μίαν ὥραν.

Ἀκολουθῶς ἤρχισε νὰ λέγῃ καὶ τὰ μεγαλύτερα ἁμαρτήματά του: ἦγον, πορνείας, μαλακίας, μοιχείας, συκοφαντίας, μαγείας, καὶ τὰ παρόμοια. Τέλος ἤρχισε νὰ λέγῃ καὶ τὰς ὄσας δολοφονίας καὶ φόνους ἔκαμε, δηλαδὴ ὄσους ἐπότισε φαρμακερὰ ποτήρια ὡς κεράσματα, ἢ φαγητὰ ἔδωσε καὶ τοὺς ἐθανάτωσε ἢ διὰ διαφόρων ὀργάνων ἢ ὀπλῶν ἐκ τῆς ἐκδικητικότητός του ἢ διὰ λογαριασμῶν ἄλλων ἐβασάνισε καὶ ἐφόνευσε. Ἡ ἐξωμολόγησις τῶν ἑλασινότητων του καὶ τῶν κακουργημάτων του, καὶ ἐν γένει ἀπάντων τῶν ἁμαρτημάτων του διήρκεσε ἀπὸ τὰς 2 ὥρας τῆς μεσημβρίας, ἕως τὰς ἑπτὰ τῆς ἑσπέρας. Ἐξωμολογεῖτο εἰλικρινῶς ὅλα τὰ ἁταισιά του καὶ ἔκλαιε γοερῶς. Φόβος, φόρη καὶ καταπληξίς ἦτο εἰς τοὺς ἀκορατὰς του. Οὐδεὶς ἐφαντάζετο τὴν τὴν ἐγκληματικότητά του. Διότι ἄνω τῶν τριακοσίων ἐφόνευσε, κυρίως διὰ δηλητηρίου, ὁ πεπωρωμένος.

»Τοῦτου δὲ γενομένου, καὶ τῆς εὐχῆς ἀναγνωσθείσης, ἀπὸ πολλῆν τοῦ Ἐλεήμονος Θεοῦ, τοῦ Δεσπότη τῶν ὀντων, οἱ λιθασμοὶ τῶν πονηρῶν δαιμονίων ἔπαυσαν, καὶ αὐτὸς, ἀφοῦ ἐβασάνισθη ἐπὶ ἡμέρας, ψυχορραγῶν ἤδη, μετὰ τὴν ἐξωμολόγησιν του μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησεν. Ἀπελθόντων δὲ νὰ θάψουν τὸ δύστηνον σῶμά του, ἡ γῆ ποσῶς δὲν τὸ ἐδέχετο, ἀλλὰ τὸ ἔβραζε ἔξω καὶ τὸ ἔρριπτε. Τοσοῦτου βαθμοῦ κακούργου, τὸ πτώμα του δὲν τὸ ἐδέχετο!

Κάποιοι συνεβούλευσαν, καὶ ἔγινε λειτουργία, καὶ λαβὸν ὁ Ἱερεὺς ἕνα μαργαρίτην τοῦ Τιμίου Σώματος καὶ τοῦ Ἀχράντου Αἵματος τοῦ Κυρίου, τὸν ἔβαλαν εἰς τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ καὶ μετὰ τούτου τὸν ἐνεταφίασαν καὶ οὕτω κατέπεσαν ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ νὰ τὸ ῥίπτῃ πλέον ἔξω. (Τὸν μαργαρίτην τοῦ τιμίου σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὅποιον λέγει ἄνωθεν ὁ συγγραφεὺς, τὸν ἔβαλαν εἰς κυτίον ἀσφαλῶς, ἕως οὗ ἐδέχθη ἡ γῆ τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ, καὶ πάλιν τὸν ἐπύρην ἐκείθεν καὶ ὄχι διὰ νὰ μείνῃ εἰς τὰ νεκρῶν σῶμα μονίμως).

»Διὰ τοῦτο εἶναι καλόν, νὰ διάζῃ ἕκαστος πάντοτε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸ καλόν, καὶ νὰ ἐργάζεται τὴν ἀληθινὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ μὴ μᾶς εὐρη ὁ θάνατος ἀνετοιμοῦς, καὶ μᾶς παραπέμψῃ εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως.

»Διότι λέγει ὁ Κύριος: «Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ἣ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται» καὶ πότε ὁ κλέπτης ἔρχεται καὶ κλέπτης εἶναι ὁ διάβολος, καὶ ὁ θάνατος ὁμοίως ἀπατεῶνς», διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προσέχωμεν, καὶ νὰ διακρίνωμεν τοὺς λογισμοὺς μας, νὰ διανοῶμεν πότε ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ μᾶς πολεμεῖ, διὰ νὰ μισῶμεν τὰς καταραμένας του προσβολὰς, καὶ νὰ μὴ ἀμαρτάνωμεν.

»Προεῖπε δὲ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, νὰ σκεπτώμεθα καὶ τὸν κλέπτην θάνατον, διὰ νὰ μὴ μᾶς κλέψῃ ἀνετοιμοῦς. Δι' αὐτὸ, λοιπόν, καλὸν εἶναι, νὰ ἐνθυμώμεθα πάντοτε τὸν Θεόν καὶ νὰ ἐτοιμαζώμεθα μετὰ καλὰ ἔργα. Διότι ὁ Δεσπότης μας Θεὸς δὲν μᾶς ἔφερεν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον διὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον τὰ τοῦ δουλεύωμεν, καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν μετὰ καλὰ ἔργα, διὰ νὰ μᾶς ἀναπαύσῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, ἀφοῦ τελειώσωμεν ταύτην τὴν ζωὴν, καὶ νὰ μᾶς βάλῃ εἰς τὴν αἰωνίαν τρυφὴν τοῦ Παραδείσου, καὶ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ νὰ χαίρωμεθα αἰωνίως».

Αὐτὰ καὶ ἄλλα τοῦ μακαρίου Γρηγορίου δηγουμένου εἰς τὴν τράπεζαν, φόβος πολὺ, ἐπῆρ: τοῦ; ἐκεῖσε τυχεύτας, καὶ μετὰ σκυθρωπότητα καὶ ἐξωμολόγησιν εἰς τὸν Θεόν. Ἐτυπτο τὰ στήθη των ἐπικαλούμενοι τὴν θείαν Του βοήθειαν. Ὁ δὲ δίκαιος, καὶ ἄλλους πολλοὺς λόγους ὠφελίμους εἰπὼν, καὶ ἔξαισίως θαυμασθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκεῖ συγκεντρωθέντων, ἀπεχαιρέτησε τὸν φιλόχριστον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ὅστις τὸν προσεμάλεσε εἰς τὸν οἶκόν του, ἐκίνησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἔμενον.

Ἐκεῖνος ὁ φιλόχριστος, τὸν παρεκάλεε νὰ πηγαῖν συχνάκις εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἂν ἀγαπᾷ νὰ ὑπάγῃ νὰ μένῃ ἐκεῖ, ἐν ὅσῳ εὐρίσκετο εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ θὰ εἶχε μεγάλην χαρὰν. Ὁ δὲ ἅγιος Γρηγόριος εὐχαριστήσας τὴν φιλόχριστον προαιεσίον του, εἶπε πρὸς αὐτόν:

«Ὁ Θεός, ὅστις ἐδημιούργησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, Αὐτὸς νὰ εὐλογῆσῃ τὸν οἶκόν σου καὶ τὰ ὑπάρχοντά σου διὰ τὴν ἀγαθὴν σοὶ ὑπόσχεσιν. Καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν μου νὰ μὴ ἔχῃς φροντίδα, Κύριέ μου ἐπειδὴ ἐγὼ σήμερον εὐρίσκομαι ἐδῶ, καὶ αὐριον πηγαίνω ἄλλαχθῆν. Ὅσον καιρὸν ὅμως εὐρίσκομαι ἐδῶ θὰ ἔρχομαι νὰ σὲ ἀνταμώνω καὶ μὴ λυπησῶ δι' αὐτὸ».

Ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν ἐν ἁγίῳ φιλήματι, ἐμίσησεν ἐκείθεν, βαδίζων προσευχόμενος. Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἦτις ὀνομάζετο Μιλῆνται, εὐρήρην ἐκεῖ πλῆθος λαοῦ. Ὅμως, κινήθεις ἀπὸ Ἁγίου Πνεύματος ἐστάθη. Ἀναβλέψας περὶ ἑαυτοῦ, ἐκπληκτος διέκρινε ἀνάμεσα εἰς ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἕνα ἄνθρωπον ἡμίγυμνον εἰς τὸ σῶμα του, καὶ δμιλοῦντα εἰς ἀρμενικὴν γλῶσσαν, διότι ἦτο Ἀρμένιος τὸ γένος, κηρύσσοντα τὰ μυστήρια τῆς Τριαδικῆς Θεότητος, τὴν ἐνσάρκωσιν, σταύρωσιν καὶ Ἐνδοξον Ἀνάστασιν τοῦ Σωτήρος τῶν ἀνθρώπων Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ, ὠμίλει πρὸς τὸ πλῆθος εἰς γλῶσσαν ἑλληνικὴν, καθαρωτάτην, διότι βεβαίως ὑπῆρχον καὶ πάρα πολλοὶ Ἕλληνας, ἐνῶ ἄλλοι, μὴ ὄντες, ἐγνώριζον καὶ τὰ ἑλληνικά, ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνας ἦσαν εὐγενέστατοι καὶ πεπαιδευμένοι, μετὰ τιμῶν ἡγατῶντο ὑπὸ τοῦ ἰταλικοῦ λαοῦ. Ἀποτόμως ὁ ἀρμένιος κήρυξ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐσταμάτησε νὰ διδάσκη δι' ὀλίγον. Ἐξαίφνης, ὡς νὰ ἐφωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἤρχισε, μετὰ μεγάλης ρητορικῆς ἰκανότητος εἰς ἰταλικὴν γλῶσσαν νὰ νουθετῇ καὶ νὰ διδάσκη τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ὀδηγῶν αὐτοὺς εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, ἴστατο μακρόθεν, στοχαζόμενος τὸν θαυμάσιον χριστιανόν! Ὅταν δὲ ἐτελείωσεν ἐκεῖνος τὴν διδασκαλίαν του καὶ νουθεσίαν πρὸς τὸν λαόν, φωτισθεὶς τὴν διάνοιαν ἀπὸ Θεοῦ, ἀνέβλεψε κατέναντι τοῦ Γρηγορίου. Εἶδεν αὐτὸν ἰστάμενον καὶ ἔτι πλησθεὶς ὑπὸ Ἁγίου Πνεύματος, εἶπε πρὸς τοὺς πολυπληθεῖς παρσεύστας:

«Ὁ Κύριός μου, ὁ ἀγαπητὸς Γρηγόριος ἀδελφοί, ὁ φίλος τοῦ Θεοῦ ὁ μελίρρυτος, βλέπετε ποῦ ἴσταται; Καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται τὰς ἀρετὰς του, καταλεπτῶς! «Αὐτὸς εἶναι», τοὺς ἔλεγε, «ἐν τῷ ὅποιον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εὐρίσκειται πάντοτε. Αὐτὸς εἶναι ποῦ τὸν ἀγαποῦν οἱ Ἀπόστολοι. Αὐτὸς εἶναι ποῦ ἡ μεγάλη Παρθένος καὶ Θεοτόκος Μαρία τὸν ἔκαμε κατὰ χάριν τέκνον της, ὁμοῦ μετὸν ἡγαπημένον μαθητὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. Αὐτὸς εἶναι, ὁ ἀγαπητοῦ ἀδελφοί μου, περὶ τοῦ ὁποῦ οἱ Προφῆται ἐν τοῖς ὑψίστοις πληθύνουσι τὴν δέησιν πρὸς τὸν Θεόν, περὶ τοῦ ὁποῦ δυσωποῦσιν οἱ Ὅσιοι. Αὐτὸς εἶναι, περὶ τοῦ ὁποῦ οἱ Ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς χορεύοντες περιχαρῶς κατέμτροσθεν τοῦ προσώπου Κυρίου, ἐνθύμησιν ποιοῦνται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐν δόματι Κυρίου, ὡς πρόσωπον βασιλικόν. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῷ ἔλεει τοῦ ὑψίστου θεοῦ πνευματικὴν πεπλουτισμένην, καὶ νοερῶς φιλάτων ὀφθαλμῶν θεωροῦντε; τὸν Κύριον. Ἡ καρδιά αὐτοῦ γέμει τοῦ μύρου καὶ τοῦ ἐλαίου, διάδημα φοροῦσα ταπεινοφροσύνης ἀγίας, ἐκ τῶν ὁποῦν σπλαγχνισθεὶς, ἐπέβλεψεν ὁ ὑψίστος Κύριος καὶ πᾶσαν ὁδὸν εὐθείαν καὶ βασιλικὴν ταῖς ἐντολαῖς Κυρίου καταγινομένου, ὑπάγει εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἔπειτα ὑπάγει εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Ἔταγει εἰς τὴν γῆν τῶν Ὀμηριῶν. Πηγαίνει λύγους διάχρους εἰς τοὺς ἐν σκότει ἀμαρτησάντων εὐρισκομένους λαοῦς. Κύριος, ὁ Θεὸς ἡμῶν, σώσει τοὺς ἀνθρώπους. Πορεύεται φῶς Ἡλίου καὶ Δικαιοσύνης εἰς τοὺς ἀπο-

θνήσκοντας ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀνομίας. Πηγαίνει νὰ ἀγιασῇ τοὺς ἐκεῖσε πάντας, ἐν ὀνόματι Κυρίου, Παμβασιλέως ἡμῶν».

Ταῦτα λέγων πρὸς τὸ πλῆθος, ἐξίσταντο πάντες καὶ θαύμαζον, ἐνῶ ἐδείκνυε καὶ μετὰ τὴν χεῖρα του τὸν Γρηγόριον καὶ ἔλεγε: «Βλέπετε, δι' αὐτὸν τὰ λέγω αὐτάς. Ὁ δὲ Γρηγόριος, ἐν ὧσιν ὠμίλει ἀγνωρίστως πρὸς τὸν λαὸν δι' αὐτὸν, ἐστέκετο καὶ αὐτὸς στοχαζόμενος τὴν ἐναρέτον πολιτείαν του. Ὅταν ὅμως τὸν εἶδε πῶς τὸν ὑπεδείκνυε μετὰ τὸν δάκτυλόν του εἰς τοὺς παρεστώτας, ἐβύηεν εἰς ἓνα στενὸν τῆς πόλεως, ὅπου ἦτο ἐκεῖ, καὶ τρέχων, ταχέως, διέφυγεν. Ὁ Ἀρμένιος δὲ, περισσότερον ὠμίλει διὰ τὸν Γρηγόριον εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐγκαμιάζων αὐτὸν ἐξαιρετικῶς. Ὁ Γρηγόριος, ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκον τῆς φιλοξενίας, τρέχων, ὡς νὰ κατεδιώκετο, πρὸς σὺλψιν του.

Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἐπῆγεν εἰς τὸν Ὀρθρον ὁ Γρηγόριος, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἐπισκοπῆς ἦλθε δὲ καὶ ἐκεῖνος, ὅστις τὸν ἐγκαμιάζε, διὰ νὰ προσευχηθῇ. Καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἐκάθισεν ὁ Γρηγόριος εἰς ἓν σκαμνίον νὰ ἀναπαυθῇ. Ἐλθὼν δὲ καὶ ἐκεῖνος πλησίον του, ἔβαλε μετάνοιαν ἕως ἐδάφους καὶ ἐγεργθεὶς ἠσπάσθη τὸν Γρηγόριον. Ὅμως, ὁ δίκαιος, ἀνεγεργθεὶς ἀντησπάσθη αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε: «Κέλευσον, κύριε, κέλευσον». Ἐκάθισαν ἄλλοι καὶ οἱ δύο.

Πρῶτο: τὸν ἠρώτησεν ὁ Γρηγόριος λέγων: «Πόθεν εἶσαι ἀδελφέ»; Ὁ δὲ ἀρμένιος ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν: «Ἀπὸ Ἀνατολῶν Ἡλίου εἰμαι, ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, ἐκ τῆς πόλεως Ἀρταξτᾶ, γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς, καὶ εἰς τὰ Ἱερά Γράμματα παιδευθεὶς, υἱὸς ἱερέως εἰμί». Τὸν ἠρώτησε πάλιν ὁ Γρηγόριος: «Καὶ πῶς κατήντησας ἐδῶ ἀπὸ τόσον μακρῶν τόπων»; Τοῦ ἀπήντησεν ἐκεῖνος: «Μὲ τὸ νὰ ἐγνώρισα ἀπὸ τὰς Θεῖας Γραφάς, ὅτι τὰ παρόντα εἶναι σκιά καὶ ἐνέπνοια, ἐστοχάσθην καὶ τὰ ἄφρασα ὅλα, καὶ περιπατῶν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἦλθον ἐδῶ, καὶ ἀπολαμβάνω τὸν ἅγιον Ἐκκλησιῶν τὴν προσκλήσιν, καὶ σὲ ἀντάμωσα».

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος εἶπεν: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἀδελφέ! ἐνθυμοῦ διὰ τὸν Κύριον εἰς τὰς προσευχάς σου καὶ τὸν ἑαυτὸν μου, τὸν ἀνάξιον ἐν Χριστῷ ἀδελφόν σου, νὰ γίνῃ ἵεως ὁ Κύριος τῆς ἀθλίας μου ψυχῆς. Ἐπειδὴ ἐν ἀνομίαις ἐγεννήθην ὅλος ἐγώ, ὁ πολὺν ταλαίπωρος, καὶ ἔκτοτε ἐσάπισαν οἱ ψυχικοὶ μώλωπές μου, καὶ οὐ: ἔστιν ἴσσις ἐν τῇ καρδίᾳ μου!»

Τοῦ εἶπεν ὁ ἀρμένιος: «Πρὸς χάριν τοῦ Κυρίου συγχώρησόν μοι, ἀγαπητέ τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ἐσύ, μάλιστα, εὐχου, εἰς τὰς ἐγκρίτους σου εὐχάς, τὰς ὁποίας ἐδιδάχθης οὐρανόθεν, νὰ τὰς προσφέρῃς. Καὶ δι' αὐτῶν ποιήσω ἵεων καὶ εὐμενῆ τὸν κοινὸν Δεσπότην! Οὕτω λοιπὸν ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον ταπεινούμενοι ἔλεγον νὰ εὐχεται. Ὁμίλησαν καὶ ἄλλας τινὰς ψυχοφελεῖς ὁμιλίαις καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἀνεχώρησαν, ἐκεῖ ὅπου ὁ Παντοκράτωρ θὰ ᾄδῃγει τὰ βήματά τους...

Ἐλθὼν δὲ ὁ μακάριος Γρηγόριος εἰς τὸν οἶκον τῆς ξενίας του, εὐρῆκεν ἓνα, ὅστις τὸν ἐπρόσμενε νὰ ἔλθῃ, Ἰωάννην λεγόμενον, καὶ ἐξ ἀκοῆς ἔμαθε διὰ τὸν Γρηγόριον, ὁ ὁποῖος κατὰ καθίσαντες κατ' ἴδιαν, καὶ συνομιλήσαντες, τὸσον τὸν ὠφέλησεν ὁ δίκαιος ὥστε ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τὸν οἶκόν του, καὶ ἐπῆγε εἰς Μοναστήριον, καὶ ἐγίνε πᾶραυτα μοναχός, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν, ἐκλείσθη εἰς ἓνα οἰκίσκον ἐν πληρῇ μονῶσει καὶ ἔζησεν ἐναρέτως καὶ θεαρέστως, χέρι τῆς τελευταίας τοῦ πνοῆς.

Τούτων οὕτως ἔχοντες, ἐπῆγεν ὁ Γρηγόριος πάλιν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ ἁγίου Μαρτίου, ὁ ὁποῖος εὐρίσκειται κατὰ δυσμαίως τῆς πόλεως ἐκεῖνος. Τέλος, ἀφοῦ προσευχήθη καὶ ἐπέστρεφεν, συνήντησε καθ' ὁδὸν ἓνα πτωχὸν γέροντά, Γεωργίου καλούμενον, ὁ ὁποῖος ἔβλεπε μόνον διὰ τοῦ ἐνὸς ὀφθαλμοῦ, τοῦ δὲ ἄλλου ὄντος ἐσβεσμένου.

Περὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι οὗτος, ὅταν ἦτο νέος, μετὰ τὸ νὰ ἑκαυδάλισθη ἀπὸ κάποιαν ὠραιότατην γυναῖκα, πόρνην, ὅπου εἶδεν, ἐστοχάσθη διὰ τὸν ἑαυτὸν του ὅτι ἁμαρτάνει ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος λέγει: «Εἰ ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίζει σε,

ἔξελε αὐτόν». (Ματθ. κεφ. ε', ἐδάφ. 29). Ὅθεν παίρνοντας λίθον ὄξιν, ἐξώρνε τὸν ὀφθαλμὸν του. Μετὰ διὰ τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἄφησεν ὅλας τὰς βιωτικὰς φροντίδας, καὶ ἐξῆρθε ἡσύχως καὶ ἀμεριμνῶς, ἕως οὗτου τὸν συνήντησε τυχαίως ὁ Γρηγόριος.

Ὁ γέρον τὸν ἠσθάνθη ποῖος ἦτο καὶ τοῦ εἶπεν: «Χαίροις δοῦλε τοῦ Θεοῦ Γρηγόριε! Ὁ δὲ δίκαιος, ἀντελήφθη ὅτι ἦτο εἰς ἐκ τῶν ἀγαπῶντων τὸν Κύριον. Τοῦ ἔβαλε μετάνοιαν καὶ ἀπήντησεν: «Ἡ χάρις καὶ ἡ δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀγαπητέ μου Γέροντα, νὰ εἶναι μετὰ σοῦ». Τοῦ ἀπήντησεν ἐκεῖνος: «Τὸ Ἅγιον Ὄνομα τῆς Τρισημοσπτάτου Θεότητος, νὰ φυλάξῃ, ὃ τέκνον μου, τὰ κατὰ Θεὸν σου διαβήματα. Ὁρίσον, ὅμως, νὰ καθίσωμεν ὀλίγον, ἐκεῖ».

Ἐπακούσα; ὁ Γρηγόριος, ἐπῆγεν καὶ ἐκάθισαν εἰς ἓν μέρος. Τότε ἤρχισεν νὰ ὁμιλῇ ὁ Γέρον:

«Πῶς ἔχεις; Καλῶς, ὃ τέκνον; Πῶς βαδίζεις εἰς τὴν πορείαν σου, ἥτις ὁδηγεῖ εἰς τὸν Κύριον φίλιτάτῃ μου; Ἀληθῶς μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα. Ὁ πλήθην οἰκτιρῶν καὶ φιλανθρωπίας καὶ μεγεθῆ ἀπάτω, κενώσας ἐν ἡμῖν. Ὅντως δίκαιος ὁ Κύριος, καὶ δικαιόσυνας ἡγάπησεν. Ὅντως φυλάσσει Κύριος τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν, καὶ πάντα: τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολοθρεύσει».

Αὐτὰ καὶ ἄλλα λέγων καὶ βλέπων εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ὀσίου, καὶ στοχαζόμενος τὰ ἦθη, καὶ τὰς ἐναρέτους γνώμας τῆς τιμίας του ψυχῆς, ὑπεροδόξασε τὸν ἄριστον, τὸν ὁλοσχερῶς κλίνοντα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων τὸν ποταμὸν τῆς εἰρήνης Αὐτοῦ.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος εἶπεν πρὸς αὐτόν: «Διὰ τὸν Κύριον, εἶπέ μοι, πόθεν με γνωρίζεις; Ἐπειδὴ, Πάτερ μου, ἤξεύρω ὅτι ποτὲ δὲν με εἶδες, ἄλλοτε!» Ὁ σεβασμιώτατος γέρον ἀπεκρίθη: «Ἐγὼ μὲν ποτὲ δὲν σέ εἶδον, ἀλλὰ Ἐκεῖνος, ὅστις εὐρίσκειται μετὰ σοῦ καὶ περιπατεῖ μαζὴ σου (ἦτοι: ὁ Θεολόγος Ἰωάννης), ἐκεῖνος μοῦ ἐφανέρωσε τὰ περὶ σοῦ!» Ἠνόησεν ὁ εὐσεβέστατος Γρηγόριος, διὰ ποῖον τοῦ ἔλεγε καὶ εἶπεν:

«Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, πάτερ μου πνευματικέ, ὁ ἀντιλαμβανόμενος τὴν ἀσθένειάν μου ἐν πληθεῖ οἰκτιρῶν, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἔπαυσε τὸ ἔλεος Αὐτοῦ ἐπ' ἐμοῦ, ὥστε νὰ μοῦ φανερώνη εἰς κάθε τόπον, τὸν ὁποῖον περιέρχομαι, τοὺς ἐκλεκτοὺς δούλους Του. Διὰ νὰ μανθάνω ἀπὸ αὐτοῦ διαρκῶς κάτι, διὰ νὰ ἐκπαιδευθῶ εἰς ὅσα ποθεῖ ὁ Αἰώνιος, μετὰ τὰς ἁγίας αὐτῶν προσευχάς καὶ τὸ μαντικὸν καὶ προορατικὸν χάρισμα τῶν».

Ὅντος, ὁ Μέγας Κύριος τῶν Κυρίων, ἠεδόκησε καὶ ἐσένα τὸν κύριόν μου νὰ ἐλκύσῃ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν πρὸς ἐμέ. Τοῦτο δὲ, διὰ νὰ εὐχηθῆς ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀνάξιου παιδὸς σου, καὶ νὰ κατευθῆνῃ τὰ πρὸς Αὐτὸν διαβήματά μου, γινώσκων Αὐτό; καλῶς, ὁ Ὄν Εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας».

Ὁ Γέρον Γεωργίος τοῦ εἶπε: «Μάλιστα, κατηύθυνεν, ὃ τέκνον, καὶ συνεχῶς θὰ κατευθῆνῃ τὰ διαβήματά σου. Πλήν, τὴν ὁδὸν αὐτὴν τὴν ψυχοφελῆ, τὴν ὁποῖαν τώρα περιπατεῖς, παρακαλῶ νὰ τὴν περιπατῆς μετὰ προθυμίας, εἰς τὴν ὑπολήψεως κατὰ τοῦτον τὸν αἰῶνα. Προσέτι, μὴ χανθῆς, ὥστε νὰ παραλείψῃς τὴν νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν, χαμενοῖαν, ἀλουσίαν καὶ λοιπὴν κακοπάθειαν τοῦ σώματος, δίδοντας πλουσίως τὸν ἔλεον εἰς τοὺς πτωχοὺς.

Ἐπίσης, νὰ εἶσαι πρὸς καὶ μέτριος, φυλάττων ἀοργησίαν εἰς τὸ ποιμνίον, τὸ ὁποῖον θὰ σοῦ ἐμπιστευθῇ ὁ Κύριος. Νὰ μὴ εἴπῃς ποτὲ ὅτι: «Εἰς τοὺς ὑπῆκοους μου μόνον ὀργίζομαι, διότι εἰς τοὺς πνευματικὸς ἀνθρώπους Βασιλέως, εἶναι Αὐτὸς ὁ Κύριος. Καὶ ἐπειδὴ τὸ τυραννικὸν φρόνημα ἐθανάτωσεν Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Πνεύματος, ὑποχέριον δὲν εἶναι πλέον οἱ ὑπῆκοοι, ἀλλὰ ἅπαντες ἴσοι καὶ ἀδελφοὶ εἰς μεθῶ. Τὰς δὲ εἰδικὰς προσευχάς σου, τὰς ἡρημνέυσεν ὁ δηγιός σου: Ὡσαύτως, νὰ

Ξηθυμησά να μη παύσης προσευχόμενος πάντοτε. Ἔως ἑσχάτης σου ἀναπνοῆς νὰ προσεύχησαι. Διότι, ὁ διάβολος φρίττει ἀκούων προσευχάς, ἐπειδὴ αὐτὸς προέρχεται ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, ὅπως καὶ αἱ προσευχαὶ αὐταὶ κατὰγονται, δηλαδὴ προέρχονται ἐκ τῶν Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ. Δι' αὐτὸ, νὰ τὰς ὀμιλῆς διαρκῶς καὶ κοπιῶντες εἰς τὸν Κύριον, χωρὶς νὰ τὰς γνωρίζῃ τις ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, καθ' ὅτι εὐρίσκονται μυστικαὶ εἰς τὸν Κύριον καὶ εἶναι μεγαλύτεραι ἀπὸ τὸ οὐράνιον θυσιαστήριον καὶ ἀπορρητῶς προξενοῦσι τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Διότι, ἐπίσης, ἡ προσευχὴ εἶναι κατευθεῖαν συνομιλία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Πατρὸς μας τοῦ ἐν Οὐρανοῖς ὑπάρχοντος.

Πάντοτε νὰ φρονῆς ταπεινά, διότι: «τὰς ὁ ἡψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται». Νὰ εἶσαι ἀγαθὸς, πρῶτος, ἡμεροῦς, μεταδοτικὸς καλωσύνης, χαροποιὸς, φιλεύσπλαγχνος, ἀπέχων ἀπὸ πᾶν πονηρὸν ἔργον. Τοὺς πονηροὺς φίλους, οἵτινες μέλλουσι νὰ σε συμβουλεύωσι κακὰ εἰς τὰς ἡμέρας τῶν συμβουλίων σου, νὰ μὴ τοὺς παραδέχησαι. Νὰ τοὺς ἀποδιώκῃς αὐτοὺς μακρὰν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σου, διότι γέγραπται: «Μὴ πορευθῆς μετὰ πονηρῶν ἐν ὁδῷ, ἦκεις γὰρ διὰ πάντων φίλων εἰς κακὰ» ἀλλὰ τοὺς ἐναρέτους νὰ προσέχης καὶ τὰς συμβουλάς των νὰ δέχησαι, ἔστω καὶ νὰ εἶναι πτωχοί.

» Τὸν θάνατον, πάντοτε πρόσμενε καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ φρόντισον νὰ ἐξυψηρετήσῃς καλῶς τὰς ὑποθέσεις καὶ ἀξιώματα, τὰ ὅποια πρόκειται νὰ σοῦ ἐμπιστευθῶσιν, ἐξ εὐνοίας Κυρίου, διὰ νὰ ἀπέλθῃς πρὸς Αὐτὸν μετὰ χαρᾶς καὶ ἀμεριμνίας, ὅταν ἀποστείλῃ καὶ σὲ μετακαλέσῃ πλησίον Του, διὰ νὰ εὐρίσκησαι πλεόν πάντοτε ἀναπαυόμενος εἰς τὴν δόξαν Του. Βλέπε, λοιπόν, εἰς τὸ πῶς νὰ ἀρέσῃς τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μὴ παρασθῆῃς καὶ προτιμήσῃς οὐδὲν ἕτερον. Βλέπε, ὅτι ἡ ἀγάπη Του εἶναι μεγάλη πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ὡς φιλοστόργου Πατρὸς, ἃς ἀγαπήσωμεν, λοιπόν καὶ ἡμεῖς Αὐτὸν, διότι τὰ ἔλεῃ Του εἶναι μεγάλα εἰς ἡμᾶς. Ἄς τὸν εὐχαριστήσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ μὴ προτιμήσωμεν τίποτε ἔξω ἀπὸ Αὐτόν. Ἄς φροντισώμεν, νὰ μὴ ἀρέσωμεν εἰς τίποτε ἕτερον, ἐπειδὴ ἕτερον τοιοῦτον καλόν, ὡσάν Αὐτὸν Πανάγαθον καὶ Παντοδύναμον, δὲν εὐρίσκομεν, οὔτε εἰς τὸν Οὐρανόν, οὔτε εἰς τὴν γῆν.

Ταῦτα τοῦ μακαρίου Γερόντος Γεωργίου λέγοντος πρὸς τὸν Γρηγόριον παρκαλητικῶς καὶ ἄλλα περισσότερα, ἐδάκρυσεν ὁ δίκαιος καὶ εἶπεν:

«Ὅχι διότι εἶμαι ἱκανὸς ἐγώ, ὦ πάτερ μου, νὰ δουλεύω τὸν Κύριον ἀφ' ἑαυτοῦ μου, παρὰ μόνον διὰ τῶν ἁγίων σου εὐχῶν καὶ δεήσεων, ἐπειδὴ καὶ ὁ Κύριος δι' ἐσᾶς τοὺς ἁγίους Του εὐσπλαγχνίζεται καὶ ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὡς πολυέλεος, ὅμως ἃς γίνῃ τὸ ἅγιόν Του θέλημα. Διότι ἔη Κύριος καὶ ζῶσι καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων αἰώνως ἁγίων Του. Ὑπόσχουμαι, ἅγιε Πάτερ μου, ἐὰν ὁ Κύριος μοῦ δώσῃ ἄρτον καὶ ἱμάτιον, εἰς ἐκείνην τὴν γῆν», ὡς ἔλεγεν ὁ Πατριάρχης Ἰακώβ τὸ πάλαι, θέλει ψυμίσαι καὶ ἐγὼ τοὺς πτωχοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἀνίσως μοῦ δώσῃ χρυσίον καὶ ἄργυριον, θέλω τὰ μοιράσω καὶ αὐτὰ εἰς αὐτοὺς, εἰς χήρας, ὄρφανὰ καὶ γέροντας ἄνευ προστατῶν, ἀνέργων ἢ ἀναπήρων. Καὶ ἀνίσως μοῦ δώσῃ ἔλαιον καὶ ὀϊνον, τὸν μὲν ὀϊνον θὰ κερᾶσω εἰς πτωχοὺς, γέροντας καὶ γραιὰς καὶ ἀσθενεῖς καὶ ἀδυνατοὺς, διότι οἱ νέοι πίνοντες ὀϊνον, μωραίνονται εἰς τὴν γῆν. Τὸ δὲ ἔλαιον, θὰ τὸ χύσω εἰς τὰς κανδήλας τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, Κυρίου τοῦ Θεοῦ μου, εἰς τὸ νὰ φλέψῃ ἐξ οὐρανοῦ τὴν θυσίαν τῶν φῶτων μου καὶ μὲ μεμυρισμένας ἀκτίνας τῆς Αὐτοῦ Θεότητος, θέλει φωτίσει, θεβαίως, καὶ νὰ συντείσῃ τὰ αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς μου καὶ τὰ πρὸς Αὐτὸν διαθήματά μου.

» Καὶ ἄλλιν, ἀνίσως ὁ Κύριος μοῦ δώσῃ τόπους καὶ χώρας, ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, θέλω τὰ δουλεύσω τοῦ Κυρίου μου καὶ Θεοῦ καὶ νὰ τοῦ προσφέρω δῶρα εἰς τὸ ὄνομά Του καὶ θυσιάσω τὰ ἰδικὰ Του δῶρα, προσφέρων Αὐτῷ καὶ ἔξω ἀπὸ Αὐτόν, δὲν θέλω ἀγαπήσει οὐδὲν ἕτερον. Διότι, Αὐ-

τὸς εἶναι ὁ βοηθὸς μου, ἀντιλήπτορ μου, ὑπερασπιστῆς μου καὶ ρύστης μου, εἰς τοὺς αἰῶνας αἰώνων».

Αὐτὰ, ἀναμεταξύ των λαλήσαντες, θαυμάζοντες ὁ εἰς τοῦ ἑτέρου τὴν σύνεσιν καὶ διάκρισιν, ἐδόξαζον τὸν Κύριον καὶ ποιήσαντες εὐχὴν ἀναμείσον των, ἀσπασάμενος ὁ Γρηγόριος τὸν μακάριον Γεώργιον καὶ λαβὼν τὰς ἀγίας του εὐχὰς, ἀνεχώρησαν οἴκαδε.

Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἦλθε πάλιν ὁ Θεοφόρος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ δὴδηγὸς καὶ προστατῆς του καὶ τοῦ εἶπε: «Καλῶς σὲ εὐρηκα, τὸ ἀγαπητὸν τέκνον μου, τὸ κατὰ ἀπόρσιτον χάριν τῆς ἀγάπης τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς». Ὁ δὲ θεῖος Γρηγόριος, πέσας κατὰ γῆς, κατησπάξετο τοὺς ἀχράντους αὐτοῦ πόδας, λέγων: «Εὐλογῶ, αἰνῶ, καὶ προσκυνῶ τὸν ζῶντα εἰς τοὺς αἰῶνας Κύριον, διότι εἶδον πάλιν τὸν εὐλογημένον πατέρα μου καὶ Δεσπότην, διότι πολὺ σὲ ἐπεθύμησα, ὦ Κύριέ μου. Διότι, ὁπότεν σὲ ἰδῶ, Κύριέ μου, λογίζω εἰς τὸν ἑαυτὸν μου ὅτι ἀπέκτησα τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἡ εὐφροσύνη μου τέλος δὲν ἔχει. Καὶ πάλιν, ὅταν δὲν εὐρίσκησαι πλησίον μου, καὶ δὲν σὲ βλέπω, ὑπονοῶ ὅτι εἶμαι ξένος καὶ ὄρφανός παντάπασιν, ταπεινός καὶ ταλαίπωρος!»

Ὁ δὲ Θεοφόρος ἐκεῖνος, ἐγείρας αὐτὸν ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ὡσάν νὰ ἐχαιρέτο εἰς αὐτόν, τοῦ ἀπήντησε: «Τέκνον μου ἀγαπητόν, ἔλθε νὰ πηγαίνωμεν καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ εἰς τὴν πέραν γῆν νὰ ταχυποδησώμεν, ἐπειδὴ ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ πηγαίνωμεν καὶ πρὸς ἐκεῖ, διὰ νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὸν κάθε ἕνα καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ θέλημα τῆς ἀγάπης τοῦ Σωτῆρος. Ὁ δὲ θεσπέσιος Γρηγόριος εἶπε: «Τῷ Κυρίῳ μου καὶ Ποιμένι, θέλω νὰ ἀκολουθήσω ὅπου καὶ ἂν προσταξῆς καὶ προτρέψῃς τὸν δούλον σου».

Ταυτοχρόνως κινήσαντες αὐτὴν τὴν ὥραν, λέγοντες λόγους πόνους, ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Αὐγουστόπολιν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εὐρόντες πλοῖον Λευκαδιῶν ἐπεδιβάσθησαν εἰς αὐτὸ, πλεόντες ὀλοταχῶς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὅταν δὲ ἐταξίδευσεν διὰ τοῦ πλοίου, ἔβρινε καὶ αὐτὸν περισοῦν, διότι ὁ Ἥλιος ἔρριπτε τὰς ἀκτίνας του καὶ τοῦ ἔκαε ὑπερβολικῶς. Δι' αὐτὸ, ὁ Γρηγόριος ἠγανάκτηε πολὺ.

Βλέπων ὁ Θεοφόρος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὅτι ὁ προστατευόμενός του δὲν ἀντεχε νὰ ὑποφέρῃ τὸν καύσωνα καὶ φλόγα, καθ' ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα ἔσμεν καὶ ρέομεν, ἀνέβλεψε πρὸς τὰ μέρη τοῦ βορρᾶ, διότι ἦτο μεγάλη γαλήνη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἶπε: «Δεῦρο δὴ λέγω σοι, δεῦρο, λῦσον ταχέως τὸν καύσωνα καὶ φλόγα!» Καὶ εἰθίς: μὲ τὸν λόγον του ἐπνευσεν ἄνεμος βορρᾶς σφοδρῶς, καὶ ἔλαβον πολλὴν ἀναψυχὴν καὶ ἔπλεον χαιρόντες, διότι ἦτο εἰς αὐτοὺς ὁ ἀἰὼν ἐπιτήδειος, πρηνήσιος.

Ἐπειδὴ πάλιν ἔκαεν ὁ Ἥλιος σφοδρῶς, ἀναβλέψας ὁ Θεοφόρος ἐκεῖνος Προστάτης μου τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς τὸν βορρᾶν εἶπε: «Στρατηγέ, ἀπόστειλον τὴν παράταξιν!» Καὶ παραχρῆμα ἐστρατοπαίδευσαν εἰς τὸν οὐρανὸν αἱ νεφέλαι ἄνωθεν, ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ βορρᾶ καὶ ἐγέμισαν ἅπαν τὸ πρόσκαπον τοῦ Οὐρανοῦ. Οὕτως ἐσκέπασαν τὸν ἥλιον καὶ ἀπηλλάγησαν τελείως ἀπὸ τὸν καύσωνα.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος ἐχαιρέτο πολὺ, βλέπων τὸν προστατῆν καὶ σκεπαστὴν του καὶ ἀντιλήπτορα, τελούντα τοιαῦτα θαυμάσια καὶ οἱ ναῖται θαυμάζοντες μεγάλως, ἠπόρουσαν διὰ τὴν τοσαύτην ἀγιότητα καὶ ὑπερφυσικὴν δύναμιν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, δι' αὐτὸ ἠδύνατο καὶ ὑπέτασσε καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως! Ὅθεν, ἐσέβοντο καὶ ἐφοβοῦντο, εὐλαβοῦμενοι αὐτόν! Ἐπίσης, ἐφαίνετο φοβερός εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἔξαισιος εἰς τὴν ὄρασιν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν μεγάλοι σφόδρα, χαροποιοί, ὁμοῦ καὶ γλυκύτατοι καὶ εἶχον κάποιαν φοβερὰν εὐλάβειαν. Ἐπειδὴ, ὅταν ἐκάθητο, ἡ θεωρία του ἦτο ἀχόρτατος καὶ γλυκύτατη κατὰ πολὺ καὶ ὅταν κατέπιπτε κοιμώμενος, ἐφαίνετο τὸ ἔξάπλωμά του φοβερὸν ὡς λέοντος καὶ ὅταν ἀνίστατο, ἐφαίνετο ὡς λαμπρός καὶ ἔξοχος Ἄρχων!

Κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν, ἐνῶ ἐξηκολούθει ὁ πλοῦς ἠρέμως, ὑπὸ οὐριον ἄ-

ωμεον, εις εκ των ναυτων του πληρωματος ησθηνεσε βαρεως και εγενετο κληνης. Ουδεις ηδυνάτο να διαγνωση την ασθeneian του η να τον θεραπευση. Ο πλοιαρχος, γνωριας ηδη την Θεοδοτον μεγάλην δύναμιν ενός εκ των επιβατων του, του 'Αγιου 'Αποστόλου και Θεολόγου 'Ιωάννου, εξήτησε, παρακλητικώς, την άγιαν συνδρομήν του, ως φιλανθρωπίαν προς τόν πάσχοντα ναύτην. 'Ο άγιος Ευαγγελιστής του ειπεν: «Εις τό 'Όνομα της 'Αγίας Τριάδος, ό έν ασθeneία ένταύθα άνηρ έσεται υγιέστατος!» 'Εντός λεπτού, ό ασθηνής ναύτης υγιέστατος ηχαριστει και προσεκύνει!

Μετά αίσιον ταξίδιον δλίγων ημερών, εφθασαν εις την 'Αλεξάνδρειαν. 'Αποβιβασθέντες δε από τό πλοϊον κατά τό μέσον της ημέρας, εισήλθον εις την πόλιν και περιπατούντες εις την πλατείαν αυτής, ή όποια ελέγετο του Θεωνά, εξήτουν τόπον διά να ποιήσουν αυτόν κατάλυμα. Και ως περιεπάτουν εμπροσθεν της πλατείας, μία δουλεύτρια, ήτις έπλυνε τά λινά φορέματα των Κυρίων αυτής, ως τους εϊδεν άν και εύρισκετο εντός του οικου, εδραμε ταχέως μεθ' άπάσης της ταχύτητος των ποδών αυτής και ρίψασα τόν έαυτόν της προς τους τιμίους πόδας του θαυμασίου εκείνου Θεοφόρου άνδρός έλεγε μετά του προσήκοντος σεβασμού και εύλαβείας: «'Ελέσόν με, Δέσποτα, την ταλαίπωρον και άμαρτωλήν και χάρισέ μοι την δοσθήειάν σου και αντίληψιν, διά να μη χάση ή ψυχή μου από τας πολλάς μου άμαρτίας την Ουράνιον Βασιλείαν». 'Ο δε λαμπρότατος εκείνος Φωστήρ, άπλώσας την δεξιάν του χείρα, εσφράγισεν αυτήν διά του σημείου του Τιμίου Σταυρού και της ειπεν: «'Εν εύλογία και ειρήνη και μετά άμολύντου πολιτείας να φυλαχθί τό ύπολοιπον της ζωής σου, ώ θυγατερ!»

'Ως ό Μέγας Θεόλογος, προστάτης του άγνου Γρηγεντίου, έλεγεν εις αυτήν την πτωχήν τοιαύτα. 'Εκείνη εγερωθείσα, έβλεπε τόν μακάριον Γρηγέντιον μετά χαριστάτου προσώπου! Πλησθεία Πνεύματος 'Αγιου, ηνοιξε τό στόμα της, ειπών περϊ αυτού: «'Ιδε, όν ό Θεός Πατήρ φυλάττει και όν ό Τίος Του Χριστός οδηγεί, και όν τό 'Αγιον Πνεύμα έδίδαξε τά πολλά γραύματα!» Και ένώ έβάδιζον εκείνοι την στραταν των, αυτή πάλιν έλεγεν: «'Ιδε ό Γρηγέντιος, ό μέγας Φωστήρ των 'Ομηριτών, τόν όποιον ό Θεός εκάλεσε, διά τόν όποιον θά γραφή ό Βασιλευς των 'Ομηριτών Αιθίοπων. Τότε και ό Προτέριος, ό Πατριάρχης ημών, θέλει τόν ζητήσει πολύ να τόν εύρη και εύρισκοντάς τον, θέλει τόν χάρισει διά του 'Αγιου Μύρου διά να τόν άποστείλη εις τόν Βασιλέα των Αιθίοπων!»

Ταύτα, λοιπόν λεγούσης αυτής, και προφητεουσής της τιμίας και φιλοχρίστου εκείνης δούλης, έπειδή άν και δούλη ήτο άγία, όμως ήτο και προσήτισσα, από τας καλύτερας ή θαυμασιωτάτη αυτή γυνή. 'Απεδείκνυε διά του άγνου βίου της, ότι όστις ή ήτις θέλει να άρέση εις τόν Θεόν, διά να κατακτήση την άγιότητα και την έπουράνιον ζωήν του Παραδείσου, ουδέν εμπόδιον ηδύνατο να έμποδίση, έστω και ήτο εις δουλείαν.

Ούτω, λοιπόν, προφητεύουσα εκείνη, και οι 'Αγιοι περιπατούντες εμπροσθεν της, εφθασαν εις τά οικήματα του Βουκούλου. Τους ύπεδέχθη εις άνθρωπος θεοσεβής, Λεόντιος καλούμενος, ό όποιος ήτο όλος προσηλωμένος εις την άνάγνωσιν, ένθυμώμενος τό του Προφήτου ρητόν: «'Ο νόμος Σου μελέτη μου έστιν».

'Ο δε άγιος Διδάσκαλος, προσάτης και οδηγός του Γρηγεντίου, πάλιν εξηφανίσθη, άγνωστον διά ποϊόν μέρος κατευθυνθείς. 'Ητο εκεί πλησίον ένα Μοναστήριον τιμώμενον εις τό όνομα των άγιων μαρτύρων 'Αλεξάνδρου και 'Αντωνίνης και επήγαινε συχνάκις ό Γρηγέντιος προς τους εκείσε αδελφούς μοναχούς και έγινε φίλος των, λαμβάνων παρά τούτων βιβλία ιερά προς άνάγνωσιν, άτινα άνεγίνωσσε νυχθημερόν.

'Ηγούμενος εις αυτήν την ιεράν Μονήν ήτο εις ένουχος μέν τη φύσει, άνηρ δε άγιος, 'Επιφάνιος όνομαζόμενος, περιφανέστατος εις άπαντα, όγδοήκοντα χρόνους έχων εις την ιεράν ταύτην Μονήν. 'Ελεγον δι' αυτόν, οι εκείσε, ότι όταν ήτο

εξ έτών, τόν άφιέρωσαν οι γονείς του εις τό Μοναστήριον και τόν εκούρευσαν, καθώς τόν έταξαν του Θεού, και διά τους τόσους χρόνους όπου εύρισκετο εις τό Μοναστήριον έσεμνένετο με τό πράγματα.

Παρά την μεγάλην ηλικίαν του, ό άγιος ηγούμενος, πολλάκις την νύκτα, όταν εφεγγεν ή σελήνη και ό ουρανός ήτο ξάστερος, επαιρνεν εις τας χείρας του βιβλίον τι και εξερχόμενος εις τό προαίλιον του ναού, εκάθητο και άνεγίνωσκεν άνευ λυχνου ή κηρίου.

Πρός αυτόν, λοιπόν, τόν άγιον ηγούμενον, επήγαινε ό άγιος Γρηγέντιος διά ψυχικήν του ωφέλειαν. 'Επειδή ό όσιος ήτο και λόγιος και πρακτικός έτιμα πολύ και έσέβετο τόν Γρηγέντιον, ως νέον εύσεβέστατον και πολυμαθέστατον και τόν παρεκάλε, άν του ήτον δυνατόν, να μένη πάντοτε πλησίον του διά παρηγορίαν. 'Ο δε μακάριος Γρηγέντιος ήγάπα να πηγαίνη τακτικώτατα εις την ιεράν Μονήν, να συντροφεύη τόν άγιόν της Γέροντα, τόν ηγούμενον 'Επιφάνιον, να συνδιαλέγηται περϊ πολλών θεολογικών μετά τών αδελφών μοναχών, όταν, βεβαίως ήτο κατάλληλος ώρα και ουχι τοιαύτη της προσευχής ή εργασίας των, αλλά συνάμα να πηγαίνη εις τά άλλα Μοναστήρια και 'Εκκλησίας, και να προσεύχηται.

'Επήγε και εις τόν Ναόν όπου εύρισκεται ό τάφος του 'Αποστόλου Μάρκου, και προσηύχετο, δεόμενος του Κυρίου τό έλεος, και τας πρεσβείας του 'Αποστόλου επικαλούμενος. Δέν παρέλειπε να επισκέπτεται συχνότερον, εξ όλων τών άλλων, την Μονήν τών άγιων μαρτύρων 'Αλεξάνδρου και 'Αντωνίνης, ώστε να εύχαριστή τόν άγιον ηγούμενον 'Επιφάνιον.

Βλέπων δε ό όσιος Γέρον την εύλάβειαν και την κλίσιν του νέου διαρκώς προς τόν Θεόν, διότι τόν έβλεπε δεόμενον νύκτα και ημέραν, εθαύμαζε. Μετά, όταν άναχωρούσε ό Γρηγέντιος, προσεκάλεί άπασαν την αδελφότητα, νουθετών και διδάσκων αυτήν και τους αδελφούς τους συνευόυε και τους επέπληττε, διηγούμενος τά περϊ του δικαίου. 'Ελεγε προς αυτούς:

«Βλέπετε αδελφοί και τέκνα μου, αυτόν τόν ξένον, όστις περιέρχεται πάντας τους ιερούς χώρους, χωρίς να λάβη τό άγιον σχήμα των μοναχών, και δέν παύει πάντοτε προσευχόμενος τῷ Κυρίῳ; Τί πράττομεν ημεϊς οι αυτόχθονες, οιτινες ειρικόμεθα εις την πατριδα μας, και οιτινες άθετήσαμεν την πρώτην συνθήκην του άγιου βαπτίσματος, και ήλθομεν εις τό δεύτερον της μετανοίας; 'Οκνεύομεν και άμελούμεν και ουτε καν, όπως οι κοσμικοι πιστοι χριστιανοί, φροντίζομεν να κοπιώσωμεν. Τότε ποϊον προορισμόν έχομεν; Πιστεύσατέ μοι, ότι άνίσως και δέν φροντίσωμεν ολοφύχως να ευαρεστήσωμεν τῷ Κυρίῳ Θεῷ ημών, έστιν από τούδε και εις τό εξής, να γνωρίζομεν ότι χειρότερα από τους άσεβεις, και παρανόμους εβραϊους πρόκειται να κολασθώμεν, κατά την φοβερήν ημέραν και ώραν της κρίσεως».

Ταύτα μέν ό άγιος και ισάγγελος Γέρον, μετά έπιμονής και πειθούς, έδίδασκε τους μοναχούς μαθητάς του, νουθετών αυτούς. 'Ο δε μακάριος Γρηγέντιος ειχεν έργον άκατάπανστον την προσευχήν, την άνάγνωσιν της 'Αγίας Γραφής και του 'Ιεροϋ Ψαλτηριου και άλλων της πίστεως, εφαρμόζων πλήρως την συμβουλήν του 'Αποστόλου Παύλου, λέγοντος: «άδιωλείττω προσεύχεσθε».

Δέν περιωρίζετο μόνον εις την συνεχή προσευχήν, και άνάγνωσιν τών ψυχωφελών βιβλίων, ό εκλεκτός του Κυρίου Γρηγέντιος, αλλά και εις καλά έργα, βοηθών ποικιλοτρόπως τους συνανθρώπους του κατά δύναμιν και δσάκις του παρουσιάζετο εύκαιρία, ώστε να φανή άρεστός εις τόν Κύριον και διά τών καλών έργων του.

Μίαν ημέραν όπου εύρισκετο εις τό αυτό Μοναστήριον, τό εσπέρας, κατέβη εις κάποιον μοναχόν, αδελφόν άνήκοντα εις την ίδιαν Μονήν, Κοσμάν λεγόμενον, καθότι και αυτόν τόν ήγάπα πολύ. 'Ως δε εκάθητο παρά την θύραν του κελιου ή όποια εύρισκετο πλησίον του προαίλιου και συνωμίλων και οι δύο μυστήρια πνευ-

ματικά, ηργοπόρησαν έως τὸ μεσονύκτιον, ἔπειδὴ ἡ νύξ ἦτο φαιρινή, διότι ἔλαμπεν ἡ σελήνη δόλοφεγγος.

Ὁ δὲ πονηρὸς δαίμων φθονῶν, διὰ τὴν θεάρεστον συνομιλίαν των, καθὼς τὸ ἔχει συνήθειαν νὰ φθονῇ κάθε ἔργον καλόν, ἐπῆρε λίθους καὶ ἐλιθοβόλει τοὺς Χριστολάτρους, νομίζων ὅτι θὰ φοβηθῶσι καὶ θὰ καταπαύσασιν τὸν λόγον, ὥστε νὰ ὑπάγωσι νὰ κοιμηθῶσι!

Καὶ ὁ μὲν εἰρημένος ἀδελφὸς φοβηθεὶς κατὰ πολὺ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἤθελε νὰ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, ὅμως ὁ Γρηγόριος τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβεῖσαι ἀδελφέ, διότι αὐτὸ εἶναι εὐτελεῦς ἀλώπεκος λιθοβόλισμα»!

Μετὰ τὴν φράσιν ταύτην, ἠγέρθη εὐθύς καὶ ἐβάδισε μακρὰν ἕως ἓνα λιθοβόλισμα, καὶ ἐχάραξεν εἰς τὴν γῆν τὸ σημεῖον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ εἶπεν: «Ἐως ἐδῶ καὶ παρέκει νὰ μὴ προβῆς!» Αὐτὰ εἰπὼν, ἐπέστρεψε καὶ ἐκάθησεν ὀμνῶν τὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ δὲ διάβολος δὲν ἔπαυσε νὰ ρίπτῃ λίθους παρομοίως κατεπάνω τους, ὡς τὸ πρότερον! Ἄλλὰ οἱ λίθοι, ἕως τὸν τόπον ὅπου ἐχάραξε τὸν σταυρὸν ἐρχόμενος, δὲν ἐτόλιμον νὰ περάσωσι παρεμπροσθεν. Ἦρχοντο μὲ δροστήν, ὡσὰν νὰ ἐκρούον εἰς τὸν τείχον καὶ ἐπιπτον εἰς τὸ ἔδαφος.

Ὁ ἀδελφὸς Κοσμάς, βλέπων τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος, ἐξίστατο καθεζόμενος, διότι δὲν εἶχεν ἰδῆ τοιοῦτον θαῦμα ἄλλοτε! Ἐξ ἄλλου ὁ Σατανᾶς, ἰδὼν ὅτι ἔμεναν κενὰ τὰ ἐπιτηδεύματά του, ἐπιτηδεύη ἑτέραν μηχανήν καὶ ἔγινε καλικάντζαρος ὁ μιαιφός, καὶ πετώμενος ἄνωθεν ἔκαμνε βρυγμὸν καὶ βοήν ὥραν ἰκανήν. Διαπονηθεὶς λοιπὸν ὁ Γρηγόριος, ἀνέστη ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ προσήχητο. Ἐν συνεχείᾳ ἀπλώσας μίαν χεῖρά του κατέναντι τοῦ αἰθέρος, διεχάραξε τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, τὸν Κύριον ἐπιχαλεσάμενος. Καὶ παρευθεὶς κατηργήθη καὶ αὐτὴ ἡ ἐνέργεια τοῦ σατανᾶ!

Ἄλλ' ὁ διάβολος δὲν ἔπαυσε τὰς ἐνοχλήσεις του, μόνον ἐσηματίσθη ἀστραπιαῖως εἰς ἀναιδεστοτήν ἀλώπεκα καὶ περιεπάτει μακρόθεν καὶ πάλιν ἐπέστρεφεν ὀπίσω, ὡσὰν νὰ τοὺς ἐφοβέριζε, καὶ ἐπανέτρεχε πρὸς αὐτοὺς, οὐχὶ μίαν φορὰν ἢ δύο, ἀλλὰ πολλάκις.

Ἄταραχος ὁ Γρηγόριος εἰδείκνυε εἰς τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν τὴν μιὰν τοῦ δαίμονος ἀδιαντροπίαν, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτόν:

«Βλέπεις, ἀδελφέ, τοῦ μιαιφώτου δαίμονος τὰ μηχανήματα, πῶς μετέρχεται κάθε τρόπον ἐναντίον μας, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀποκόψῃ τὴν πνευματικὴν συντυχίαν μας; Ἐπειδὴ κάμνει τώρα ταῦτα διὰ νὰ προσέξωμεν εἰς αὐτὸν ὀπωσδήποτε, καὶ νὰ χάσωμεν τὴν ὠφέλειαν τῆς πνευματικῆς εὐωδίας! Πόσον εἶναι ἠπατημένος ὁ κατηραμένος, δὲν δύναται νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Ἡμεῖς θὰ ἐξακολοθῶμεν τὴν Θεολογίαν!»

Ταῦτα τοῦ μακαρίου λέγοντος, μετετρέπη ὁ σατανᾶς εἰς λαγῶν, καὶ ἤρχισε νὰ πιθᾶ καὶ νὰ χορεύῃ ἐμπροσθέν των! Ὁ δὲ ἀδελφὸς βλέπων τὴν ἐτίμονον ἀδιαντροπίαν τοῦ διαβόλου, εἶπε πρὸς τὸν ἅγιον:

«Δέομαί σου, ἐκλεκτὲ φιλόχριστε, ἐπιτίμησον τὸν μιαιφὸν δαίμονα νὰ φύγῃ ἀπὸ ἡμᾶς, διότι βλέπεις πῶς ὡσὰν νὰ μᾶς καταφρονῇ κάμνει τὰ τοιαῦτα»!

Ἄντι νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν φίλον τοῦ μοναχὸν ἢ εἰς τὸν δαίμονα, ὁ πληρέστατος εἰς πίστιν καὶ ἀγιωτάτος Γρηγόριος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπε:

«Κύριε Ἄγαθέ, φίλτατέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ μεγάλου καὶ ἀοράτου καὶ ἀπροσίτου Θεοῦ καὶ Πατρὸς, ἐπιτίμησον αὐτὸ τὸ μιαιφὸν θηρίον, καὶ ἐπέστρεψον αὐτὸ κατησχυμένον ἀπ' ἡμῶν ὅτι αἰνετὸν τὸ παντοδύναμον ὄνομά Σου εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν».

Ταῦτα προσευξάμενος, καὶ ὡσὰν νὰ ἐθάρρυνε μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ἐνῶ δὲ δαίμων ἀκόμη ἐφαίνετο ὑπερηφανεύμενος, ὁ ἀρωματωμένος ὀλοψύχως εἰς τὸν Κύριον χριστολάτρης Γρηγόριος, ἀναστὰς ἐπῆρε ράβδον, ἣτις ἔκειτο ἐκείσε, καὶ καταδῶξας τοὺς μακροὺς τὸν σατανᾶν, ἤρχισε νὰ τὸν κροῖῃ τρέχων. Ὅμως ὁ σατανᾶς,

ὡς πνεῦμα οὐκ εἶναι, ἀλλοιωθεὶς ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ σχῆμα, ἔγινεν εἰς τὴν ἰδίαν του οὐσίαν. Αἰφνῆς ποιήσας κρότον δυσώδη, ἔφυγεν ἀπ' ἐκείθεν.

Ἀφοῦ εἶδον ὅτι τὸ κακὸν πνεῦμα ἐπιτελοῦς ἀπεδιώχθη, ἐκάθησαν πάλιν καὶ συνομιλοῦν τὰ ὠφέλιμα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα, ἓνα μόνον, τὸ ὠφελιμώτερον, θέλω νὰ εἰπῶ πρὸς τὴν ἀγάπην σας: Ἀφοῦ ὠμίλησε πολλὰ ψυχωφελῆ ὁ μακάριος Γρηγόριος, εἶπε πρὸς τὸν ἀδελφὸν ταῦτα:

«Ἀδελφέ Κοσμά, ἀκράσσου προσεκτικὰ τὴν διήγησίν μου ταύτην: Ὅταν ἀπεπλευσάμεν ἀπὸ τὴν Νῆσον τῶν Ἀκραγάντων, καὶ ἤλθομεν πλησίον τῆς Πανέας, μὲ τὸ νὰ ἄραξε τὸ πλοῖον εἰς ἓνα χωρίον παραθαλάσσιον, ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ξηρὰν ὀλίγοι τοῦ πλοίου διὰ νὰ ἀναψύξωσιν. Ἀπεβιβάσθη δὲ καὶ ἐγώ, μετὰ τοῦ ἀγιωτάτου Κυρίου μου, τὸν συμπαρετόμενον μοι φοβερὸν ἐκείνον, ὃν σοῦ ἀνέφερα πολλάκις. Καὶ ἐμβάντων ἡμῶν εἰς τὸν ἐκεῖ πλησίον εὐρισκόμενον ἱερὸν Ναὸν χάριν προσευχῆς, ἓνα δεηθῶμεν πρὸς τὸν Θεόν, ἐγνωρίσθημεν μετὰ τοῦ σεβασμίου λειτουργοῦ του. Ὁ ἱερεὺς ὅπου εὐρίσκετο ἐκεῖ, ἦτο Ἕλλην ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, καὶ ἀφοῦ προσευχήθημεν, συνωμιλούσαμεν κάποια ψυχωφελῆ. Τέλος αὐτός, διακρινόμενος διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ θεολογικὴν καταρτίσιν του, πολὺ κατώτερος ὅμως τοῦ ἀγιωτάτου ὁδηγοῦ μου, μᾶς εἶπεν:

«Ἀγαθητοὶ μου εὐλαβεῖς χριστιανοί, πρὶν νὰ ἐλθῶ ἐνταῦθα, εὐρισκόμην εἰς τὴν ἰδιαίτην Πατριδα μου καὶ κάποιος ἄνθρωπος τῶν ἐκεῖ, Ἀρειανὸς τὴν αἵρεσιν, παρηκολούθει τὰς γενομένας, πολλάκις, φιλονεικίας εἰς τὸ συνέδριον ἀναμεταξύ τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, μετὰ φανατισμοῦ ἐβλασφήμει τὴν ὑψηλοτέραν τῶν οὐρανίων δυνάμεων, τὴν μεγάλην καὶ Πανάχραντον Δέσποιναν ἡμῶν Θεοτόκον, τὴν Ἁγίαν Παρθένον Μαρίαν, ὑβρίζων αὐτὴν καὶ ἐξουθενῶν, καὶ μὲ αἰσχρὰς λέξεις διαβάλλων αὐτήν. (Ἀναγνώστα, ὁρᾶς τε παλαιόθεν, καθὼς τὴν σήμερον οἱ ἀσεβεῖς λούτεροι εὐαγγελικοὶ αὐτονομαζόμενοι, ἐβλασφήμουν καὶ βλασφημοῦσιν εἰς τὴν ἀκήρατον αὐτῆς Παρθενίαν οἱ ἄνομοι καὶ δὲν εἶχαι χρεῖα νὰ γραφῶσιν αἱ βλασφημίαι των, διότι, ἐὰν καὶ μόνον νὰ τις εἰπῇ ἄνθρωπος, εἶναι μέγας κίνδυνος!) καὶ τὴν ἔλεγεν ὁ ἄνομος, τὴν Παναγίαν, ἀμαρτωλὴν καὶ ἀθέμιτον τινὰ γυναῖκα νὰ εἶναι! Καὶ τὰ λοιπὰ, δὲν τὰ λέγομεν, ὡς ἐπικίνδυνα.

»Λοιπὸν, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους τὸν ἐπιτίμων, τὸν συνεβούλευον νὰ σιωπῆσῃ, καὶ τὸν παρεκάλουν θερμοῦς νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ μὴ λέγῃ παρηγοῖα καὶ μὲ ἀνθάδειαν τὰ τοιαῦτα! Ἐκεῖνος δὲ ὁ ταλαίπωρος, ἀκόμη περισσότερον κατελάλει τὴν Θεοτόκον, τὴν Παναγίαν Δέσποιναν, πανταχόθεν, ὡς ἀνδραγάθημα!

»Ἐν μᾶ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν, ὅπου ἐκείετο εἰς τὴν κλῆρὸν τοῦ τὴν νύκτα κοιμώμενος, ἦλθε πρὸς αὐτὸν ἡ βλασφημομένη βασιλομήτωρ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ φωνὴν πραεῖαν: «Ἄρα γε γνωρίζεις ποῖα εἶμαι ἐγώ»; Ἐκεῖνος δὲ, ἡσθάνετο ὅτι ἐντόνως ἔβλεπε τὸ φιλάγαθον καὶ γλυκίστατον Αὐτῆς πρόσωπον. Ἐν τούτοις ἀπεκρίθη πρὸς Αὐτήν: «Οὐχί, δὲν σὲ γνωρίζω ποσῶς ποῖα εἶσαι!» Πάλιν ἠρώτησεν ἐκεῖνη αὐτόν: «Ὡστε, λοιπὸν, δὲν μὲ γνωρίζεις διόλου ὅποια εἶμαι; Καὶ ἐὰν δὲν μὲ γνωρίζεις, ὡς λέγεις, διατί περιπατῶν μὲ καταλαλεῖς καὶ βλασφημεῖς»;

Ἐκεῖνος δὲ τοῦ ἐφάνη νὰ ἔλεγε πρὸς Αὐτήν: «Ἀβάσιμα ὅσα λέγεις καὶ νοεῖς, ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν σὲ ἐγνώρισα ποτέ, πῶς λοιπὸν νὰ σὲ λουδωρήσω καὶ νὰ σὲ καταλαλήσω»;

Ἡ δὲ Κυρία Θεοτόκος, πάλιν ἠρώτησεν αὐτόν: «Ταπεινέ, τί κακὸν σοῦ ἔκαμα; Μήπως σοῦ ἐπῆρα τίποτε; Ἡ σὲ ἀδικήσα; Ἡ σὲ πασηνώχλησα; Ἡ σὲ ἀτίμασα; Ἡ σὲ ὠργίσθη; Ἡ σὲ ὠνειδήσα; Ἡ σὲ ἐπειράσα; Ἡ σὲ ἐξράπισα; Πῶς, λοιπὸν, περιερχόμενος μὲ ἀτιμάξεις καὶ ἐξουθενεῖς; Μὲ εἶδες ποτὲ νὰ πράττω τίποτε καλὸν ἢ κακόν; Μὲ εἶδες νὰ ἁμαρτάνω; Καὶ ἂν, ὅπως λέγεις, ὅτι ποτὲ δὲν μὲ εἶδες, πῶς λοιπὸν περιπατῶν μὲ διαδίδεις διὰ σνοκωσαντιῶν ὡς ἀκάθαρτον καὶ ἀμαρτωλὴν ἐμπροσθεν παντὸς ἀνθρώπου ἢ τοῦ λαοῦ; Καὶ πῶς εἶμαι ἡ ἀμαρτωλὸς Μαριάμ; Πα-

ραγγέλλω σοι, λοιπόν, άνθρωπε, από του νύν, με τό να σε λυποῦμαι διά τόν Κύριόν και σε συμπαθῶ διά τήν ἀναίσθησίαν σου, φεύγε από τήν αἰρεσίαν τῶν βλασφημιῶν Ἀρειανῶν και παῦσον από τό να ὑβρίζῃς και ἀναθεματίζῃς προσητῶς, και να μη με αἰσχρολογίῃς και ἀτιμιάζῃς, διότι ἔχεις να πάθῃς κακόν, ὅτι ἀμαρτάνεις φρικτῶς!

Ταῦτα εἰποῦσα ἡ Θεοτόκος ἔφυγεν ἀπ' αὐτόν ἔξυπνήσας δέ ἐκεῖνος, και κατονήσας τό δράμα, τό ὁποῖόν εἶδεν, εἶπεν ὅτι ἦτον ἀπλοῦν ὄνειρον. Ἐξελθὼν δέ εἰς τήν πόλιν, ἤρχισεν πάλιν χειρότερα να τήν βλασφημίῃ δ' ἄθλιος, χωρίς να βάλῃ τελείως εἰς τόν νοῦν του τās παραγγελίας τῆς Ἱεραγίας Θεοτόκου, Μαρίας!

Μετά ἡμέρας τινάς ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μου, πάλιν κοιμώμενος αὐτοῦ εἰς τήν κλίνην, ἦλθεν πρὸς αὐτόν ἡ Θεοτόκος και τοῦ εἶπεν: «Ἔτσι ἐφύλαξας τās παραγγελίας μου μάταιε; Αὐτά εἶναι ἐκεῖνα ὁποῦ σοῦ εἶπα, ὥστε να προλάβῃς ἐγκαιρῶς να προφυλαχθῇς; Ἐγὼ ὅμως εἶμαι ὀλη ἀγαθή, ὀλη καλή, και ὀλη φιλάγαθος. Διότι ὁ Θεός, πολλάκις ἠθέλησε να σε ἐγκαταλείψῃ και να ἐπιτρέψῃ εἰς τόν διάβολον και σε κατακυριεύσῃ και να σε θανατώσῃ διά λόγον μου, και ἐγὼ ἀπέστρεψα τόν θυμόν Του και τήν δικαίαν Του ὀργήν, τήν ὁποίαν εἶχε δικαίως κατά σοῦ, ἐπειδή ἐξήτησα ἐκ Τούτου, να μη σοῦ γίνῃ κανένα κακόν ἐξ αἰτίας μου. Λοιπόν, σε παρακαλῶ, παῦσον ἀπό του νύν, και μη περισῦρεις και διασῦρεις Αὐτό τό Ἄγιον Ὄνομά Μου με βδελυρίας. Διότι ὁ Θεός, ὁ Μέγας και Ἐνδοξος Κυριαρχος, ἐμεγάλυνεν Αὐτό εἰς τούς οὐρανοῦς, και τό ἐδόξασεν εἰς τήν γῆν.

Ἐὰν δέ ἐκεῖνα διά τὰ ὁποῖα με ἐγκαλεῖς, ὅτι ἐπραξα αἰσχροῦς, σοῦ ἀπολογῶ: μαι: ὅτι ἤ Κύριος, κανένα τοιοῦτον δέν κατεδέχθη ὅτε να τό συλλογισθῶ ποτέ μου, ὅτε να τό βάλλω ποσῶς εἰς τόν νοῦν μου. Διότι ἐμέ, Παρθένον ἀπό τήν ἀρχήν, και κεχαριτωμένην ἕως τώρα, με ἐσφράγισεν ὁ Θεός. Παῦσον, λοιπόν, χάριν του Κυρίου. Ἐπειδή δέν καυχῶμαι, ἀλλά τήν ἀλήθειαν σοῦ λέγω, ὅτι μεγαλύτερα εἰς ἄλλον τινά, ἢ μεγαλεῖα τοιαῦτα, δέν ἔκαμεν ὁ Κύριος, ὅτε εἰς τόν οὐρανόν, ὅτε εἰς τήν γῆν!

Ταῦτα εἰποῦσα, και μακροθυμήσασα ἡ Δέσποινα εἰς αὐτόν ἀκόμη μίαν φοράν, ἐξηφανίσθη ἀπ' αὐτόν τόν αἰρετικόν και βλάσφημον, ἀστραπηδόν.

Ὁ δέ ἀναιδής ἐκεῖνος, ἀφρων και ἀνόητος ὅτε ἠνόησε, τήν σαβαρότητα τῆς ἐμφανίσεως τῆς Θεομήτορος διά τόν κατήφορόν του, ἀλλά περισσότερο περιερχόμενος, ἐβλασφήμει τήν Ἱεραγίαν Δέσποιναν και εἰς ἄλλο δέν κατεγίνετο, εἰ μὴ μόνον εἰς τό να βλασφημίῃ Αὐτήν! Μετά καιρόν τινα, μίαν νύκτα, ἐκεῖ ὁποῦ ἐκοιμάτο ἀφόβως και ἀμερίμνως, βλέπει τήν Βασιλίσσαν τῶν οὐρανῶν, ἐρχομένην πρὸς αὐτόν, να τοῦ λέγῃ:

«Ἦθέλα να κατασπιάσω αὐτόν τόν λάργγά σου με τήν γλώσσάν σου διά τήν πολλήν βλασφημίαν σου ἐναντίον μου, ὅμως σοῦ ἀφίνω τώρα τήν ὀμιλίαν, διά να διηγείσαι εἰς ὄλους τήν παιδείαν και δυστυχήματα ὁποῦ σοῦ ἠκολούθησαν, διά τήν ὀφρέλειαν ἄλλων!»

Αὐτά εἶπεν. Ἐπειτα ἀμύψασα ὀλίγον τό ἱερόν παλίον τῆς ἱερᾶς αὐτῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς εἰς τὰ ἔσω ἦτοι τό μανίκιον, και ἀπλώσασα τόν ἄχραντον αὐτῆς βραχίονα, ἦγον τήν χεῖρα και τούς δύο δακτύλους ἀνατυπώσασα, καθὼς ποιούσιν ὀι χερεῖς ὄταν σφραγίζουν, και πιάσασα τās χειράς του, διεχάραξεν αὐτάς με τās ἄχραντους δακτύλους τῆς ὡσάν μάγαια, δυοῖως και τούς πόδας του ἀπό τὰ γόνατα, και ἀνεχώρησεν. Ἐκεῖνος δέ ἀμερίμνως κοιμώμενος ὕπνον βαθύτατον δέν ἐταράχθη. Ὅμως ἐξυπνήσας τήν πρωίαν και προσπαθήσας να ἐγερθῇ ἐκ τῆς κλίνης του εἶδε τās χειράς και τούς πόδας του κεκοιμημένους! Τότε φρίξας ἀπό τόν φόβον του, τρέμων ἐκάθητό! Ἀκολούθως ἤρχισεν να κλαίῃ! Πρὸςτρέξαν συγγενεῖς, φίλοι, γνωστοί και ἀγνωστοί διά τὰ τόν ἴδωσιν.

Ἦτο μέγα θαῦμα εἰς τούς ὄρωντας! Διότι, ὡσάν να ἦσαν ἀπό πολλούς χρόνους

τά κοίματα και συμμαζεμένα, χωρίς να τρέξῃ αἷμα, ὄπως εἰρέθησαν αἱ χεῖρές του και πόδες του κεκοιμημένα, εἰς σημεῖον του γεγονότος, και προφανῶς εἰς ὄλους ἀκουσθέντος. Και διηγείτο ἐκεῖνος πῶς του συνέθη και ἐφουίτων ὀι ἀκούοντες και μεγάλως ἐξίσταντο! Ἐπὶ ἡμέρας συνέτρεχον μικροί τε και μεγάλοι να τόν βλέπωσι. Και ἔγινεν ὁ τρισάθλιος, θεάτρον εἰς ὄλους. Τότε ἔλαδον αἰτίαν και θάρρος ὀι ὀρθόδοξοι ἐκ του παθήματος να ἐλέγχωσι και να ἐπιπλήττωσι τούς κακοδόξους αἰρετικούς σφοδρότερον ἀπό πρῖν και να τούς καλώσιν εἰς μετάνοιαν και ὀρθοδοξίαν.

Αὐτά και ἄλλα πολλά ὀφέλιμα διηγούμενος ὁ μακάριος Γρηγόριος τῷ συνόντι ἀδελφῷ, χάριν ψυχικῆς ὀφελείας και τῆς ὄρας παρελθούσης, ἀναστάντες και προσευξάμενοι, ἀνεχώρησαν ἕκαστος εἰς τήν στρωμνήν του. Ὅμως ὀλίγον ὕπνώσαντες, ἐσηκώθησαν εἰς τήν ἀκολουθίαν του ὀρθρου. Τήν δέ πρωίαν ἀπῆλθεν ὁ Γρηγόριος εἰς τόν οἶκον του ξενοδόχου του.

Ἐξ ἄλλου, ὁ μοναχός, ἀδελφός Κοσμᾶς, διηγῆθη εἰς τήν Ἐκκλησίαν, ἔμπροσθεν ὀλης τῆς ἀδελφότητος, τὰ ὄσα ἤκουσε παρὰ του δικαίου και τὰ ὄσα ἐνήργησεν ὁ σατανᾶς εἰς ἐκείνην τήν νύκτα και ὄλοι ἐθαύμασαν και καταπλεγέντες μεγάλως ἐδόξασαν τόν φιλόσοφον Κύριον, τόν φυλάσσοντα τούς ἀγαπόντας Αὐτόν.

Μίαν ἡμέραν κατά τήν ὄποιαν ἐπιγαίνειν ὁ Γρηγόριος εἰς τόν ἱερόν Ναόν του Ἄγιου Μηνᾶ, μία γυνὴ πτωχὴ και ἐκλεκτὴ του Θεοῦ, τόν συνέλαβε διά τῶν ὀφθαλμῶν τῆς εἰς τήν κεντρικὴν λεωφόρον βαδίζοντα, ἐνῶ αὐτὴ μακρόθεν ἐκάθητο εἰς ἕνα εἰτελέστατον κελλίον. Και ὡς τόν εἶδε ἡ ἄγια, ὁποῦ διήρχετο, χαρᾶς ἀπείρου και εὐφροσύνης πλησθεῖσα, ἔλεγεν εἰς τούς ἐκεῖσε εὐρισκομένους:

«Παρατηρήσατε, ὁ Κύριός μου Γρηγόριος, ὁ ἀγαπητός του μεγάλου Θεοῦ και Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, περνᾶ και ὕπαγει εἰς τόν Ναόν του φωστήρου ἡμῶν μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ του καλλικελάδου διά να προσευχηθῇ». Και πάλιν προσέθεσε λέγουσα: «Ἄς χαίρετε σήμερον ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια, διότι ὁ μέγας ἐκεῖνος (ἦτοι ὁ Θεολόγος Ἰωάννης), ὄστις ἦλθεν ὀμοῦ με αὐτόν, ἠγίασε τήν πόλιν με τὰ ἄχραντα αὐτοῦ πόδια και διά τούτων αὐτῆν ἐξαιρετικῶς ἐυώδιασε!» Και πάλιν ἐτόνισεν: «Ἦ, πόση ὀφέλεια ἐπροξένησεν ὁ ἐρχομός ἐνός ἁγίου ἀνδρός, εἰς μίαν πόλιν ὀλόκληρον, διότι ἐπιστηρίζει ὁ Κύριος τούς ὀφθαλμούς του εἰς ἐκείνην τήν πόλιν, χάριν του Δικαίου ἐκεῖνου ἀνδρός και τότε ἡ πόλις ἔχει ὕγειαν και εὐτυχίαν!»

Αὐτά και ἄλλα πολλά λέγουσα ἐκείνη, ἔφθασεν ὁ Γρηγόριος και εἰσελθὼν εἰς τόν Ναόν του Ἄγιου Μηνᾶ, ἀπελάμβανε τῶν μελιούτων και γλυκέων κατά τήν ψυχὴν εὐχῶν πνευματικῶν διά μέσου τῆς προσευχῆς. Ἡ δέ μακαρία ἐκείνηγυνή, Ἄρχοντία καλουμένη, ἔλθοῦσα και ἐκείνη κατόπιν ὀμοῦ με ἄλλους εἰς τόν Ναόν, ἔλεγεν ἐξαισία πράγματα πρὸς τούς παρόντας διά τόν μακάριον Γρηγόριον, διαφημίζουσα αὐτόν, ὅτι ἦτο ὄλος τῷ Θεῷ ἀφιερωμένος. Παρεκάλει και παρώτρυνε τούς ἀκούοντας να μιμηθοῦν και αὐτοὶ τήν ἀγιωσύνην του λέγουσα:

«Προσπαθήσατε πατέρες και ἀδελφοί, ἔπαντες, να ἀποκτήσητε ἔργον τήν προσευχὴν και ἐπιστήμην να ἔχετε τήν ἀνάγνωσιν τῶν θείων Γραφῶν, καθὼς αὐτός ὁ ξένος. Και να πλουτίσητε, ἀντὶ δι' ὕπαρξιν κτημάτων και πλούτου, τήν ἀγάπην πρὸς τόν Θεόν και τούς συνανθρώπους σας και εἰρήνην, καθὼς αὐτός ἀπέκτησε τήν ξενιτείαν και ἀκτημοσύνην. Ἐπειδὴ και ὁ οὐρανός, ὄσοι δοκιμάζουν να ἀναβοῦν ἐπάνω εἰς αὐτόν, χωρίς αὐτά τὰ ἐνθα κατορθώματα, δέν τούς δέχεται. Πατέρες μου, ἀδελφοί μου, δέν γνωρίζετε ὅτι δοκιμῆς εἶναι τῆς ζωῆς ταῦτα τὰ πράγματα και ὁ καιρός τούτος εἶναι ἐργασίας καιρός, ὁ δέ μέλλον εἶναι ἀναπαύσεως; Και ἡ παρούσα ζωὴ εἶναι διάβασις και χρειάζεται κάπους, και πόνους και ἰδρώτας, δέν τό γνωρίζετε»;

Ταῦτα και ἄλλα περισσότερα ἔλεγεν ἡ ἄγια ἐκείνη εἰς τόν πάνσεπτον Ναόν του Ἄγιου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ, ψυχαφελοῦσα τούς ἐκεῖ εὐρεθέντας. Τοῦ δέ μακα-

ρίου του έκακοφαινέτο μὲν πῶς οὕτω μεγαλοφῶνως τὸν εὐφημοῦσε καὶ ἐγκαμιάζεν ἡ ἅγια λαλοῦσα τὰ περὶ αὐτοῦ, πλὴν, δὲν εἶχε τί νὰ κάμῃ, μόνον μετὰ σιωπῆς προσήχετο.

Οἱ δὲ ἐκεῖσε παρόντες χριστιανοί, διηγοῦντο τὴν πολιτείαν τῆς Ἀγίας ἐκείνης γυναῖκος Ἀρχοντίας: Ὅτι, εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς της, ἔλεγον, δὲν ἀπέκτησε τίποτε τοῦ νῦν αἰῶνος, ἐκτὸς μόνον τὸ ἐν τρίχινον φόρεμα, τὸ ὁποῖον ἐφόρει ἡ μακαρία. Πάσας τὰς νύκτας τῆς ζωῆς της δὲν ἠούχασε, μόνον ἐστέκετο προσευχομένη. Καὶ ὅταν ἐξημέρωνεν ἡ ἡμέρα, τότε ἐπαιρnen ὀλίγον μικρὸν ὑπνον!

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ χειμῶνος, ἡ ἅγια Ἀρχοντία, ἐξήρχετο ἐκ τοῦ κελλίου της εἰς ἀκάλυπτον τόπον, καὶ ἐστέκετο εἰς τὸ ψῦχος, δὴ παγωμένη καὶ στυφομένη (συμμαζευμένη), ἐνῶ πεινοῦσε, πονοῦσε καὶ ἔτρεμε, τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦς τοὺς ἐλογόριζε δι' ἀνάπαισιν! Καὶ τὰς θλίψεις καὶ στενοχωρίας, τὰς εἶχε διὰ χαρὰν της καὶ τιμὴν καὶ δόξαν ἡ τρισόλβιος. Τὴν ξηροκοιτίαν εἶχεν ὡς τρυφήν! καὶ λοιπὰ ὡσαύτως σκληρὰ καὶ ἐπίπονα ἀθλήματα. Ὅταν δὲ ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν του ὁ μακάριος Γρηγόριος, ὑπέστρεφεν εἰς τὴν ξενειαν του, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἱερῶν βιβλίων καὶ προσευχὴν ἡμέρας τε καὶ νύκτας, ὡς ἐποίει ἐπὶ ἐτη!

Ἀπὸ ἐδῶ ἄρχεται ἡ Ἱστορία τοῦ μακαρίου Γρηγεντίου πῶς ἔγινε Ἀρχιερεὺς ἀπὸ τὸν Πάπαν Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς Προτέριον καὶ ἐπέμφθη εἰς Αἰθιοπίαν.

Εὐρισκομένου, λοιπόν, τοῦ μακαρίου Γρηγεντίου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, εἰς τὰς ἡμέρας Ἰουστίνου τοῦ Βασιλέως Ῥωμαίων καὶ Ἐλεσθαάν Βασιλέως Αἰθιοπίας, καὶ Δουσονάαν Βασιλέως Ὀμηριτῶν, καὶ Προτερίου Πάπα Ἀλεξανδρείας, Δουσονᾶς ὁ Βασιλεὺς τῶν Ὀμηριτῶν, ἑβραῖος τὴν θρησκείαν ὑπάρχων, ἐκυρίευσε μὲ δόλον τὴν πόλιν Νεγράν, τὴν κατοικημένην ὑπὸ πολλῶν χιλιάδων ἀνθρώπων καὶ ἐβίασεν ὁ ματαίφρων τοὺς ἐκεῖσε εὐθεθέντας χριστιανούς νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν καὶ νὰ λατρεύσων τὸν Νῆμον μόνον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἰεχωβά ἢ Γιαχβέ, τοῦ Θεοῦ, τῶν Ἑβραίων. Αὐτοί, μὴ ὑπακούσαντες εἰς τὸ πρόσταγμά του, ὠργίσθη ὁ δυσσεβέστατος καὶ προσέταξε νὰ ἀναφθῇ μεγάλη πυρκαϊά, καὶ οὕτω κατέκαυσεν ὄλον τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν καὶ τινὰς ἀπὸ αὐτοὺς ἐφοῦρκισε καὶ ἔπνιξε, τοὺς δὲ Ἀρχοντας ἀπεκεφάλισεν, μετὰ τῶν ὁποίων ἑαυτοῦ καὶ τὸν πρώτον τῆς πόλεως Ἀρέθαν, γέροντα ὄντα, μετὰ τὰς ἱκανὰς διαλέξεις ὅπου αὐτὸς εἰς τοὺς χριστιανούς ἔκαμε καὶ ἐστήριξε, τὸν διέγραψεν ἐκ τῆς ζωῆς καὶ διὰ μεγάλης σπάθης καὶ αὐτοῦ ἀπέτεμε τὴν αἰδέσιμον κεφαλὴν.

Ὅσαύτως τὴν πόλιν ὅλην κατακάσας, ὁ κατάρατος Ἑβραῖος βασιλεὺς, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν βασιλείαν του, γράψας καὶ εἰς τὰς περὶξ Ἐξουσίας τῶν ἐθνικῶν καὶ ἀκόμη πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, νὰ συνεκστρατεύσων, καὶ νὰ ἀφανίσουν τελείως τὸ βασίλειον τῶν Χριστιανῶν, καθὼς ἔκαμε καὶ αὐτὸς εἰς ἀρετὰς χιλιάδας ἐκ τούτων καὶ τοὺς ἠφάνισεν, ἀφοῦ δὲν ἐδέχθησαν νὰ ἀπαρνηθῶσιν τὸν Ἰησοῦν, Θεὸν Υἱόν, νὰ γίνωσι Ἰσραηλίται.

Μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων Ἰουστίνος, ἔγραψε μὲ πολλὴν παραινῆσιν πρὸς Ἐλεσθαάν, τὸν φιλιότατον καὶ ἀγιώτατον Βασιλέα τῆς Αἰθιοπίας, νὰ κινήσῃ πόνεμον κατὰ τοῦ ἀσεβοῦς Ἑβραίου, καὶ ἐκδικήσῃ τὸ ἀθῶον αἷμα τῶν Χριστιανῶν, ὅπου διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀδικῶς ἐχύθη διὰ τῆς ἐξωλοθρεύσεως παντὸς Χριστιανοῦ.

Ὁ δὲ πανεύφημος Βασιλεὺς, συναΐξας ὅλα του τὰ στρατεύματα καὶ κινήσας

πόλεμον κατ' αὐτοῦ ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, τὰ μὲν στρατεύματα τοῦ ἀσεβοῦς Ἑβραίου, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Κυρίου, εἰς τέλος ἠφάνισεν, ἐτίασε δὲ καὶ αὐτὸν τὸν μακρὸν Βασιλέα Ἑβραίων μὲ τοὺς συγγενεῖς του καὶ τοὺς ἔσφαξεν ὄλους, ὑπέταξε καὶ τὴν Βασιλείαν του, μὲ ὅλα τὰ φουσατά αὐτῆς καὶ τὰ φρούρια. Ἐλαβε δὲ καὶ τὴν Τεφάρ, πόλιν τῶν Ὀμηριτῶν τὴν Βασιλεύουσαν καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτὴν τὴν ἐκούρσευσε καὶ ἔλαβε φόβος ἀπαντας καὶ τοῦ ὑπετάχθησαν. Τότε τοὺς παρεκίνησε νὰ λάβουν τὸ ἅγιον Βάπτισμα, τοὺς τε Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικούς. Ὅμως, δυστυχῶς, δὲν ἐξῆ πλέον ἐκεῖσε ὄχι μόνον Ἀρχιερεῖς, ἀλλ' οὔτε ἱερεῖς, οὔτε διακονοί, οὔτε κληρικοί τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, οὔτε εἰς ἀπλοὺς χριστιανούς, ἐπειδὴ ὄλους τοὺς εἶχε φρονεῖσι ὁ Ἰσραηλίτης Βασιλεὺς ἀρχύτερα, ὁ ἐχθρὸς τῆς Ἀγίας Τριάδος, ὥστε οὔτε ἓνα ὡς δεῖγμα δι' ἐνθύμιον ἀφῆκε χριστιανὸν εἰς ὄλον του τὸ βασίλειον ἢ διὰ μνημόσυνον νεκρῶν. Ἐπειδὴ καὶ αὐτῶν τῶν προκεκοιμημένων χριστιανῶν, οἵτινες εὐρίσκοντο ἐκεῖσε ἐνταφιασμένοι δὲν ἐσεβάσθη, ἀλλὰ ἐξέθαψε τὰ λείψανά των, τὰ κατέκαυσε διὰ τῆς φωτίας καὶ ἔρριπεν εἰς τὸν ἄνεμον τὴν τέφραν των.

Ὅθεν ἔγραψεν ἀπὸ τὸν Ὀμηριτῆν ὁ ἀγιώτατος Βασιλεὺς Ἐλεσθαάν, πρὸς τὸν Πάπαν Ἀλεξανδρείας περὶ τούτων τῶν γενομένων λυπηρῶν συμβάντων πάντων καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ τοῦ στεῖλῃ ἄνθρωπον θεοσεβέστατον, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εὐλόγημένον. Τοῦ ἔγραψε, προσεκτικῶς νὰ διαλέξῃ ἀπὸ ὅλην του τὴν Πατριαρχείαν, ἄνθρωπον τινὰ σοφόν, λόγιον καὶ συντετὸν ἐπιστήμονα, ἀρετῶς σπουδασμένον τὴν τε Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην. Τοιοῦτον νὰ χειροτονήσῃ Ἀρχιερεῖα καὶ νὰ τοῦ τὸν στεῖλῃ μὲ ὅλα του τὰ χρειώδη καὶ ἀκόλουθα τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ ἀκολουθίας.

Ὅταν λοιπὸν ἔφθασαν τὰ γράμματα πρὸς τὸν Πάπαν Ἀλεξανδρείας, ἤρχισε νὰ ἐρευνᾷ ὁ Πατριάρχης οὗτος νὰ εὕρῃ ἄξιον ἄνδρα, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου νὰ τὸν ἀποστεῖλῃ πρὸς τὸν Βασιλέα. Ὅμως ποῦ ἀράγε νὰ τὸν εὕρῃ τοιοῦτον ἄξιον καὶ δυνατόν, ἐν ἔργῳ τε καὶ λόγῳ, ὅστις ὄχι μόνον νὰ εἶναι τὴν ἔξω σοφίαν πεπαιδευμένος, ἀλλὰ νὰ εἶναι καὶ ἐκλεκτὸς Κυρίου, καὶ ἠγαπημένος τοῦ Θεοῦ, εὐσεβέστατος καὶ θεολόγος;

Προβαλλομένων λοιπὸν τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου πρὸς τὸν Πάπαν, πῶς αὐτοὶ ἦσαν ἄξιοι διὰ τὴν Ἀρχιερωσύνην, δὲν ἀνεπαύετο τὸ πνεῦμα του δι' οὐδένα ἀπὸ αὐτούς, ὡς τὸσον ἄξιον νὰ χειροτονήσῃ. Ὅθεν προσέταξε νὰ γίνῃ νηστεία, διὰ νὰ τοὺς φανερώσῃ ὁ Κύριος τὸν ἄξιον! Καὶ μετὰ τὴν νηστείαν ἐποίησαν καὶ ἀγρυπνίαν ὀλονύκτιον!

Τὴν δὲ ἐπαύριον, ἐκεῖ ὅπου ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν κλίνην του, φαίνεται πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος καὶ τοῦ λέγει:

«Διατί, ἀδελφέ, Προτέριε, λυπήσῃ καὶ συνθροαπάξεις ἀμυχανῶν περὶ τοῦ ζητουμένου; Ἐγέρθητι, ταχέως ζήτησον Γρηγέντιον τὸν διάκονον, ὁ ὁποῖος ἦλθε πρὸ ὀλίγου καιροῦ ξένος εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Οὗτος ὁ ὑπεράξιος εὐρίσκεται εἰς τὸ βουκόλιον, εἰς τὸν οἶκον τινὸς Λέοντος καλουμένου. Τοῦτον λαβὼν καὶ θεοτρεπῶς τὰ κατ' αὐτὸν οικονομίας, χρίσον καὶ ἀπόστειλον εἰς τὸν φιλόχριστον καὶ εὐσεβέστατον Βασιλέα Ἐλεσθαάν, ὅστις ἀναμένει ἐναγωνίως τὸ ἐκλεκτὸν τοῦ Θεοῦ σκεῦος, τὸν πιστότατον ὑπηρέτην Του, ὃν ἠτοίμασεν ἀπὸ μακροῦ χρόνου καὶ τὸν κατήρτισε κατάλληλον δι' αὐτὴν τὴν θέσιν καὶ ἀποστολήν. Ἐπειδὴ ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν τὸν ἐστειλεν ἀπὸ μακρόθεν διὰ τὴν χρεῖαν αὐτὴν καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἔλθῃ εἰς ταύτην τὴν πόλιν».

Ὁ δὲ Πάπας, ἐγερθεὶς τὴν πρωΐαν καὶ ἐρευνήσας ταχέως δι' ἀναζητήσεων μετὰ πολλῶν ἀνθρώπων, εὗρεν ἐπιτέλους δι' αὐτῶν τῶν ἀπεσταλμένων τὸν μακάριον Γρηγέντιον. Οὗτοι, ἐδήλωσαν τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν Πατριάρχην των. Ὁ δὲ Θεϊότατος προσέταξε νὰ τὸν φέρωσιν ὅσον τάχιστα δύνανται ἐμπροσθέν του, μετὰ μεγάλης τιμῆς. Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Ὅταν ἀφίχθη ὁ ἅγιος Γρηγέντιος, ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης περιχαρῶς προσέτρεξε πρὸς προῦπάντησιν τοῦ Γρηγεντίου, ὡς ἐκ τοῦ

Αἰώνιου Παντοκράτορος σταλέντος Ἱεραποστόλου. Ἡὐχαρίστει δὲ προσευχόμενος εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ πληροφοριοδότην του ἀπόστολον Μάρκον!

Ὁ δὲ Γρηγόριος ἔπεσε κάτω, εὐσεβῶς πρὸς τοὺς τιμίους πόδας τοῦ Πάπα καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: «Εὐλόγησον, Ἁγιώτατε Δέσποτα, τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου».

Ὁ δὲ Πάπας, ἐγειρας αὐτόν, τὸν προσεφώνησε οὕτω: «Καλῶς ἦλθες, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, Γρηγόριε, τὸ τίμιον σκεῦος τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας! Καὶ κρατήσας αὐτὸν ἐκ τῆς δεξιᾶς χειρός, ἐπωρεύθησαν ἁμῶν ἕσω κατ' ἰδίαν. Βιάσας δὲ ὁ Πάπας Πάσης Ἀφρικῆς νὰ καθίσῃ, ἐκάθισαν ἁμῶν».

Μετὰ τὸ τοιοῦτον, ἤρχισεν ὁ Πάπας νὰ τὸν ἐρωτᾷ καὶ ἐρευνᾷ, πόθεν κατήγετο καὶ πόθεν ἀφίχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν; Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος τοῦ διηγῆθη καταλεπτῶς ἅπαντα, δηλαδὴ πόθεν κατήγετο καὶ πῶς διώδευσε τόσους τόπους, μετὰ τὸ τῆς θαυμασιωτάτου ἐκείνου θεοῦ ἀνδρός, πῶς ἦλθεν ὑπὸ τὴν ἀποτελεσματικὴν αὐτοῦ προστασίαν μετὰ τούτου εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ἀκούσας μετὰ πάσης προσοχῆς ταῦτα, ὁ Πατριάρχης Προτέριος, μεγάλως ἐθαύμασε καὶ ὄλος ἐξίστατο! Ἀφοῦ, ὁμῶς, ὠμίλησαν περὶ τούτων, τοῦ εἶπεν ὁ Πατριάρχης: «Ἡξεύρεις, ὦ τέκνον μου, διὰ ποίαν αἰτίαν σὲ προσεκάλεσα; Διότι, γίνωσκε καλῶς, πῶς οὔτε σὲ ἤξευρα ποῖος εἶσαι, οὔτε πῶς ἦλθες εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν, ἀλλὰ Κύριος, ὁ Θεὸς ἡμῶν, μᾶς ἀπεκάλυψε τὰ περὶ σοῦ!»

Μετὰ τὸν λόγον τούτον, τοῦ ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν, δεῖξας ὁ Πατριάρχης εἰς αὐτὸν καὶ τὰ ἀποσταλέντα γράμματα παρὰ τοῦ φιλοχριστοῦ Βασιλέως Αἰθιοπῶν Ἐλεσθαάν:

«Καὶ πρὸς χάριν τοῦ Κυρίου, τέκνον μου, νὰ δεχθῆς αὐτὴν τὴν διακονίαν καὶ νὰ μᾶς χαρίσῃς τὸν ἑαυτὸν σου καὶ νὰ ὑποτάξῃς τὸν αὐχένα σου εἰς τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου καὶ νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, κεχρισμένος τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, Ποιμὴν καὶ ὀδηγὸς τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ποιῶν τὸ ποιμνίον Του καλῶς, ὡς ποιμὴν καλός. Ἐκεῖ, ἀγωνίσου μεθ' ἀπάσης τῆς ψυχῆς καὶ καρδίας σου, νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν Ἁγίαν μὸς Πίστιν καὶ τὸν Κύριον τὰ πεπλανημένα πρόβστα καὶ νὰ συνάξῃς τὰ διεσκορπισμένα καὶ νὰ φωτίσῃς τὰ ἐσκοτισμένα, διὰ νὰ ἐταινεθῆς, ὄχι μόνον εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν καὶ ἀπὸ τοὺς Ἁγγέλους, ὥστε, μετὰ τὸ νὰ ἐχῆς πλεονάσῃ τὸ τάλαντον τοῦ Κυρίου σου, νὰ ἀκούσῃς τὴν μακαρίαν δι' ἐσὲ φωνήν, κατὰ τὴν ἀπόρρητον ἐκείνην ἡμέραν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅποταν ἔλθῃ ἐκ τῶν Οὐρανῶν κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς τὸ: «Εὐ δοῦλε, ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα εἰ πιστός, ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω!» Naί, τέκνον μου, διὰ τὸν Κύριον, μὴ θάλῃς καιρὸν εἰς τὰ εἰρημένα, ἀλλ' ὡς ὑπήκοος παντός ἀγαθοῦ ἔργου ὁποῦ ἐγίνες, δεῖξον καὶ ἐδῶ τὴν προθυμίαν τῆς θείας ἀρετῆς σου καὶ τὰ εὐήκοα ὄτα σου τῆς πρὸς Κύριον ὑποταγῆς τε καὶ ὑπακοῆς σου καὶ εἰπέ: «Γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου, Κύριε τοῦ Παντός!»

Ταῦτα καὶ ἄλλα περισσά, εἶπεν ὁ Πάσης Ἀφρικῆς ἀγιώτατος Προτέριος. Διὰ τῶν λόγων τούτων, παρενθύς ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ἐφωτίσθη εἰς τὸν νοῦν του. Ἐνεθυμήθη ἅπαντας τοὺς ἁγίους πατέρας, οἵτινες τοῦ ἐπροφήτευσαν περὶ τούτου, ὅταν περιήρχετο ἀπὸ τόπου εἰς τόπον! Καὶ μάλιστα, τῶν μυστικῶν ἐκείνων λόγων τοῦ ἀγίου Γέροντος Ἀπάρδου, τοῦ ἐρημίτου, ὅστις ἐκάθητο κατὰ τὴν φάραγγα τοῦ ὄρους καὶ ὅστις ἤρχετο πρὸς αὐτὸν περιπατῶν ἱεράνω τοῦ ἐδάφους! Εἰς τὸν αἴρα! Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐδείκνυε ὁ Θεὸς ὅτι ἐκτιμᾷ δεόντως τὴν ἀφιέρωσιν τῶν πιστῶν δούλων Του εἰς Αὐτὸν καὶ τὰς θυσίας των, νὰ ἀπαρνῶνται τὰς ἡδονὰς τῶν ἐγκοσμίων καὶ πᾶσαν περιποίησην τῶν ἑαυτῶν σωμάτων, δι' αὐτὸ τοῦς χαρίζει ἰδιότητος ὑπερανθρωπίνης, ὑπερφυσικῆς, θαυμαστάς! Ἐπίσης ὁ Παμβασιλεύς Θεὸς ἐδείκνυε δι' αὐτῆς τῆς ἰδιότητος τοῦ Ὁσίου Ἀπάρδου ὅτι, οἱ ἐκλεκτοὶ φίλοι καὶ ὑπηρέται Του δὲν ἐξαρτῶνται ὡς οἱ ὕλικοι ἄνθρωποι ἐκ τῆς γῆς καὶ τῶν φυσικῶν

νόμων, ἀλλὰ δύνανται, ὅταν θελήσωσιν, ἢ εἶναι ἀνάγκη, νὰ εὐρίσκωνται καὶ εἰς τὰς νεφέλας ἀκόμη ἢ ὀπουδῆποτε τῆς γῆς θελήσωσι ἢ ἕτερον θαῦμα νὰ κάμνωσι καὶ ὅταν ἐπιστῇ ὁ χρόνος, ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀπραγήσονται, εἰς τὸν αἰθέρα ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ, τῆς Κρίσεως, κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Ἀρχαγγέλου!

Τούτου, λοιπόν, τοῦ Ὁσίου Γέροντος, τὰ ἔνθεα λόγια ἐνεθυμήθεις, ὅτι τοῦ προεἶπεν: «... ἀπὸ τὴν Ρώμην, θέλεις ὑπάγει εἰς τὴν Αὐγουστοῦπολιν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ὁ Προτέριος, ὁ Πάπας, θὰ θελήσῃ νὰ σὲ στείλῃ εἰς τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἀπ' ἐκεῖ θέλεις φθάσῃ τὴν ἐπὶ μεσημβριᾶν κεκμημένην χώραν τῶν Ὀμηριτῶν...». Καὶ λοιπὰ! Ὅθεν, μετὰ δακρύων καταβρέχων τὸ πρόσωπόν του καὶ στήθος του, ἐκάθητο ἡσυχάζων.

Ὁ Παναγιώτατος Πάπας, παραινῶν αὐτὸν περισσότερον καὶ παρηγορῶν αὐτόν, διὰ νὰ μὴ ἀποφύγῃ καὶ παραιτηθῇ, ὡς ἐνόμιζεν, ἀπὸ τὴν πρότασιν, ἐξεπλήσσοτο καὶ ἠρώτα αὐτὸν διὰ τὸ αἶτιον τῶν πολλῶν του δακρύων καὶ ὁποίας σκέψεις εἶχε, ὥστε νὰ τὸν συνταράττωσι!

Δι' αὐτὸ, ἠναγκάσθη νὰ διηγῆθῃ, τῷ ἀγιωτάτῳ Πατρί, λεπτομερῶς τὰ συμβάντα τοῦ βίου του. Τοῦ διηγῆθη, μετὰ ἄλλων, τὰς προρρήσεις ἀπάσης ἀπὸ τὰ ὄνειρα, δηλαδὴ τὰς ἐμφανίσεις τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἐκ νεαρῶτάτης ἡλικίας του, τὰς διδασχὰς καὶ παραγγελίας των, μετὰ τοῦ μεγάλου Προστατοῦ, Διδασκάλου καὶ Ὁδηγοῦ του, τὰς πορείας του καὶ κατοικήσεις εἰς διαφόρους πόλεις, τὰς ὠφελίμους συναντήσεις του μετὰ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ Μητέρων! Προσέτι, τοῦ διηγῆθη καὶ τὴν ἐπίσκεψιν του εἰς τοὺς τάφους τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ τὰς ἐμφανίσεις καὶ συμβουλὰς αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν ἐπίσκεψιν του εἰς τὸν ἀγιώτατον ἐρημίτην Ἀπαρδον. Ἐπακριβῶς τοῦ περιέγραψεν, ἅπαντα τὰ διαγραμματισθέντα καὶ λεχθέντα καὶ ὑπὸ τὸ εὐσεβεστάτου ἀσκητοῦ, ἀγίου Ἀπάρδου, οὕτως αἱ περιγραφαὶ περὶ τῶν μελλόντων διὰ τὸν Γρηγόριον ἤρχισαν, ὡσαύτως καὶ αὐτοί, νὰ ἐπαληθεύωσι μετὰ καταπληκτικῆς ἀκριβείας. Ἐνεθυμήθη ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὅτι εἰς τὸ τέλος, ὑπέκλυεν εἰς τὰς νοθεσίας του καὶ ἐδεσμεύθη ἀπέναντι τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῆς Ὁσιότητος του, ἐπειδὴ τοῦ εἶπε: «Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω! Ἡσύχασε, ἅγιε Πάτερ!» Ὡ! πόσον τὸν ἠγάπησε καὶ ἤθελε νὰ παραμενῇ διὰ παντός μετὰ τὸν ἀγιωτάτου ἐρημίτου!

Ἀφοῦ περιέγραψε καὶ ἐξιστόρησε τὰ παρὰ τὸν ἅγιον ἐκείνον Γέροντα συμβάντα, ἐτόνισεν ὅτι ἅπαντα τοῦ τὰ ἐπροφήτευσον καὶ ὅτι μετὰ τὸ νὰ ἐνεθυμήθῃ τὴν πλήρη ἐκβασιν τῶν προρρήσεων τῶν ἁγίων, παρηγορήθη καὶ συνεκρατήθη ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ ἀτήνησεν:

«Ἀκόμη καὶ νὰ μὴ θέλω νὰ ὑπάγω, ὁμῶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἂς γίνῃ. Δι' αὐτὸ, ἀγιώτατε, σὺ πρᾶξε εἰς ἐμὲ ἐκεῖνα τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὑπαγορευθέντά Σοι καὶ ἀρμόζοντα, δι' ἀποστολῆν ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου καὶ μικροῦ».

Ταῦτα πάντα ἀναμεταξὺ αὐτῶν εἰπόντων καὶ δεχθεις ὁ τίμιος Γρηγόριος τὴν προσταγὴν, ἠφράνθη ὁ θεϊώτατος Πατριάρχης Προτέριος κατὰ πολὺ, καὶ εὐθὺς χωρὶς νὰ ἀναβάλῃ τὸν καιρὸν, ἀπεφάσιζε νὰ χειροτονήσῃ τὸν ἀπὸ Θεοῦ δηλωθέντα, καὶ νὰ τὸν ἀποστείλῃ ταχέως εἰς τὸν Βασιλεῖα τῶν Αἰθιοπῶν, ἐπειδὴ τὸν ἐβίαζον οἱ παραμένοντες καὶ ἀναμένοντες πνευματικὸν πατέρα ἀπεσταλέμενοι τοῦ Βασιλέως τῶν Αἰθιοπῶν.

Κατελθὼν, λοιπόν, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τελεσθέντων ἁπάντων τῶν καθιερωμένων διὰ νὰ γίνωνται εἰς τὴν χειροτονίαν τύπων καὶ τελετῶν διὰ τὸ μυστήριον τῆς Ἱερωσύνης, τὸν Γρηγόριον ἐχειροτόνησε πρῶτον Ἱερέα, εἶτα καὶ Ἐπίσκοπον.

Ἡ φήμη, ὅτι ὁ Πατριάρχης καὶ Πάπας Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, θὰ ἐχειροτόνει ἕνα ἐκ Θεοῦ πεμφθέντα ἅγιον δι' ἱεραποστολῆν εἰς τὴν ἐνδοχώραν τῆς Ἀφρικῆς, παρουσία ἐπισήμων ἰδικῶν των καὶ τῶν τοῦ Βασιλέως συνετέλεσε νὰ

προστρέξη εις τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν ἄπειρον εὐσεβὲς πλῆθος διὰ τὸ ἴδῃ! Θαῦμα, ὅμως, παράδοξον, ἔφάνη εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς χειροτονίας του! Διότι, καθ' ὅλην τὴν Ἱεράν Λειτουργίαν δὲν ἔπαυσε νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὰ φορέματα τοῦ χειροτονομένου καπνὸς εὐωδίας, ὡσάν ἀπὸ ἀρώματα ξύλα ἀλώης κ.λ.π. ἀτιμήτων θυμιαμάτων οὗτου θυμαΐως!

Καὶ πάντες οἱ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῆς Ἐκκλησίας, ἐγέμισαν ἀπὸ εὐωδίας ἀμετρον, ἐκείνην τὴν οὐράνιον, τὴν ὁποίαν καὶ θαύμαζον ποικιλοτρόπως, διότι ὑπερέβαινε πᾶσαν φαντασίαν τους ἢ ἐξαιρετος θεϊκὴ ἐκείνη εὐωδία, ἀπὸ γλυκύτητα ἀνεκλάλητον. Ὁμοίως καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χειροτονομένου ἐναλλαγέν, ἐφαίνεται λευκὸν ὡσεὶ χιὼν ἕως τὸν τρισάγιον ὕμνον καὶ ἀπὸ τότε καὶ ἔπειτα ἔγινεν ὡσαν φλόγα πυρός, καὶ φωτοβολῶν ὁ Γρηγέντιος κατηυφραίνεται. Πάντες ἠσθάνοντο, ὅτι τὸν ἐλάμπρυνεν ἡ θεία χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος!

Οἱ θεαταί, κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἀντελήφθησαν τὸ θαῦμα, ὥστε ἀπὸ στόματος εἰς στόμα, πλῆθος λαοῦ περίξ τῶν ἀχηθᾶδων τοῦ Ἁγίου Βήματος, ποταμηδὸν συρρέον καὶ ταλαιπωρούμενον ποῖος τὰ τὸν ἴδῃ εἰς τὸ πρόσωπον διὰ τὴν ἀπολαύσιν γλυκύτητος. Ἐθαύμαζε δὲ προσεῖ καὶ ὁ Πατριάρχης δι' αὐτὸ τὸ θαῦμα, μεθ' ἀπάντων τῶν ἱερέων καὶ ἐπισκόπων, θαυμάζοντες ἐκ τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ χειροτονοούμενον ὡς ὑπέρβην καὶ ἀντιπρόσωπον Του.

Ἐκάλεσεν ὁ Πατριάρχης, μετὰ μυστικότητος τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τὸν Βασιλέα, νὰ ἴδωσι καὶ αὐτοὶ αὐτοπροσώπως τὸ γινόμενον εἰς τὸν χειροτονηθέντα Ἐπίσκοπόν τους, σημεῖον θαυμαστὸν καὶ παράδοξον, πεμφθέντος ὡς εὐλογία παρὰ τοῦ Κυρίου, διὰ τὴν δευαῖωση ὅτι τοῦ στέλλει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, εἰς ἀναγνώρισιν τῆς ἱερωσύνης του, διὰ τὴν μὴ λέγουσιν ἔπειτα, ὅτι, ἀπὸ τοὺς τυχόντας ἐχειροτόνησε καὶ μᾶς ἔδωκεν Ἀρχιερέας, ἀλλὰ, ἀντιθέτως, νὰ εἰπωσι τοῦ Βασιλέως, ὁποῖα θαυμασία ἔγιναν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ὥραν τῆς χειροτονίας τοῦ Γρηγεντίου.

Οἱ ἀπεσταλμένοι πλησίασαντες καὶ ἰδόντες τὸ παράδοξον θαῦμα ἐκείνο, συνεκλονίσθησαν καὶ ἤρχισαν σταυροκοπούμενοι νὰ εὐχαριστῶσι καὶ νὰ δοξάζωσι τὸν τῶν πάντων Θεόν, διότι ἠδύοχησε νὰ τοὺς δώσῃ ἕνα πνευματικὸν Ἀρχιεπάρχη ἔχοντα τόσοσιν μέγα βαθμὸν ἁγιότητος, ὥστε ὁ Κύριος νὰ δεικνῆ ἐμπράκτως διὰ θαυματουργίας τὴν εὐνοίαν Του, εἰς αὐτόν, δηλαδὴ εἰς τὸν Γρηγέντιον.

Τούτων λοιπὸν οὕτω γενομένων καὶ οὕτως ἐπακολουθησάντων εἰς τὸν μακάριον Γρηγέντιον. Ἄφ' οὗ ἐτελείωσεν ἡ λειτουργία καὶ τὰ λοιπὰ τῆς χειροτονίας, ὁ Πατριάρχης ἔδωκε τὰ πρωτεῖα εἰς αὐτόν, τὰ συνήθως διδόμενα. Ἀκολουθῶνς ἠτοιμάσθη ἡ τράπεζα καὶ ἔφαγον εὐφρανθέντες λαμπρῶς, ὄχι μόνον κληρικοὶ τοῦ Πατριαρχείου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς διοικήσεως τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐν γένει τῆς Αἰγύπτου μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Αἰθιοπίας. Ὅλη ἡ πόλις ἐπευφήμει ζωηρῶς διὰ τὰ συμβάντα πρὸς χειροτονίαν τοῦ μακαρίου Γρηγεντίου, δίδουσα αἶνον τῷ Θεῷ. Μετὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τοῦ ἐκλεκτοῦ τοῦ Κυρίου μας, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Προτέριος, ἠτοίμαζε νὰ ἀποστείλῃ τὸν Ἀρχιερέα Γρηγέντιον μετὰ τῶν ἀποσταλέντων ἀπὸ τὸν Βασιλέα τῆς Αἰθιοπίας εἰς τὸν προορισμὸν των. Λοιπὸν, ἐτομασθέντων πάντων τῶν πρὸς τὴν χρείαν καὶ ὅσων ἄλλων ἦτον ἀνάγκη νὰ ἀκολουθήσουν τὸν νεοχειροτονηθέντα Γρηγέντιον, ὁ Πάπας, ἀσπασθεὶς ἄπαντας καὶ εὐχηθεὶς, ἀπέλυσε αὐτοὺς ἐν εἰρήνῃ!

Καὶ πλοῖον ταχυπόου εὐρεθέντος, αἰσίως, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασαν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Ἄφου ἀνεπαύθησαν μερικὰς ἡμέρας εἰς τὴν Βασιλεῖον πόλιν, ἐπεδύσθησαν εἰς ἕτερον πλοῖον καὶ ἱκανῶς πλεύσαντες τὸ τρικυμῶδες πέλαγος τοῦ Σαβᾶ, διεπέρασαν ἐκείθεν εἰς τὸ Μηδέκιον ἄντρον, εἰς τὴν Βασιλεῖον πόλιν Τεφάρ τῶν Ὀμηριτῶν.

Εὗρον δὲ τὸν Βασιλέα οὐχὶ εἰς τὴν πόλιν Τεφάρ, ἀλλὰ εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν, ἐκεῖ ὅπου ὁ παρανομώτατος Ἰουδαῖος Βασιλεὺς Δουναῖς πρὸ ἀρκετῶν μηνῶν ἐφό-

νευσε τοὺς χριστιανούς. Εὗρισκετο ἐκεῖ κατεδαφίζων τοὺς Ναοὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ τὰ εἰδωλεῖα τῶν λοιπῶν ἔθνων καὶ κτίζων χριστιανικοὺς ἱεροὺς ναοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ σταυρωθέντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου.

Ἐκτίζε καὶ εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν, πρώτῃ Ἐκκλησίαν περικαλλεστάτην, εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ζωοποιοῦ Ἀναστάσεως τοῦ Σωτήρος, εἰς τόπον καλούμενον Ταμφῶς. Ὄκοδόμησε καὶ δευτέραν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, ἐν τοῖς Ταδημέρως. Ἐν συνεχείᾳ καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων μαρτύρων Ἀρέθα καὶ τῶν συναθλησάντων, πλησίον τοῦ οἴκου του, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον κῆτος, ἐκ τῶν πρώτων, θαυμασιώτατος. Εἰς δὲ τὴν πόλιν Τεφάρ, ὠκοδόμησεν ὁμοίως τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, πλησίον τῶν παλατιῶν ὅπου ἐκατῶκει ὁ αἰμοβόρος Βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων. Καὶ ἕτεραν ὠκοδόμησεν εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας Δάνας, ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου. Ἐπειτα ἄλλην εἰς τὴν πύλιν κατὰ δυσμάς τῆς πόλεως, ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Ὡσαύτως, εἰς τὴν πόλιν Ἀζανατέ, ἄλλας τρεῖς: μίαν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ, ἄλλην τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου καὶ ἕτεραν τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ.

Εἰς δὲ τὰς λοιπὰς περίξ πόλεις Λεγμίαν, Ἐναζακί καὶ ἄλλας, διασκορπίσας τὰ στρατεύματα καὶ ἀγγαρεύσας τοὺς ἐντοπίους, ἀνήγειρε τὰς κρηνηθηθείσας Ἐκκλησίας, καταστήσας ἐπιστάτας τῶν ἔργων τοὺς μεγιστάνας αὐτοῦ, ὥστε διὰ τῆς φροντίδος καὶ ἐπιβλέψεως τούτων κατέστησαν μεγαλοπρεπεῖς.

Εὗρισκομένου λοιπὸν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν, ἔνθα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν παρέθεσεν ἐκεῖ εὐωχίαν, ἦτοι Τράπεζαν καὶ ἐχειροτόνησεν Ἐθνάρχη τὸν υἱὸν τοῦ ἁγίου Ἀρέθα, τοῦ ἦλθε τὸ μήνυμα ὅτι ἔφθασαν ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρείαν οἱ ἀπεσταλμένοι του, φέροντες ὄμου καὶ τὸν Νέον Ἀρχιεπίσκοπον. Πληροφόρηθεὶς λοιπὸν, τοῦτο ὁ Βασιλεὺς, ἐχάρη πολὺ καὶ ἠψυχάρησεν τὸν Κύριον. Εὐθὺς ἔγευθεῖς, κατέβη εἰς συναπάντησιν τοῦ Ἐπισκόπου, διότι ἦτον κατὰ πολὺν εὐλαβῆς καὶ εὐσεβέστατος καὶ ταπεινόφρων, παρὰ κάθε ἄλλον τινὰ τῶν πρώην ἐν Αἰθιοπία βασιλευσάντων. Ἐρχομένου δὲ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Γρηγεντίου μετὰ τῆς συνοδείας, τοῦτον ἔδειξαν ἀπὸ μακρόθεν. Καὶ ὅταν ἐπλησίασαν, προσδραμὸν ὁ Βασιλεὺς, προσεκύνησε καὶ ἠσπάσθη τὸν ἁγίωτον Ἀρχιερέα εὐλαβῶς. Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος ἀντησπᾶσθη, ἠψυχῆθη καὶ ἠύλογησε τὸν Βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Βασιλέως εὐλαβῶς ἠσπάζοντο τὴν χεῖρα τοῦ Ἀρχιερέως Γρηγεντίου καὶ ἐλάμβανον μετὰ ἱκανοποιήσεως τὴν ἁγίαν εὐλογίαν του. Ἄφου τὸν προσεφώνησεν εἰς τὴν γλώσσάν του ὁ Βασιλεὺς, τὸν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ἀνῆλθον εἰς τὸ ἀνάκτορον μετὰ τῶν ἐπισήμων. Καθίσταντος τοῦ Βασιλέως εἰς τὸν θρόνον καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου πλησίον αὐτοῦ, ἐπέδωκαν οἱ ἐλθόντες τὰς ἐπιστολάς τοῦ Πάπα Ἀφρικῆς Προτερίου καὶ τὰ δῶρά του ὅπου τοῦ ἔστειλε.

Γνωρίσας, λοιπὸν, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ, τὰ περὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγεντίου, ἐχάρη περισσώτερον καὶ τοῦ ὠμίλει μετὰ περισσώτερον σεβασμοῦ καὶ εὐφροσύνης ἀπείρου πληρούμενος, διότι ἐγνώρισε ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπιστολῶν, πῶς ἐκ θείας ἀτοκαλύψεως τὸν ἔλαβε ὁ Πάπας καὶ ἐχειροτόνησε καὶ τοῦ τὸν ἔστειλε. Καί, ὅτι, ὅταν ἐχειροτονεῖτο, μεγάλα τεράστια δεῖξας ὁ Θεὸς τὸν ἐδόξασε παρουσίᾳ πλῆθους.

Ὁ Βασιλεὺς, λοιπὸν, δοξάσας τὸν Θεὸν εἰς ὅλα αὐτὰ καὶ λαβὼν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Γρηγέντιον, ἐπῆγε καὶ ἐνεκαινίσας τὰς Νέας Ἐκκλησίας, ὅπου ὠκοδόμησε πρὸς τιμὴν καὶ λατρείαν τοῦ Κυρίου. Ἀγιασθέντων, λοιπὸν, πρώτων τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ πόλει Νεγρᾶν, ἀπὸ τὸν ἁγιώτατον Γρηγέντιον, ἐχειροτόνησεν καὶ ἕνα Ἱερέα εἰς κάθε Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἄφησεν ἱεροουργὸν τοῦ Ναοῦ. Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὴν Τεφάρ καὶ Λεγμίαν καὶ ἐγκαίνιαζοντες τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς, ἐχαίροντο μεγάλως.

Μετὰ ταῦτα, ἐπῆγαν εἰς ἀπάσας τὰς περίξ πόλεις καὶ χώρας καὶ ἐνεκαινίσαν ὅλα τὰ ἱερὰ τεμένη. Εἶτα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Τεφάρ, καὶ ἀνεπαύθησαν μερικὰς

ἡμέρας. Καὶ στερεώσαντες τὰς ἐκεῖσε Ἐκκλησίας, ἠψφραίνοντο ἑορταστικῶς καὶ πανηγυρίζοντες, ἅπαντες ἑοῦ ἀδελφικῶς.

Ἐπειτα διαζόμενος ὁ Βασιλεὺς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ Βασιλεία του, μὲ τὸ νὰ εἶχε καιρὸν ἀρκετὸν ὅπου διέτριβεν εἰς τὴν Ὀμηρίτην, διότι τριάκοντα ἕξ μῆνας ἐστράτευσεν ἐκεῖ ἕως νὰ ὑποτάξῃ τὰ ἀσεβῆ ἔθνη. Προσκαλεσάμενος, λοιπόν, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Γρηγόριον καὶ ἄλλους τοὺς μεγιστάνας καὶ σατράπας, ἔκαμε συν-ἔλευσιν προκαθίσαντες ὁ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἀγιώτατος Ἀρχιερεὺς.

Ἐν συνεχείᾳ εἶπεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν Σύγκλητον: «Ποῖον νὰ χρῴσωμεν Βασιλέα καὶ νὰ τὸν ἀφήσωμεν ἐδῶ; Καὶ ἀπεκρίθησαν ἄλλοι: «μεγαλύτερος ἄλλος καὶ συνετώτερος ἀπὸ τὴν Βασιλείαν Σου, δὲν ὑπάρχει, ὡ Δέσποτα. Ὅποιον ἔβαλεν ὁ Θεὸς εἰς τὴν καρδίαν Σου, ἐκείνον πρόσταξον νὰ γίνῃ!»

Τότε ὁ Βασιλεὺς, ἀνένιας πρὸς τὸν Ἅγιον Γρηγόριον εἶπεν: «Αὐτὸ τὸ ἔργον εἶναι ἰδικόν σου Ἅγιε Δέσποτα καὶ Ποιμένα ἡμῶν. Ἴδου, λοιπόν, ἔμπροσθεν τοῦ προσώπου σου ἄλλοι οἱ ἄρχοντες, καὶ μεγιστάνες καὶ σατράπαι, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, εὐρίσκονται. Ἐπικαλέσου, λοιπόν, τὸν Κύριον καὶ διάλεξον ἐκ τῆς κρίσεώς σου διὰ Βασιλέα, διότι ἡμεῖς, ἔχομεν νὰ ἀναχωρήσωμεν εἰς τὸ Βασιλείον μας. Ὅν τινα διαλέξεις ἰδικός σου θὰ εἶναι, εἴτε καλὸς εἴτε πονηρὸς φανῆ μετέπειτα. Διάλεξε, λοιπόν, ἀπὸ αὐτοὺς τὸν πολὺ ἀγαπημένον σου».

Καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς εἶπε: «Καλῶς ἔκρινας, ὦ Θεόληπτε Βασιλεῦ, διότι κατὰ τὸν τρόπον ὅπου εἶπες, ἄφησες εἰς τοῦ Θεοῦ τὰς χεῖρας τὴν κρίσιν. Ἀπὸ Θεοῦ σοῦ ἐδόθη αὐτὸς ὁ λόγος, διότι καλὸν εἶναι εἰς κάθε πρᾶγμα καὶ τρόπον καὶ καιρὸν, νὰ νὰ ἐρωτῶμεν κατὰ πρῶτον τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἔπειτα καθὼς ὁ Ὑψιστος εὐδοκήσῃ, οὕτω νὰ γίνηται, ὥστε νὰ ἐπέρχηται καλὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν ἔργον!»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ μακάριος, καὶ ἀναστὰς παρευθὺς ἀνεχώρησεν ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ αὐτοὺς, καὶ κλίνας τὰ γόνατα πρὸς Κύριον, καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας πρὸς Αὐτὸν εἶπεν ὀλοψύχως μετὰ κατανύξεως ταύτην τὴν προσευχὴν καὶ παράκλησιν:

«Ἡ ἀπόρητος τοῦ Θεοῦ σοφία καὶ σύνεσις, ὁ Ἅγιος, ὁ Δυνάστης τοῦ σύμπαντος, ὁ ὀφθαλμὸς ὁ εἰς τὸν πένθητα ἐπιβλέπων, ὁ Κριτὴς ὁ Ἅγιος καὶ Δίκαιος, ὁ ἐξετάζων τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ, ἰδέτωσαν νῦν οἱ ὀφθαλμοὶ Σου οἱ ἀκοίμητοι ἀπὸ τῶνδε τῶν συνηλεγμένων τῶν κατέναντι τοῦ προσώπου Σου, ἐκλεκτὸν καὶ κατάλληλον, ὁποῖος χρῆσιμος καὶ ὠφελιμώτατος ἀπὸ τῶν ἐπὶ τὸ προκειμένον ἱσταμένων, θὰ καταστῇ τοῖς ἀνθρώποις καὶ ποιήσῃ ἐπ' αὐτοῦ σημεῖον διακρίσεως ἀγαθόν, ὅπως καὶ ἐν τούτῳ δοξασθῇ τὸ Πανάγιον καὶ προσκυνητὸν ὄνομα Σου. Γένοιτο Κύριε».

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἅγιος προσήψατο, δύναμις δὲ Κυρίου ἤρπασεν εἰς τὸν ἀέρα τὸν ἄξιον, ὀνόματι Ἀβραάμ καὶ ἔφερον αὐτόν, καὶ τὸν ἔστησεν ἔμπροσθεν τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ τοῦ Βασιλέως Ἐλεσθαῖν καὶ πάντες ἰδόντες τὸ παράδοξον τοῦτο σημεῖον, ἐξέστησαν καὶ ἀνεβόησαν ἐκπληττόμενοι τό: «Μέγας ὁ Κύριος καὶ ἅγιος ὁ δούλος Του Γρηγόριος! Κύριε Δόξα Σου!»

Ὁ δὲ Σεβασμώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ Βασιλεῖ: «Αὐτὸν λοιπόν, τὸν ὁποῖον ὑπέδειξεν ὁ Κύριος, εὐσεβέστατε Βασιλεῦ, εἶναι ἄξιος διὰ Βασιλεὺς. Δι' αὐτό, δῶσε μου τὴν τιμίαν σου δεξιάν χεῖρα πρὸς ὑποστηρίξιν καὶ ἔγκρισιν, διὰ νὰ εἴμεθα ὁμοῦ μὲ αὐτόν, καθὼς εὐδοῶσει ὁ Κύριος, καὶ ἡ φιλόχριστος πραότης σου συνεργήσῃ ἐγκαρδίως».

Ὁ δὲ Βασιλεὺς, παρευθὺς ἔφερε στολὴν Βασιλικὴν καὶ τὸν ἐνέδυσσε, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν, τοῦ ἔθεσε διάδημα Βασιλικόν. Ἐπειτα εἰσελθόντες εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν τὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐτέλεσαν τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν, καὶ ἔγινε μέτοχος τῆς προελευσεως ἐκ Θεοῦ καὶ εἰς ἑαυτὸν τῆς Χάρματος τοῦ Παναγίου Πνεύματος ὡς ἔστεμμένος βασιλεὺς ὁ Ἀβραάμ οὗτος. Καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ

ἁγίου Βήματος ὁ νέος Βασιλεὺς, ὁμοῦ μὲ τὸν εὐσεβέστατον Βασιλέα Ἐλεσθαῖν. Ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τὸ τέλος τῆς Λειτουργίας, εὐφρόμιαν οἱ παροεστώτες ἐπίσημοι, τὸ πλῆθος καὶ τὸ στρατόπεδον τὸν Ἀγιώτατον Βασιλέα Αἰθιοπίας Ἐλεσθαῖν, εἰπόντες:

«Πολλὰ καὶ ἀγαθὰ τὰ ἔτη Σου εὐσεβέστατε καὶ φιλόχριστε, βασιλεῦ Ἐλεσθαῖν», ἑπτὰ φορὰς.

«Κατόπιν εὐφρόμιαν λέγοντες:

«Ἐλεσθαῖν καὶ Ἀβραάμ, τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν βασιλέων, πολλὰ τὰ ἔτη».

Ἀκολούθως καὶ πάλιν εἶπον:

«Γρηγορίου, τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν καὶ Ποιμένου, εἰρηνικὰ καὶ ὑγιὰ καὶ δολόκληρα τὰ ἔτη Αὐτοῦ καὶ ἅγια καὶ ἀγαθὰ».

Ταῦτα περατωθέντα, πάντες καὶ τὸ στρατόπεδον εὐφρόμιαντες, ἐπέστρεψαν οἱ Βασιλεῖς εἰς τὸ Παλάτιον, Χρισθέντος τοῦ Νέου Βασιλέως τῷ ἁγίῳ μύθῳ κατὰ τὴν τάξιν. Ἐν συνεχείᾳ, πρὸς πανηγυρισμὸν τοῦ γεγονότος ἐκάθισαν εἰς τὴν Τράπεζαν, ἐμπλησθέντες τῶν ἀγαθῶν τοῦ Κυρίου. Ἀκόμη καὶ τὸ στράτευμα μετὰ τῶν ἡγετῶν ἐπορεύθησαν εἰς τὸν τεταγμένον τῶν τόπων καὶ ἀνεπαύθησαν.

Ἐκαμεν ἔπειτα τριάκοντα τρεῖς ἡμέρας ὁ ἀγιώτατος Βασιλεὺς Ἐλεσθαῖν ἐκεῖ, ἀφοῦ προέβαλε Βασιλέα Ὀμηριτῶν αὐτὸν τὸν φιλόχριστον Ἀβραάμ εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ πάντα καλῶς τὰ ἐκεῖσε διατιθέμενος, καὶ νουθετήσας πολὺ τὸν Νέον Βασιλέα νὰ διοικῇ εὐσεβῶς τὸ Βασιλείον, καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς ὅλα τὸν Ἀγιώτατον Πατέρα Γρηγόριον.

Μετὰ διαλέξας ἀπὸ τὸ στράτευμα ἕως δέκα καὶ πέντε χιλιάδας στρατοῦ, τοῦ ἄφησε διὰ φύλαξιν ἐκεῖ, καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησε διὰ τὴν Αἰθιοπίαν, εἰς τὴν ὁποίαν φθάσας ὁ εὐσεβέστατος, ἀπέδωκεν εἰς τὸν Θεὸν τὴν εὐχαριστίαν, ὅχι διὰ τῆς προσφορᾶς χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου, ἢ λίθων πολυτίμων καὶ μαργαριτῶν, ἀλλὰ τὸν ἑαυτὸν του προσέφερε κάρπωμα δεκτόν, θυσίαν ἄμωμον καὶ λογικὴν λατρείαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἄλλην τιμιωτέραν δὲν δέχεται ὁ Θεὸς παρὰ τῶν ὑπηκόων, κατὰ τὸν ἕξῃς τρόπον:

Διότι ὁ ἱεραπόστολος βασιλεὺς τῆς Αἰθιοπίας Ἐλεσθαῖν, παραδώσας τὴν Βασιλείαν εἰς τὸν Τῖδον τοῦ Ὁ θ ε ρ φ θ ε ἰ μ, καὶ λαβὼν αὐτὸς ἕνα τρίχινον φόρημα, ἀνέβη εἰς ἕνα ὄρος Ἀφρῶ λεγόμενον, (μὲ τὰ σύννεφα συνομιλῶν, κατὰ τὸ γεγραμμένον) καὶ ἐκλείσθη εἰς ἕνα σκοτεινότερον σπήλαιον ὑπόγειον, ἀναφράξας παντελῶς τὴν ἔμβασιν τοῦ σπηλαίου καὶ εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας ὅπου ἔζησε μετὰ οὐδενὸς ὀμιλήσας, οὔτε εἶδεν ἄνθρωπον, καὶ διήλθεν μόνος ζῶν Ἀγγελικῆν.

Τοιοτοτρόπως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ὁ ἀειμνηστὸς βασιλεὺς Ἐλεσθαῖν. Τροφὴν, ἐδέχετο ἀπὸ τοῦς ἐκεῖσε μοναχοῦς ἐνὸς πληθίου εὐρισκομένου Μοναστηρίου, τὴν ὁποίαν οἱ μοναχοὶ ἔφερον καὶ ἔθετον ἀπὸ τὸ κάτωθεν μέρος τοῦ ὀγκώδους λίθου, ὅστις ἔφραττεν ὡς θύραν τὴν ὀπὴν τοῦ σπηλαίου.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΡΝΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Εἰς τὴν ἀνωθεν Μονὴν λέγουσιν ὅτι ἦτον εἰς μοναχὸς νεώτερος, τὸν ὁποῖον ἔστειλλον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Μοναστηρίου εἰς τὸν κόσμον, καὶ οἰκονομοῦσε τὰ ἀναγκαῖα τῆς Μονῆς. Οὗτος διὰ τῆς συνεργείας τοῦ σατανᾶ, ἔπεσεν εἰς πορνείαν καὶ ἐσυνήθισε καὶ ἐτήγαιεν πορνείων μετὰ διαφόρων γυναικῶν τὴν νύκτα, καὶ πάλιν ἤρχετο εἰς τὸ Μοναστήριον.

Ἡμέραν τινά, πηγαίνοντας κατὰ τὴν συνήθειάν του εἰς τι χωρίον καὶ πορνεύσας, ἐπέστρεφεν εἰς τὸ Μοναστήριον, ὅμως ἐνῶ διήρχετο ἐκ φάραγγός τινος τοῦ ὄρους ἐξῆλθεν εἰς μέγας ὄφεις ἀπὸ τὸν λόγγον ἐκείνον καὶ ἔτρεχεν δρομαῖος

νά τὸν θανατώσῃ. Ὁ δὲ Μοναχὸς φεύγων ἔνθεν κάκειθεν, δὲν ἠδύνατο νὰ γλυτώσῃ. Στενοχωρηθεὶς λοιπὸν, καὶ μὴ ἔχων ποῦ νὰ καταφύγῃ, ἐνεθυμήθη τὸν μακάριον Ἐλεσθαῖν, τὸν Βασιλέα, ὅστις ἦτον ἐκεῖ πλησίον, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ὄφιν: «Ὁρκίζω σε εἰς τὸν ἅγιον Ἐλεσθαῖν, ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ, καὶ μήκέτι μὲ καταδιώξῃ».

Ὁ ὄφιν φοβηθεὶς ἀπὸ τὸν λόγον αὐτὸν ὅπου τὸν ὠρκισεν ὁ ἀδελφός, ἐστάθη καὶ τοῦ ὠμίλησε:

«Διὰ ποῖον λόγον νὰ σὲ ἀφήσω, ἀφοῦ ὁ Θεὸς μὲ προσέταξε νὰ σὲ καταράγω διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν, καὶ τὴν πορνείαν σου; Ἀφοῦ, ἀντὶ νὰ δούλευγῃς τὸν Θεόν, ὅπως ἔταξες, πηγαίνῃς καὶ πορνεύῃς καὶ μολύνῃς τὸ σῶμα σου καὶ τὴν ψυχὴν σου, καὶ ἀναξίως εὐρίσκεισαι μεταξὺ ὁσίων ἀδελφῶν ἐντὸς τῆς ἱερᾶς Μονῆς, δι' αὐτὸ καὶ παροργίζεις τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ»;

Ὁ δὲ μοναχός, ἰστάμενος καὶ ἀκούων, καὶ θαυμάζων πολὺ, διότι ὁ ὄφιν οὕτως ὡς ἄνθρωπος τοῦ ἐλάλει, καὶ τρέμων ἀπὸ τὸν φόβον του, ὠρκίζε πάλιν τὸν ὄφιν κατὰ τὸν πρῶτον λόγον νὰ τὸν ἀφήσῃ.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ὄφιν λέγει πρὸς αὐτόν:

«Ὡμοσόν μοι ὅτι δὲν θὰ πράττῃς πλέον τὴν πορνείαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔγινεν ἡ πρώτη πτώσις εἰς τὸν κόσμον διὰ κατακλυσμοῦ, καὶ νὰ σὲ ἀφήσω».

Ὁ δὲ μοναχὸς ὤμοσεν εἰπὼν:

«Μὰ τὸν ἐν οὐρανῶς αἰεὶ κατοικοῦντα, καὶ μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου Γέροντος Ἐλεσθαῖν Βασιλέως, δὲν θὰ παροργίσω πλέον τὸν Κύριον, τὸν ὅποιον ἕως τώρα παρώργισα κακῶς πορνεύων, καὶ ἀσελγαίνων».

Καὶ ὅταν εἶπεν αὐτοὺς τοὺς ὄρκους εἰς τὸν ὄφιν, ἔπεσε πῦρ ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀδελφοῦ, καὶ κατέκαυσε τὸν ὄφιν! Διότι δὲν ἦτον ὁ ὄφιν ὅπου ἐλάλει, ἀλλὰ Ἄγγελος Κυρίου ἦτον διὰ τοῦ ὄψεως, διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ μοναχοῦ, καὶ τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ὁ ὄφιν λαλεῖ. Καθὼς καὶ ἡ ὄνος τοῦ Βαλαάμ.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς φόβου καὶ τρόμου πλησθεὶς, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Μοναστήριον του, καὶ πλέον εἰς τὸ ἐξῆς δὲν ἐτόλμησε νὰ πορνεύσῃ. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἁγίου Βασιλέως Ἐλεσθαῖν καὶ τῆς ἀναγνωρίσεώς του τότε ὑπὸ πάντων ὡς ἀσκητοῦ τοῦ ἁγίου Γέροντος.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ὁ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς Ἐλεσθαῖν, προσκαλεσάμενος ὄλους τοὺς Ἱερεῖς τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, ἐδιέλαξεν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς εὐσεβεστέρους καὶ λογιωτέρους, καὶ τοὺς ἐχειροτόνησεν Ἐπισκόπους εἰς πάσας τὰς πόλεις, προστάξας ἑαυτῷ μὲ τὸν Βασιλέα Ἀβραάμ ὄλους τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Βασιλείας του Ἰσραηλῆτας (Ἐβραίου) καὶ ἐθνικοὺς, ἢ νὰ ἀφήσουν τὴν πλάνην τῆς ἀσεθείας των καὶ νὰ βαπτίζωνται ἢ νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς ἕτερον βασίλειον εἰ δ' ἄλλως θὰ ἀποκεφαλίζωνται. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ πρόσταγμα, ὡς ἐξῆλθεν, συνέτρεχον ὄλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι, σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις αὐτῶν. Καὶ ἐλάμβανον τὸ ἅγιον Βάπτισμα, καὶ ἐγένοντο Χριστιανοί. Ἐβάπτισον δὲ καθημερινῶς οἱ Ἐπίσκοποι ὄλους τοὺς προσερχομένους αὐτοῖς κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν καὶ ἐφωτίζετο ὁ λαός, καὶ ζημίᾳ ἀναριθμητος ἐγένετο εἰς τὸν διάβολον, διότι ἀπόλλυτο ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ λατρεία του.

Τούτων, λοιπὸν, βαπτιζομένων καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐρχομένων, ἐσηκώθησαν οἱ Ἐβραῖοι, οἵτινες εὐρίσκοντο εἰς ἀπάσας τὰς πόλεις ἐκείνας καὶ συνήχθησαν ἅπαντες ἑαυτοῦ λέγοντες:

«Τί ποιήσωμεν; Διότι, ἐὰν μὴ βαπτισθῶμεν, καθὼς ἐξεδόθη πρόσταγμα ἀπὸ τὸν Βασιλέα, θὰ μᾶς φονεύσωσιν ἅπαντας. Νὰ φύγωμεν ἄνευ τῶν περιουσιῶν μας ποῦ; Ἦσαν εἰς ἀπορίαν μεγάλην. Καὶ οἱ μὲν ἔλεγον: «Νὰ ὑπακούσωμεν εἰς τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα, ἵνα μὴ ἀποθάνωμεν βιαίως καὶ μετέπειτα πάλιν κρατοῦμεν κρυφίως τὴν θρησκείαν μας» Ἄλλοι δὲ πάλιν ἔλεγον: «Ἀλλά, ἐὰν τὸ κάμωμεν

αὐτὸ, δὲν βλέπει ὁ Θεὸς ὅτι πατοῦμεν τὸν Νόμον Του; Καὶ Αὐτὸς ὁ Θεός, ὁ Ἰα(χ)βὲ ἢ Ἰεχωῦά εἶναι ἐκδικήσεως Θεός, καὶ μᾶς ἀνταποδίδει καὶ ἀπολλύμεθα ὄλοι ριζήδον».

Ἄλλοι Ἰσραηλίται ἔλεγον: «Ὁ Θεὸς πλέον, ὡς φαίνεται, δὲν ἔχει χρεῖαν ἀπὸ ἡμᾶς καὶ διὰ τοῦτο παρεχώρησε καὶ παρέδωκε τὸν εὐσεβῆ Βασιλέα μας Δουναῖν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἐλεσθαῖν καὶ τὸν ἐθανάτωσε, δι' αὐτὸ, ἐὰν θέλετε, νὰ πάρωμε τὰ κινητὰ πράγματά μας καὶ νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον, διὰ νὰ μὴ χάσωμεν ἑαυτοῦ μὲ τὴν ζωὴν μας καὶ τὰς ψυχὰς μας! Καὶ ἕτεροι εἶπον: «Ἀλλὰ ἐὰν καὶ θελήσωμεν νὰ φύγωμεν, καθὼς λέγετε καὶ τὸ μάθωμεν οἱ Χριστιανοί, θὰ μᾶς ἀφίσωσι νὰ φύγωμεν, τὸ λέγουσιν εἰλικρινῶς; Καὶ ἐὰν θὰ φύγωμεν, πῶς θὰ ταξιδεύωμεν ἐπὶ μῆνας ἐρήμους καὶ ὄρη, μετὰ γυναικῶν καὶ παιδίων, διὰ νὰ ἀντιμετωπιζόμεν θυέλλας, θηρία καὶ πεινᾶν»;

Εἰς δὲ ἀπὸ αὐτοῦς, Ἐρβᾶν καλούμενος, Νομοδιδάσκαλος, λόγιος καὶ κατὰ πολὺ πανοῦργος, ὅστις ἤξευρεν εἰς ἄκρον τὴν Παλαιὰν Γραφήν, πεπαιδευμένος εἰς τὴν ἔξω σοφίαν, ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς:

«Ἐσεῖς ἅπαντες ματαιῶς ὠμίλησατε, χωρὶς νὰ φέρητε εἰς τὸ μέσον οὔτε μίαν ὀφείλωμεν λύσιν. Ἐάν, λοιπὸν, μὲ ὑπακούητε, τότε ἔλθετε νὰ εἰπωμεν τοῦ Βασιλέως Ἀβραάμ καὶ τοῦ Γρηγεντίου Ἀρχιεπισκόπου νὰ μᾶς δώσωσιν ὄσους θέλουσι νὰ συνδιαλεθῶμεν περὶ πίστεως. Καί, εἰ μὲν μᾶς πείσωσι μὲ εὐλόγους ἀποδείξεις, γινόμεθα μὲ τὴν δοκιμὴν Χριστιανοί. Εἰ δὲ καὶ δὲν μᾶς καταπείσωσι καὶ νικηθῶσι, τέλος πάντων θέλουσι γνωρίσει, ὅτι τυραννικῶς μᾶς διαίχουσι νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν θρησκείαν μας. Καὶ ἴσως νὰ γίνῃ κάτι δι' ἡμᾶς. Τοιοῦτοτρόπως ἄς τοὺς δοκιμάσωμεν, καὶ θέλωμεν γνωρίσει καὶ ἡμεῖς ἐὰν ὀρθὰ πιστεύωμεν, διότι, ποῦ τὸ ἤξεύρομεν; Μήπως καὶ ἦλθεν ὁ Μεσσίας καὶ ἡμεῖς δὲν τὸν ἐγνωρίσαμεν; Εἰ δὲ πάλιν καὶ εἶναι ψευδῆς ὁ Χριστός, εἰς τὸν ὅποιον αὐτοὶ πιστεύουσι, θὰ γνωρίζωμεν τουλάχιστον ὅτι ἀποθνήσκωμεν διὰ τὸν Θεὸν καὶ μὲ προθυμίαν θὰ λαμβάνωμεν τὸν θάνατον».

Αὐτὰ ὡς εἶπεν ὁ Ἐρβᾶν, ἐταράχθησαν ἅπαντες καὶ εἶπον αὐτῷ: «Καθὼς βλέπομεν καὶ ἐσὺ τοὺς Χριστιανοὺς ὑπερασπίζεσαι καὶ δὲν ἠξέυρεις ὅτι ἡ πίστις μας εἶναι ἀληθινή; Καὶ πῶς νὰ τὴν ἀφήσωμεν»;

Ὁ Ἐρβᾶν εἶπε: «Δὲν σᾶς ἐλάλησα, ἀδελφοί, κανένα κακόν. Ἐπειδὴ, ὡς βλέπετε, ἢ οὕτως ἢ ἀλλέως, μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ βαπτισθῶμεν. Ἐὰν λοιπὸν καὶ δὲν μὲ ἀκούσετε, ἐγὼ ἀθῶος εἶμαι ἀπὸ ἐσᾶς. Ἐκαμα τὸ καθήκον μου. Ἐπειδὴ καὶ ἀνίσως δοκιμάσετε τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ χωρὶς πειρασμῶν πιστεύετε εἰς αὐτὴν, καθὼς αὐτοὶ σᾶς προστάξουσι βεβαιούμενοι τὴν ἀλήθειαν. Εἰ δὲ καὶ δὲν πιστεύετε, γνωρίζετε ὅτι μᾶς θανατώνουσι ἅπαντας. Δυστυχῶς, δὲν δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν τὸν οἶκτον τῶν Χριστιανῶν, διότι, ὅταν κυριαρχήσωμεν ἡμεῖς, μετὰ τοῦ ἰδικοῦ μας Βασιλέως, ἐφάνημεν σκληροὶ καὶ ἀνοικτίστοι, ὥστε οὔτε μέσα φορηγὰ, ἅτινα θὰ σύρωσι ζῶα θὰ μᾶς δώσωσι διὰ ταξίδια δι' ἐρήμων, ποταμῶν καὶ ὄρεων, οὔτε πλοῖα. Συνεπῶς ἀποφασίσατε αὐτὸ, τὸ ὅποιον σᾶς προτείνω. Νομίζω, ὅτι εἶναι τὸ καλύτερον, εἰ δ' ἄλλως ἀποθνήσκωμεν».

Ἐπίσθησαν, λοιπὸν, νὰ ὑπακούσωσι τοῦ Ἐρβᾶν καὶ γράψαντες αὐτὰς τὰς λέξεις εἰς πιττάκιον, τὸ ἔδωσαν εἰς τὸν Βασιλέα. Ὁ δὲ Βασιλεὺς, ἀνοίξας τὸ πιττάκιον καὶ ἀναγνώσας, ἐθιμώθη κατ' αὐτῶν καὶ ἠθέλησε νὰ τοὺς θανατώσῃ. Πλὴν, ὑπομεινῶν ὀλίγον, προσεκάλεσε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ πιττάκιον, νὰ τὸ ἀναγνώσῃ.

Ἀναγνώσας αὐτὸ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Γρηγόριος, ἐστοχάσθη, ὅτι καλῶς εἶχον τὰ γραφόμενα, δι' αὐτὸ εἶπε τοῦ Βασιλέως: «Καλῶς λέγουσιν οἱ Ἐβραῖοι, διότι τὸ νὰ πιστεύσωσιν ἐκ προαιρέσεως αὐτῶν, εἶναι καλύτερον ἀπὸ ἐκείνην τῆς βίας, ἀφῆσον αὐτοὺς, καὶ ἄς διαλεθῶσι κατὰ τὸ παρόν, καθὼς καὶ ἐγὼ τὸ δρέγομαι καὶ αὐτοὶ

τὸ ἐπιθυμοῦσι. Καὶ ὁπότεν τοὺς καταπέισωμεν καὶ δὲν δέχονται τὸ βάπτισμα τότε ποιεῖς εἰς αὐτοὺς καθὼς ὀρίζει ἡ Βασιλεία Σου».

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, ἔδωκεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τεσσαράκοντα ἡμέρας, διὰ νὰ στοχασθῶσιν εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας ποίους ἔχουσι νὰ θέσωσιν εἰς τὴν διάλεξιν καὶ νὰ τοὺς στείλωσιν εἰς τὸν Βασιλέα ὡς ἀντιπροσώπου των λογίους.

Πάραυτα δὲ οἱ Ἑβραῖοι ἐπορεύθησαν εἰς ὅλας τὰς πατρίδας αὐτῶν καὶ ἐκλεξάμενοι τοὺς ἀξιῶσιν πρὸς τὴν διαλέξιν, ἠτοιμάσθησαν νὰ παρασταθῶσι. Τέλος, ἐλθούσης τῆς ἡμέρας συνάξεως, ἐφιλονίκει καθ' ἡμέραν ὁ Ἐρῳᾶν μὲ τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ θεόπνευτος ἅγιος Γρηγγέντιος διέλυεν ὡς ἰσὶν ἀράχνης δία, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἑβραίων τὰ προβλήματα, τὰ ἐρωτήσεις, τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τὰ σοφίσματα.

Ἄφου γοῦν, ἔκαμαν πολλὰς ἡμέρας συνδιαλέξεις (αἱ ὁποῖαι φαίνονται ὅλα εἰς τετυπωμένην φυλλάδα αἱ διαλέξεις αὐτῶν, καὶ ὄρα ἐκεῖ) καὶ εἶπε εἰς Ἑβραῖος εἰς βοήθειαν τοῦ ἀρχηγοῦ του διαφόρους ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις ἀπὸ τὰς Ἱερὰς Γραφὰς καὶ Βίβλους τῶν Προφητῶν, βλέπων ὁ Ἑβραῖος πῶς τὸν ἐνίκη ὁ Γρηγγέντιος, (ἐπειδὴ ἦτον σοφώτατος καὶ θεοδιδάκτος καὶ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν) εἶπε πονηρότατα ταῦτα πρὸς τὸν Ἅγιον:

«Διατί νὰ ἐξοδιάζωμεν εἰς τόσας διαλέξεις τὸν καιρὸν μας ἀνωφελῶς; Ἄς παύσωμεν τὴν φιλονικίαν καὶ ἂς ἐλθωμεν εἰς τὰ ἔργα. Δεῖξόν μας αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ζωντανόν, νὰ τὸν ἰδῶ αἰσθητῶς καὶ νὰ συντύχω μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλησίον καὶ τότε νὰ γίνω χριστιανὸς ἀψευδέστατα!»

Ἀκούσαντες δὲ οἱ κάκιστοι Ἑβραῖοι τοῦτον τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν καὶ ἐφώνησαν ὅλον τὸ πλῆθος πρὸς τὸν Ἐρῳᾶν λέγοντες: «Διδάσκαλε παρακαλοῦμέν σε, μὴ πλανηθῆς νὰ γίνῃς χριστιανός, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. Στέκε ἀσάλευτος καὶ στερεός εἰς τὴν πίστιν μας. Ἐπειδὴ ἤξεύρεις βεβαίως, ὅτι ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι, εἰ μὴ ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων μας».

Τοὺς εἶπεν ὁ Ἐρῳᾶν: «Τί φλυαρεῖτε ἀσύνετοι; Ἐὰν μὲ πληροφορήσῃ ὅτι Αὐτὸς εἶναι κατ' ἀλήθειαν, διὰ τὸν ὅποιον οἱ Προφῆται ἐλάλησαν καὶ δὲν πιστεύσω εἰς αὐτὸν ἀδιστακτῶς, θέλω εἶμαι μωρὸς καὶ ἀσύνετος καὶ τοῦ Θεοῦ τῶν Πατέρων ἡμῶν ἀλλότριος!» Ὅμως ἦλθεν ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας; Αὐτὸ ἂς πεισθῶ».

Βλέπων οὖν ὁ ἅγιος, ὅτι ὁ Ἐρῳᾶν ἐλάλει ταῦτα κατὰ ἀλήθειαν καὶ ὄχι μὲ χλεύην τινά, ἢ ὑπόκρισιν, ἀπεκρίνατο εἰς αὐτὸν μετὰ γλυκύτητος: «Μὲ ποῖον τρόπον θέλεις νὰ λάβῃς αὐτὴν τὴν πληροφορίαν ὅπου ἐξήτησες»;

Ἐπὶ ἀτόλυτον σιγὴν πάντων τῶν ἀκροατῶν, ἀπήντησεν ὁ ἀρχηγὸς Ἐρῳᾶν, ὁ Ἑβραῖος: «Παρακάλεσε τὸν Δεσπότην σου Χριστὸν (ἐὰν εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καθὼς εἶπες), νὰ κατεβῇ πρὸς με νὰ τὸν ἰδῶ καὶ νὰ τοῦ συντύχω καὶ τότε ζῆ Κύριος, τὸν ὅποιον σὺ ὀνομάζεις Πατέρα τοῦ Χριστοῦ σου, παρευθὺς τότε νὰ πιστεύσω εἰς αὐτόν, νὰ λάβω τὸ βάπτισμα τοῦ χριστιανοῦ. Διότι θὰ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἦλθεν ὁ ἀπὸ αἰῶνων ἀναμενόμενος Μεσσίας Ἰησοῦς Χριστός»!

Τότε καὶ τὸ πλῆθος τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, ἐφώνησαν λέγοντες: «Ναὶ Δέσποτα Ἀρχιεπίσκοπε, κάμε τοῦ διδασκάλου μας τὸν λόγον, δεῖξον τὸν Χριστὸν σου, καὶ τότε μετὰ φόβου καὶ τρόμου, νὰ πιστεύσωμεν εἰς αὐτόν, μὴ ἔχοντες τινὰ ἀπολογίαν ἢ πρόφασιν πλέον διὰ νὰ σοῦ ἀντιτάξωμεν, θὰ γίνωμεν χριστιανοί!»

Ταῦτα μὲν ἔλεγον συμφώνως, ἀλλὰ ἀποκρύφως ἔλεγον ἀλλήλους των, ὅτι ἐὰν καὶ τὸν δεῖξῃ νὰ μὴ γίνον χριστιανοί, μὴ σκεπτόμενοι ὅτι αἰωνίως θὰ κολάζωνται οἱ τρισάθλιοι. Ἄτεροι δὲ πάλιν ἔλεγον: «Εἶναι τόσοι χρόνοι σήμερον, ὅπου τὸν ἐσταύρωσαν οἱ πατέρες μας καὶ ἐτάφη εἰς τὸν λάκκον, δύναται τώρα αὐτὸς νὰ τὸν ἀναστήσῃ, ὅπου οὔτε κἀν ἓνα ὁσοῦν του δὲν φαίνεται»!

Τότε ὁ Ἅγιος, γινώσκων ὅτι ἐὰν δὲν παρακαλέσῃ θερμῶς διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ θαῦμα δὲν θὰ πιστεύσουν οἱ σκληροτράχηλοι Ἰουδαῖοι, εἶπεν αὐτοῖς:

«Ἐξεύρετε τὸν πολὺν μέγαν πόθον, τὸν ὅποιον ἔχω νὰ σᾶς ὀδηγήσω εἰς τὴν

ἀλήθειαν διὰ νὰ μὴ κολασθῆτε ταλαίπωροι, θέλω νὰ δεηθῶ τοῦ Δεσπότη μου Χριστοῦ, νὰ κατέλθῃ πάλιν εἰς τὴν γῆν καὶ σήμερον οὐσιασδῶς, ὡς ἐλέμων καὶ πολυεὺσπλαγχος, πρὸς σωτηρίαν σας αἰώνιον. Τότε, ὅταν φανῇ πρὸς ἡμᾶς, καθὼς εἰς τὸν οὐρανὸν καθέζεται δοξαζόμενος, ὅσοι δὲν θὰ πιστεύσητε, δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σᾶς σώσω οὔτε ἀπὸ τὸν ἐπίγειον βασιλέα, οὔτε ἀπὸ τὸν ἐπουράνιον. Διότι θὰ σᾶς φονεύσωσιν οἱ στρατιῶται ὄλους μὲ τὰ ξίφη των καὶ ἡ ψυχὴ σας θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν γέενναν τοῦ κολαστηρίου αἰωνίου πυρός»!

Ἄπαντες γοῦν, ἔστερξαν, νομίζοντες ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτον ἀδύνατον... ἀφύσικον, ἀφου ὁ Ἰησοῦς ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη ἀπὸ τοὺς πάπυτος των. Ὁ ἀγιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ὄμως, ὅστις εἶδεν, ἤκουσε καὶ ἀνέγνωσε πάμπολλα θαύματα καὶ ἐνεθυμειτό ὅτι τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον γράφει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶπεν, ὅτι ἡ πίστις μεταθετεῖ ὄρη, ἐγερθεὶς ἀπὸ τὸν θρόνον του, ἐξῆλθε μόνος ἀπὸ τὸ συνέδριον, παρακαλέσας τὸν Βασιλέα νὰ τὸν ἀναμείνῃ κ' αὐτὸς, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ, διὰ νὰ μὴ λυθῇ ἀτελεσφόρητος ἢ συναθροιστὴς των.

Μετὰ βημάτων ὀλίγων τι γοργῶν, κατηυθύνθη πλήρης πίστεως καὶ ἀποφασιστικότητος καὶ ἐστάθη εἰς ἓνα μέρος ἀντιπέραν τοῦ λαοῦ ὁ μακάριος καὶ ποιήσας τρεῖς μετανοίας πρὸς τὴν Ἀνατολὴν ἕως τὴν γῆν, κλίνας προσέτι τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ γόνατα. Ἄπαντες τὸν ἐβλεπον μετὰ προσοχῆς, ἐκ τοῦ μακρόθεν, ὅτι προσηύχето μετὰ θερμῆς καὶ πίστεως:

«Δέσποτα, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Τίος καὶ Λόγος τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀοράτου Πατρός, ὁ πρὸ αἰῶνων ἀπαθῶς καὶ ἀρρεύτως ἐξ αὐτοῦ γεννηθείς, οὐ ποιηθείς ὁ δι' αὐτοῦ κατ' ἀρχὰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θεμελιώσας αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν μὲ τὸ Πνεῦμά Σου τὸ Ἅγιον ἔπειτα κλίνας ἐκ τῶν οὐρανῶν κατέβης εἰς τὴν Ἁγίαν Παρθένον Μαρίαν καὶ Σὺ γενόμενος ἄνθρωπος ὁ φιλόανθρωπος, συνανестράφης μετὰ τῶν παρανόμων Ἰουδαίων, ἐργαζόμενος σημεῖα καὶ τέρατα. Ἐπὶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ πανταχοῦ παρών καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ἐλέησον τὸ ἐσκοτισμένον τοῦτο πλῆθος τῶν Ἑβραίων καὶ ἐπισκίασον αὐτὸ τῇ δυνάμει Σου. Ἄνοιξον, Κύριε, τοὺς ἐσκοτισμένους ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἐτύφλωσεν ὁ διάβολος καὶ ἐφανίσου εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρῶν Σου, διὰ νὰ Σὲ ἴδωσιν ὀφθαλμοφανῶς τὴν σήμερον, νὰ πιστεύσωσιν εἰς Ἐσέ, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀποστείλαντά Σε Πατέρα καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον».

Ταῦτα προσευξαμένου τοῦ Ἁγίου, βλέποντές τον ὄλοι, ἐξαίφνης ἔγινε σεισμὸς καὶ βροντὴ πρὸς τὴν Ἀνατολὴν, μὲ κτύπον μέγαν, ὥστε ἔπεσον κατὰ γῆς ὄλοι οἱ παρευθεντές ἀπὸ τὸν φόβον των. Μετὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ σειμοῦ καὶ τῆς βροντῆς, ἀναβαρρῶσαντες ἠγέρθησαν, ὀρᾶντες πρὸς τὴν Ἀνατολὴν. Ὡ! Εἶδον σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ νεφέλην φωτεινὴν ἀπλωμένην ὡσὰν πεδιάδα, ἦτις ἔφθανεν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἕως αὐτοῦς. Καί, ὦ Κύριε, Παντοδύναμη! Καὶ εἶδον... εἶδον διαυγέστατα, ἅπαντες, ὄχι μόνον οἱ Ἑβραῖοι! Εἶδον τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ κατέρχεται ἀπὸ τῶν οὐρανῶν πρὸς αὐτοὺς, ἐπάνω τῆς νεφέλης καθήμενον!

Ἦτο εἰς τὸ κάλλος ὀραϊώτατος, ἐκθαμβωτικὸς, μὴ ὑπάρχων ποτὲ τόσον εὐμορφος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἐπιλήσιασε καὶ ἐσταματήσας, καθήμενος εἰς τὸ ἄκρον τῆς νεφέλης, μεταξὺ τοῦ πλῆθους καὶ τοῦ ἁγίου, ἄνωθεν ὡσεὶ πῆχες διακοσίους! Καὶ τὸν ἐβλεπον ὄλοι ἐνδεδυμένον νεφέλην πορφυράν, ὀραϊωτάτην καὶ λαμπροτάτην, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήρχοντο ἀκτίνες θεότητος! Εἰς δὲν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἦτον διάδημα εἰς τὸ κάλλος ἀνεκδιήγητον, τὸ ὅποιον ἔλαμπεν ὡς ἀστραπὴ, αἱ δὲ ἐκτεμπόμενοι ἀκτίνες ἦσαν ὡς ἀκάνθινος στέφανος. Ἐκράτει εἰς μὲν τὴν δεξιάν του χεῖρα, βίβλον γεγραμμένην, τοῦ Εὐαγγελίου τὸ σωτήριον κήρυγμα, πρὸς σωτηρίαν τῶν πιστευόντων εἰς Αὐτὸν ἐν ἀφελότητι καρδίας. Εἰς δὲ τὴν ἀριστεράν, ἐκράτει τὴν ἐκδικήσιν τῆς ὀργῆς Αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀπειθεῖς καὶ ἀπιστοῦντας, ξίφος ἐστλβωμένον, ἀντὶ ράβδου οὐδη-

ρᾶς, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἄνομα ἔθνη καὶ συντριψῇ ἀνόμους καὶ ἁμαρτωλοὺς ὡς σκευὴ κεραμικᾶ!

Ἰδόντες οὖν οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ Βασιλεὺς Ἀβραάμ, καὶ οἱ λοιποὶ χριστιανοὶ τὸν Δεσπότην Χριστὸν εἰς τοιαύτην μορφήν θαυμάσιον, ἐφοβήθησαν ὁμοῦ καὶ ἐχάρησαν καὶ ἐν τρώμῳ ἠγαλλιάσαντο, μὴ δυνάμενοι νὰ συνέλθωσιν διότι ἐκείνο τὸ παράδοξον θέαμα, ἀλλὰ μόνον τὸν ἔβλεπον μὲ πολλὴν εὐφροσύνην καὶ γλυκύτητα, ὡς ἐξεστιακοὶ καὶ θαυμάζοντες. Ὅμοι οἱ Ἑβραῖοι μετὰ τοῦ Ἑρβᾶν, βλέποντες τὸ φοβερόν ἐκείνο μυστήριον, ἐφοβήθησαν περισσότερο καὶ τύπτοντες τὰ στήθη ἀπὸ τὸν φόβον των, ἐκοίταζαν εἰς ἓνα καὶ ἄλλο μέρος νὰ φύγωσιν!

Ὁ γοῦν Ἅγιος ἐβόησε μεγαλοφώνως πρὸς τὸν Ἑρβᾶν, λέγων: «Βλέπεις τὸ φοβερόν τοῦτο μυστήριον ὁποῦ ἐξήτησες; Πληροφορήσου, λοιπόν, ἀναμφιδόλως καὶ πιστεύσον, ὅτι εἰς εἶναι Ἅγιος μόνον, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς». Ὁ δὲ ἐσιώπα πάλιν μὲ τοὺς ἄλλους Ἑβραίους καὶ δὲν ἐπίστευσαν εὐθύς οἱ ἀχάριστοι, μόνον ἐστέκοντο ὄλοι σιωπῶντες, θαυμάζοντες καὶ τρέμοντες!

Τότε ἐξῆλθε φωνὴ ἐξαιρέτος παρὰ τοῦ Σωτῆρος, λέγουσα:

«Διὰ τὴν μεγάλην τοῦ Ἀρχιεπισκόπου παρακάλεισιν, ἐφάνη τῶρα πρὸς ἐσᾶς, τοὺς ἀπογόνους τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων πατέρων σας Ἰσραηλιτῶν»!!!

Ταύτην τὴν φωνὴν ἀκούσαντες ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν οἱ Ἰουδαῖοι πρηνεῖς, ἔντρομοι καὶ τυφλωθέντες, καθὼς ὁ ἀπόστολος Παῦλος πρότερον. Μετὰ δὲ ὀλίγην ὥραν ἐσηκώθησαν. Καὶ ἦσαν μὲν οἱ ὀφθαλμοὶ των ἀνεωγμένοι, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπον διόλου. Ὅμοι οἱ πιστοὶ, οἱ εὐσεβεῖς οὐχ' οὕτως· ἀλλὰ μάλιστα ἐφωτισθησαν περισσοτέρων!

Ὁ δὲ Βασιλεὺς Ἀβραάμ καὶ τῶν χριστιανῶν ὄλον τὸ πλήθος μετὰ τοῦ Ἀγίου, ηὐχαρίστουν δλοθέρως καὶ μεγαλοφώνως τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ συγκατάβασιν, κείμενοι πρηνεῖς ἕως τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ βοῶντες μετὰ δακρύων καὶ ἀγαλλιάσεως ὄλοι τό: «Κύριε ἐλέησον».

Μετὰ ταῦτα ἐγεροθέντες, προσεκύνησαν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὃ τε Βασιλεὺς καὶ καὶ ὄλοι οἱ ἄρχοντες μετὰ τοῦ Λαοῦ. Τὸν ἐτίμων πολὺ, καθὼς τοῦ ἤρμοξε, γεραίροντες ὁμοῦ καὶ θαυμάζοντες τὸν ἅγιον ἄνθρωπον, ὅστις προσεκάλεσε τοιοῦτον μέγιστον θαῦμα.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἠρώτων ὃ εἰς τὸν ἄλλον τους ἐὰν ἔβλεπον καὶ ἔλεγον: «Οὐδαμῶς», ὅθεν εἶπον πρὸς τὸν Ἑρβᾶν, ὀλοῦντες: «Οὐαὶ ἡμῖν, τί θὰ γίνωμεν διδάσκαλε; Πῶς νὰ πορευθῶμεν δλοτύφλοι»; Ὁ δὲ Ἑρβᾶν ἠρώτα τους ἄλλους λέγων: «Ἀράγε μόνον ἡμεῖς ἐτυφλώθημεν, βλέποντες τὸν Θεόν, ἢ τὸ ἔπαθον καὶ οἱ χριστιανοὶ ὅσοι τὸν εἶδον»;

Τινὲς εὐσεβεῖς, οἵτινες ἤκουσαν τοὺς Ἑβραίους ταῦτα λέγοντας, τοὺς ἀπεκρίθησαν: «Μὴ γένοιτο ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ βλέποντες τὸν Κύριον, τὸν Χριστὸν, ἐφωτισθημεν μάλιστα ἀπὸ τὴν χάριν Αὐτοῦ τὴν ἀνεκδιήγητον καὶ βλέπομεν τῶρα κάλλιστα! Μόνον ἐσεῖς διὰ τὴν ἀπιστίαν σας ἐτυφλώθητε! Μετανοήσατε»!

Τότε ὁ Ἑρβᾶν, χειραγωγηθεὶς ἀπὸ ἓνα χριστιανόν, ὑπήγεν εἰς τὸν Ἀρχιερεὶ καὶ τοῦ εἶπε: «Πᾶς ἄνθρωπος δταν ἰδῇ τὸν Θεόν, λαμβάνει εὐεργεσίαν τινὰ ἀπὸ Αὐτόν. Καὶ ἡμεῖς, οἵτινες τὸν ἴδομεν σήμερον, δυστυχῶς ἐτυφλώθημεν! Τοιαύτην εὐεργεσίαν δίδει εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἰς Αὐτὸν προσέρχονται; Λοιπόν, Αὐτὸς ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει τοῦ Πατρὸς του τὴν ἀγαθότητα»;

Καὶ ὁ Ἅγιος τοῦ ἀπεκρίθη: «Θεὸς ἐκδικήσεως Κύριος, κατὰ τὰς βλασφημίας σας οἶς ἀνταπέδωκε». Τοῦ εἶπεν Ἑρβᾶν: «Καὶ ἐὰν ἀποδίδῃ κακὸν ἀντὶ κακοῦ οὐδεὶς ἔρχεται εἰς μετάνοιαν».

Καὶ ὁ Ἅγιος ἀπήντησεν: «Ὁ Ἰατρός δταν κόμῃ τὸ σαπισμένον μέλος δὲν ἔχει κατάκρισιν. Ἐπειδὴ, λοιπόν, εἶδατε τὸν Κύριον μὲ ἀνάξιον ὄμμα, ἐτυφλώθητε». Τοῦ

ἀνταπήνησεν ὁ Ἑρβᾶν: «Ἀπὸ ὅσα ἠκούσαμεν καὶ εἶδομεν εἰς ἐσέ, ἓνα μόνον λείπεται νὰ τελειώσης, ἤγουν: νὰ μᾶς φωτίσης τὰ ὄμματα καὶ τότε νὰ μᾶς κάμῃς ὄλους χριστιανούς. Εἰ δὲ, δὲν τὸ κάμῃς θὰ δώσης διὰ λόγου μας, λόγον εἰς τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως».

Τοῦ εἶπεν ὁ Ἅγιος: «Βαπτισθῆτε πρότερον καὶ τότε θὰ ἀναβλέψετε»!

Εἶπεν ὁ πείσμων καὶ ἄπιστος ἀκόμη Ἑρβᾶν: «Ἐὰν μᾶς βαπτίσῃς καὶ ὑστερον πιθανόν νὰ μὴ μᾶς φωτίσης, πῶς νὰ κάμωμεν»; Καὶ ὁ Ἅγιος: «Ἐἓνα μόνον ἂς βαπτισθῇ ἔξ ὑμῶν, ἐὰν δὲν φωτισθῇ μὲ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά του, μὴ βαπτισθῇ δεύτερος ἄλλος».

Ἦρσεν οὖν, αὐτὸς ὁ λόγος εἰς ἅπαντας τοὺς Ἑβραίους καὶ καθὼς ἐβαπτίσθη εἰς δοκιμαστικῶς, εὐθύς ἤνοιξαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βαπτισθέντος Ἰουδαίου καὶ ἐφώνηξε λέγων:

«Ἀδελφοί, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός, εἰς τὸν ὁποῖον πιστεύω καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος καὶ ζητῶ τὸ ἔλεός Του»!

Ταῦτα καὶ οἱ ἄλλοι Ἑβραῖοι ἀκούσαντες, προσήλθον ὄλοι μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ πίστιν καὶ ἐβαπτίσθησαν καὶ λαμβάνοντες τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, κατετάχθησαν μὲ τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς καὶ ἔγινεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις!

Ὁ δὲ ἀρχιδάιμων καὶ οἱ αὐτοῦ ἀκόλουθοι, ἐπῆραν μεγάλην ζημίαν καὶ θλίψιν ἀπαραιμύθητον. Βαπτισθεῖς οὖν καὶ ὁ Ἑρβᾶν καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἅπαντες, ἐφωτίσθησαν αὐτῶν τὰ ὄμματα καὶ ἐδόξαζον μεγαλοφώνως τὸν Κύριον καὶ ἔκαμαν ἰσανὴν μετάνοιαν διὰ τὰ πρότερα ἀνομήματά των.

Ἐξὼχος δὲ ὁ Ἑρβᾶν ὁ σοφώτατος, ἔκλαιε πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, μὲ πολλὴν κατάνυξιν καὶ δέρων εἰλικρινῶς τὸ στήθος του ἔλεγεν:

«Ὅμοι τῶ ἀφρονι! Εἰς τοὺς οὐρανοὺς εἶναι ὁ Δεσπότης μας Χριστὸς, τὸν ὁποῖον οἱ ἀχάριστοι πατέρες μας ἐσταύρωσαν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀναίσθητοι ἐνομίζαμεν, ὅτι εἰς τὸν Ἄδην εὐρίσκεται! Ὡ Δέσποτα πολυέλεε, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Τίε τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, συγχώρησόν μοι διὰ τὸ πολὺ ἔλεός Σου, ὅσα ἐν ἀγνοίᾳ μου ἔπραξα, ἡμαρτον! Αὐτὰ καὶ ἔτερα κλαίων, ἔλεγε καθ' ἐκάστην. Καὶ ἐσέβeto πολὺ τὸν μακάριον Γρηγέντιον, τὸν ἀνεγνώριζεν ὡς Ἄγγελον Θεοῦ. Ἐνεκεν τούτου ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἀγάπης πρὸς τὸν ἅγιον δὲν ἠδύνατο διόλου νὰ τὸν ἀποχωρισθῇ.

Ὅθεν καὶ ὁ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς Ἀβραάμ ἠγάπησε πολὺ τὸν Ἑρβᾶν, ὡς εὐπροπέστατον καὶ λογιώτατον καὶ ὡς υἱόν του πνευματικόν, διότι αὐτὸς τὸν ἀνεδέχθη ἀπὸ τὴν ἁγίαν κοιλυβήθησαν διὰ νὰ γίνῃ χριστιανός, ἐπὶ τὸ ὄνομα Λέων. Συνάμα τὸν ἀνώμασε συγκλητικόν καὶ τὸν διώρισε μέλος τῆς συγκλήτου καὶ τὸν ἐτίμα ὡς φίλον του καὶ διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Πατριζίου, τὸ ὁποῖον τὸν ἐδώρησε.

Οὐ μόνον εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ἐβαπτίσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ καὶ εἰς ὄλας τὰς πόλεις ἢ χωρία τῆς Ἐπικρατείας του, ὥστε ἀνήλθεν ὁ ἀριθμὸς τῶν νεοφωτιστῶν Ἑβραίων εἰς χιλιάδας πεντακοσίας πέντε, τοὺς ὁποίους προσέταξεν ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἅγιος, νὰ ἀνακατεθῶσι μετὰ τῶν ἄλλων χριστιανῶν, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχη εἰς τὸ ἐξῆς διακρίσις.

Πρὸς τοῦτο ἔγραψαν νόμον, δταν ὑπανδρεῖνται τις ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς νεοφωτιστοὺς, νὰ μὴ λαμβάνῃ γυναῖκα ἀπὸ τὴν πατριάν του, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους χριστιανούς, τοὺς ἐξ ἔθνῶν. Ὅμοίως καὶ ὅστις ὑπανδρεῖσῃ τὴν θυγατέρα του, νὰ μὴ τοιμήσῃ νὰ τὴν δώσῃ εἰς τοὺς ὀμοφύλους του Ἑβραίους, ἀλλὰ ἀπὸ ξένους χριστιανούς νὰ λαμβάνῃ γαμβρόν. Ὅστις θὰ παρέβαινε τὸν Νόμον νὰ ἀπωκεφαλίζηται.

Καὶ οὕτω, λοιπόν, εἰς ὀλίγους χρόνους, μετὰ τὴν τοιαύτην πάνσοφον διαταγὴν τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἀγίου Γρηγεντίου, ἦ γενεὰ ὄλη τῶν Ἑβραίων, ἐμίχθη καὶ ἀνακατεῦθη μὲ τοὺς χριστιανούς τόσον, ὁποῦ ἐλησημονήθη

τελείως ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἐκχριστιανισμοῦ, διότι πάντες ἐγένοντο ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ Χριστῷ.

Οὕτως συναφαιτίσθη ὅλη ἡ βασιλεία τῶν Ὀμηριτῶν καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας Σαβαϊτῶν τὸ ἔθνος καὶ τὰ μαρουσία ἔθνη (τέσσαρα ἔθνη ὁλόκληρα), κατὰ τὴν προφητείαν, ὡς πρότερον εἶπομεν. Ἐπῆρξε χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ πανταχοῦ εἰρήνη καὶ ὁμόνοια, διάγοντες ὁ τε Βασιλεὺς καὶ Ἀρχιεπίσκοπος ἐναρέτως καὶ ἀμέμπτως πολιτευόμενοι· καὶ καθ' ἑκάστην δοξολογούντες τὸν Κύριον μὲ ἀγρυπνίας καὶ προσευχὰς καὶ ἄλλα ἔργα θεάρεστα, ἐδίδον τὸ χριστιανικὸν παράδειγμα εἰς ἅπαντας νὰ ζῶσι χριστιανικῶς καὶ ὁ Κύριος εὐλογοῦσεν αὐτοὺς καὶ τὴν χώραν των.

Ἐξαιρέτως, ὁμως, ἐπεμελοῦντο τὴν ἐλεημοσύνην, ὑπὲρ πάσας τὰς ἀρετάς, ὡς θεομίμητον, βοηθοῦντες τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν καὶ ἄλλων πενήτων τὰς ἀνάγκας, ἀφθονοπαρόχως. Ἴνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου διδάσκεται μόνον καὶ δὲν ἐκτελεῖται καὶ ἔργοις. Τοῦτο ἐστὶν ἔμπρακτος χριστιανισμὸς καὶ εἶναι λίαν ἀρεστὸν εἰς τὸν Κύριον καὶ Θεὸν μας.

Ἐξήταξε δὲ ὁ Βασιλεὺς ὅλας τὰς ψήφους καὶ ἀποφάσεις, τὰς ὁποίας ἔλαβε καὶ ἔγραψε πρότερον καὶ ἔξ αὐτῶν, τὰς μὲν δικαίας ὑπέγραψε, τὰς δὲ ἀδίκους, ἀκύρους ἀπεφάσκει. Καθυπέβαλε δὲ καὶ τοὺς μεγιστάνας καὶ ἄρχοντας καὶ τοῦ ἔγραψαν ἀσφαλείας ἰδιόχειρα ἔγγραφα νὰ μὴ ἀδικήσουν τινὰ πώποτε, οὔτε νὰ λαμβάνωσι δῶρα, ἢ νὰ κάμνωσιν ἀδικον κρίσιν, νὰ καταδικάσουν ἀνεύθυνον, ἢ νὰ δικαιώσουν ὑπεύθυνον κακῆς πράξεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω αὐτῶν, ἐξέδωσε νόμους ὁ Βασιλεὺς διαφόρους καὶ δόγματα. Καὶ ὅσοι ἤθελον παρέβη τῆς δικαιοσύνης τὰ προσταγμάτα του, νὰ θανατώνωνται ἀνηλεῶς· καὶ οὐδὲνα συνεχῶρει ὁτιοανδήποτε θέσιν κατεῖχεν εἰς τὸ δημόσιον βίον καὶ ἐν γένει εἰς τὸ κράτος του, εἴτε ἱερωμένον εἴτε ἄρχοντα, εἴτε ἄλλον τινά. Διὰ νὰ φυλάξῃ τὸν Νόμον Κυρίου ἀπεφάσισε τοιοῦτοτρόπως.

Τοιαύτας συμβουλὰς εἶδεν ὁ Ἀρχιερεὺς Γρηγέντιος, εἰς τὸν δίκαιον καὶ εὐσεβέστατον Βασιλέα, διὰ νὰ ἐπιμελήται δικαίως καὶ φιλοστόργως τὸν λαόν, ὥστε ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι νὰ ζῶσιν ἠθικοχριστιανικῶς καὶ μετὰ εὐνομίας, ἵνα εὐτυχῇ ἡ χώρα.

Μεταξὺ ἄλλων συνεβούλευσε καὶ ταῦτα:

«Πρόσταξε, ὦ Βασιλεῦ, μετὰ ἐκλογῆς τιμωριότητος εἰς ἑκάστην πόλιν καὶ εἰς ταύτην τὴν Βασιλεύουσαν καὶ λοιπὰς ἐπαρχίας τῆς βασιλείας σου νὰ δοθῇ εἰς Ἀρχῶν ὑπεράνω ἐκ τῶν ἄλλων μεγιστάνων νὰ ἴσταται κυβερνῶν τὰς πόλεις καὶ διοικητικὰς περιφερείας καὶ ἀφοῦ ἐκλέξωσι τοὺς ἄρχοντας διοικητὰς των, τότε θὰ θεσπισωμεν ἔγγραφως εἰδικούς νόμους μονίμους, ὥστε νὰ γνωρίζωσιν ἅπασι διὰ παντὸς πῶς νὰ διοικῶσιν».

Εὐθέως, λοιπόν, ὁ Βασιλεὺς κατὰ πρῶτον ἠρίθμησεν εἰς τριάκοντα ἔξι τομεῖς τὴν Βασιλεύουσαν μεγάλην πόλιν τῶν Ὀμηριτῶν· καὶ εἰς κάθε ἓνα τομέα ἐγκατέστησε τριάκοντα ἔξι ἄρχοντας καὶ ὄρισεν ἕκαστος ἐκ τούτων νὰ ἔχη τὸ ἰδικόν του σέκρετον (τὴν ἰδικὴν του γραμματεῖαν, ἀρμοδιότητων) εἰς τὴν συνοικίαν εἰς τὴν ὁποίαν διωρίσθη εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς, τὴν ἀγοράν. Νὰ ποιῆσῃ ἕκαστος ἀπογραφὴν ἀτόμων, οἰκῶν καὶ ἐργαστηρίων τοῦ τομέως τῆς ἀρμοδιότητός του, ὥστε πᾶς σεκρίταριος (λέξις ἐκ τῆς λατινικῆς· διεθυντῆς γραφείου) νὰ γνωρίζῃ ἀλλοῖστα ἕως ποῖον μέρος ἐξουσιάζει ἀφ' ἐνός, καὶ νὰ ἀναφέρῃ τὴν κατάστασιν, τὰς ἀνάγκας ἢ τὰς ἀσυχολίας τῶν κατοίκων, ὥστε νὰ μὴ ἀναμιγνύνονται ὁ εἰς εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἑτέρου τῆς ἄλλης γειτονίας ἢ νὰ ἔχωσι σύγκρουσιν ἀρμοδιότητων καὶ ταυτοχρόνως νὰ ἐξυπηρετῆται ὁ λαός.

Καὶ ὅταν ἐγένεν αὐτὸ, διώρισε ταξείατας στρατιώτας ἀπὸ δέκα ἔξι, τοὺς ὁποίους

κατέστησεν εἰς ἕκαστον Ἀρχοντα τῶν συνοικιῶν, ἵνα τοὺς ἔχωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ὡς φρουράν. Ἀκολούθως μετὰ τοῦτο, ἐνετάλη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Γρηγέντιος νὰ κάμῃ ἔγγραφον διάταξιν Νόμων καὶ νὰ τοὺς δώσῃ, διὰ νὰ ἤξεύρωσι καλῶς ποίους πρέπει νὰ φυλάττωσι πρὸς πιστὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν τῶν νόμων.

Καθῆσας, λοιπόν, ὁ μακάριος Γρηγέντιος, ἤρχισε νὰ συντάττῃ τοὺς Νόμους.

Ὁ δὲ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς ἔκτισεν ἐργαστήρια, Γηροκομεία, Νοσοκομεία, Ὀρφανοτροφεία, Πτωχοτροφεία καὶ Ξενοδοχεῖα (διὰ πτωχοῦς), διὰ τάχους καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθὰ ἔργα, δι' αὐτῶν ψυχικῶς ἐθησαύρισε. Καὶ διώρισεν ἀπὸ τὰς προσόδους τῶν οἰκημάτων, εἰς τὰ ὁποία κατὰκον πρότερον οἱ Ἑβραῖοι, δηλαδὴ ἐκεῖνα τῶν ἐβραϊκῶν προαστίων, τὰ ὁποία συνέστησε τότε ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστάνες διὰ πάγας τῶν Ἑβραίων. Ἦδη τακτοποιηθέντες οἱ Ἑβραῖοι ὡς ἀδελφοὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν χριστιανῶν καὶ αὐτοί, αἱ πρόσδοσι τῶν προαστίων ἐπήγαιναν δι' ἔξοδα ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, τῶν συναχθέντων εἰς ἰδρύματα ἀναξιοπαθούντων. Σύναξεν ὅλους τοὺς Γέροντας, ἀδυνάτους, πένητας, χωλοὺς, τυφλοὺς καὶ πάντας ἐν γένει ἀναπήρους ἢ ἐνδεεῖς καὶ τοὺς ἀνέπαυσεν ἐκεῖ εἰς αὐτὰ πλουσιοπαρόχως ἐπιχορηγῶν. Διώρισε ρόγας (μισθοδοσίας) ἑτησίας δι' ἕκαστον προστατευόμενον καὶ νὰ τοὺς δίδωνται καὶ τὰ φορέματά των, ἐπίσης ἔλαιον, ὄϊνον, ὄπωρον, ὄσπρια ὡς καὶ πᾶν καλόν, ὥστε κατὰ τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον ἔφερε, δηλαδὴ τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, οὕτως ἦσαν καὶ αἱ ἀγαθοεργίαι του. Καὶ νέον Ἀβραάμ ἐκάλεον αὐτὸν τὸν αοίδιμον Βασιλέα, καὶ δευτέρον Ἰωβ διὰ τὴν φιλοξενίαν του καὶ ἄπειρον εὐποιαν, τὰς ὁποίας ἔκαμεν.

Ὡσαύτως, διὰ τὰς μνήμας καὶ ἑορτὰς τῶν Ἀγίων, καθιέρωσε νὰ γίνωνται δύο τραπέζαι κοιναί: Ἡ μία διὰ τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἡ ἄλλη διὰ τοὺς μεγιστάνους του. Καὶ ὅταν ἤρχετο ἡ ὥρα τοῦ γεύματος προσηύχετο καὶ ἐκάθητο καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Βασιλεὺς μετὰ τῶν πτωχῶν καὶ ἔτρωγε. Μετὰ τὸ φαγητόν, πάλιν προσηύχετο εὐχαριστῶν τὸν Κύριον καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐμοίραζε εἰς τοὺς ἀναξιοπαθούντας πλουσιοπαρόχους δωρεὰς εἰς ὄλους.

Καὶ πᾶς ἀνθρώπος, ὅστις νὰ ἐπήγαινε νὰ τοῦ ζητήσῃ καλὸν τι, παρευθὺς τοῦ τὸ ἐχορήγῃ μετὰ πάσης προθυμίας, ὥστε κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας του, οὐδεὶς παρέμεινε πτωχὸς καὶ ἀπροστάτευτος εἰς ὅλην τὴν ἐπικρατίαν τῆς βασιλείας του.

Οὔτε ἀδικία ποσῶς ἐγένετο καὶ ἔλλειψεν ὁ ἀδικῶν καὶ ὁ ἀδικούμενος. Δι' αὐτὰ, ἐφιμώσεν ὁ Θεὸς μὲ φόβον καὶ τρόμον πᾶν ἔθνος ἐν τοῖς εὐρισκομένοις περὶ κύκλῳ τῆς χώρας τῶν δικαίων καὶ εὐσεβῶν. Οὔτε τις πόλεμος εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Βασιλέως ἐγένεν ἀλλὰ ἦτον εἰρήνη καὶ χαρὰ καὶ δικαιοσύνη ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς τοῦ αοίδιμου Βασιλέως Ἀβραάμ, καὶ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Ἀγιωτάτου Ἀρχιερέως Γρηγέντιου. Διότι ὁ Παντοκράτωρ Κύριος ἐφρούρει.

Βασιλεύσας, οὖν, καλῶς ὁ τρισμακάριος Ἀβραάμ, χρόνους τριάκοντα, ἀπῆλθε πρὸς τὰς οὐρανίους μονὰς μετὰ καλῆς προετοιμασίας. Διότι ὁ Ἅγιος Γρηγέντιος, τοῦ ἐπροφήτευσεν ἐγκαίρως τὴν ἡμέραν τῆς αὐτοῦ μεταστάσεως καὶ ἠτουμάσθη ὡς ἐπρεπε. Οὕτως ἐτελεύτησεν δσιώτατα καὶ τὸν ἐνεταφίασαν ἐντίμως καὶ εὐλαδῶς εἰς αὐτὴν τὴν Βασιλεύουσαν πόλιν Τεφάρ τῶν Ὀμηριτῶν.

Καὶ ὁ γενόμενος θρῆνος ὑπὸ τοῦ λαοῦ, διήρκεσεν ἐπὶ χρόνον, διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ εὐσεβεστάτου φιλανθρώπου Βασιλέως Ἀβραάμ, ὡς μεγάλου προστάτου του, διότι ὁ ἀείμνηστος τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου καὶ Ἰησοῦ Θεοῦ μας: «ἀγαπάτε ἀλλήλους» καὶ «Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρώσις ἀφανίζει, καὶ κλέπται διωρύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς, οὔτε βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διωρύσσουσι οὐδὲ κλέπτουσι (Ματθ. κεφ. στ', ἐδάφ. 19-20) ἐφήρμοσε καὶ ἐθεμελίωσεν εἰς

ευεργεσίας έργα, ἅτινα διὰ νόμων διετηρήθησαν ὡς κοινωφελῆ μετὰ ἐξησφαλισμένων εισοδημάτων. Δι' ἃ ἐδέετο ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἴψιστον ὑπὲρ ἀναπαύσεως καὶ συγχωρήσεως τοῦ βασιλέως Ἀβραάμ καὶ εἶχον ἀπέραντον ἀγάπην καὶ σεβασμὸν πρὸς τὸν Παναγιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Γρηγόριον, διότι ἀνέδειξε τοιοῦτον μιμητὴν τοῦ, τὸν ἀποδημήσαντα εἰς Κύριον βασιλέα.

Ὁ διαδεχθεὶς αὐτὸν υἱός, ὀνόματι Ἐρδιδος, ἀνέλαβε τὸ Βασιλεῖον καὶ ὑπετάσσετο καὶ αὐτὸς ὁμοίως ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἰς τὸν Ἅγιον Γρηγόριον, διότι τοῦ ἀνεγνώριζε ἀγιώτητα, εὐσέβεια, γνῶσιν.

Ὁ δὲ Θεὸς οὕτως πατὴρ καὶ ἰσαπόστολος Γρηγόριος, ἐξηκολούθει νὰ ποιμαίνῃ τὸ ποιμνίον αὐτοῦ θεαρέστως καὶ ποιήσας θαυμάσια παράδοξα καὶ ἑξαισία, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Θεοῦ Υἱοῦ, οὐ μόνον ὅτε ἔζη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν δόξαν του τελευταίην. Καὶ τέσσαρα ἔβη: Ἕλληνας, Ἰουδαίους, Ὀμηρίτας καὶ Μαυρονισίους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀπίστους ἐφωταγόρησεν διὰ θεογνωσίας.

Ἐσχάτον ὄντα εἰς ἡλικίαν, ἐφάνη πρὸς αὐτὸν ὁ φοβερός ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ Μέγας, λέγω, Θεολόγος Ἰωάννης καὶ τοῦ ἐδήλωσε τὴν ἐκ γῆς πρὸς οὐρανοὺς αὐτοῦ ἁγίαν μετάστασιν! Ταχέως διατάξας πάντοτε νὰ ὦσιν ἄριστα τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ χειροτονήσας ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ ἄξιον ποιμένα, ἠκολούθησε τὸν ὁδηγὸν αὐτοῦ καὶ διδάσκαλον, παραδούς τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ, τῇ δεκάτῃ ἐννάτῃ Δεκεμβρίου.

Πάραυτα συναχθέντα πανταχόθεν τὰ πλήθη τῶν πιστῶν, καὶ ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι, Μονασταὶ καὶ Μιγάδες, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ τοὺς ἐχώρει ἡ Μητροπολις καὶ ἅπαντες ἐβρήκουν τὴν τοῦ καλοῦ ποιμένος στέγησιν. Διότι εἰς ἅπαντας ἐπῆρξε πατὴρ φιλόσοργος καὶ φιλόπικρος, μεσιτεύων εἰς τὸν φιλόανθρωπον Θεὸν καὶ εἰσηγοῦμενος καὶ αἰτῶν ἀπ' Αὐτὸν πάντοτε διὰ τὸ ποιμνίον τοῦ. Μεγαλοπρεπῶς ἐκήδευσαν καὶ θρηνοῦντες ἐνεταφίασαν τὸ Ἅγιον αὐτοῦ λείψανόν εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Τριάδος, τὴν ὁποίαν ἔκτισεν ὁ ἀειμνήτατος Βασιλεὺς Ἐλεοσαῦν. Καίτοι ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον, πάλιν ὡς εὐσπλαγχνός εὐηργέτης, τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν, δι' ἀπειρῶν θαυμάτων, ὑστερον, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῶνται. Ταῦτα εἰς Δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Ἀθήναι τῇ 27ῃ Μαρτίου 1971

